

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Kielce, dnia 5 września 2008r.

Nr 192

TREŚĆ:

Poz.:

U C H W A Ł Y:

- 2563** — Nr XVI/73/2008 Rady Gminy w Czarnocinie z dnia 30 czerwca 2008r. w sprawie zasad korzystania ze stołówek szkolnych oraz odpłatności za posiłki przygotowywane w tych stołówkach, których organem prowadzącym jest gmina Czarnocin..... 9426
- 2564** — Nr XVI/74/2008 Rady Gminy w Czarnocinie z dnia 30 czerwca 2008r. w sprawie zmian w budżecie gminy na 2008 rok..... 9427
- 2565** — Nr XXII/88/08 Rady Gminy w Dwikozach z dnia 25 czerwca 2008r. w sprawie zmian w budżecie gminy na 2008r..... 9427
- 2566** — Nr XXII/89/08 Rady Gminy w Dwikozach z dnia 25 czerwca 2008r. w sprawie regulaminu częściowego zwrotu wydatków poniesionych w związku z modernizacją ogrzewania ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej..... 9432
- 2567** — Nr XXII/90/08 Rady Gminy w Dwikozach z dnia 25 czerwca 2008r. w sprawie ustalenia górnych stawek za usługi w zakresie usuwania, wywozu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, świadczone przez podmioty posiadające zezwolenia na prowadzenie tej działalności pobieranych od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Dwikozy..... 9433
- 2568** — Nr XVIII/98/08 Rady Gminy w Wiślicy z dnia 24 kwietnia 2008r. w sprawie wylapywania bezdomnych zwierząt na obszarze Gminy Wiślica oraz zapewnienia dalszej opieki wylapanym zwierzętom..... 9434
- 2569** — Nr XX/106/2008 Rady Gminy w Wiślicy z dnia 26 czerwca 2008r. w sprawie zmian w budżecie gminy na 2008 rok..... 9435
- 2570** — Nr XX/107/08 Rady Gminy w Wiślicy z dnia 26 czerwca 2008r. w sprawie określenia warunków i trybu wspierania rozwoju sportu kwalifikowanego na terenie gminy Wiślica..... 9438
- 2571** — Nr XX/108/08 Rady Gminy w Wiślicy z dnia 26 czerwca 2008r. w sprawie udziału mieszkańców gminy w budowie infrastruktury technicznej z ograniczeniem do inwestycji w zakresie wodociągów i kanalizacji, ustalenia wysokości stawki procentowej opłaty adiacenckiej na terenie gminy Wiślica..... 9442
- 2572** — Nr XX/109/08 Rady Gminy w Wiślicy z dnia 26 czerwca 2008r. w sprawie ustalenia górnej stawki opłaty ponoszonej przez właścicieli nieruchomości za usługę w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych, transportu i utylizacji nieczystości ciekłych..... 9443
- 2573** — Nr XX/110/08 Rady Gminy w Wiślicy z dnia 26 czerwca 2008r. w sprawie ustalenia wysokości opłat za ścieki przyjmowane na punkcie zrzutu ścieków przy oczyszczalni ścieków w Jurkowie..... 9444
- 2574** — Nr XX/111/08 Rady Gminy w Wiślicy z dnia 26 czerwca 2008r. w sprawie Strategii Rozwoju Polityki Społecznej Gminy Wiślica na lata 2007-2013..... 9444

2563

UCHWAŁA Nr XVI/73/2008 RADY GMINY W CZARNOCINIE

z dnia 30 czerwca 2008r.

w sprawie zasad korzystania ze stołówek szkolnych oraz odpłatności za posiłki przygotowywane w tych stołówkach, których organem prowadzącym jest gmina Czarnocin

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 3 pkt. 5, art. 5 ust. 2 pkt. 1 i art. 67a ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991r o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) Rada Gminy w Czarnocinie uchwala, co następuje:

§ 1. W celu realizacji zadań opiekuńczych i wspierania prawidłowego rozwoju uczniów w ramach posiadanej bazy prowadzone są stołówki szkolne w szkołach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Czarnocin.

§ 2.1. Do korzystania ze stołówek szkolnych uprawnieni są:

- a/ uczniowie szkół,
- b/ nauczyciele i inni pracownicy szkół.

2. Posiłki w stołówkach szkolnych wydawane są w dniu nauki szkolnej.

3. Czas pracy stołówki szkolnej określa dyrektor szkoły, uwzględniając potrzeby racjonalnego żywienia uczniów, warunkującego prawidłowy ich rozwój, dobre samopoczucie i zdolności nauki.

§ 3.1. Posiłki wydawane w stołówkach szkolnych są odpłatne.

2. Uczniowie korzystający ze stołówki szkolnej, o których mowa w § 2 ust. 1 lit. a, pokrywają jedynie koszt surowców zużytych do przygotowania posiłków - „wsad do kotła”.

3. W przypadkach szczególnie trudnej sytuacji materialnej rodziny i uzasadnionych przypadkach losowych uczeń może otrzymać dofinansowanie do posiłków z Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie obowiązujących przepisów o pomocy społecznej.

§ 4.1. Nauczyciele i inni pracownicy szkół, o których mowa w § 2 ust. 1 lit. b, korzystający z posiłków w stołówkach szkolnych pokrywają pełny koszt przygotowania posiłku w wysokości

surowców zużytych do przygotowania posiłków, powiększony o koszt wytworzenia posiłku.

2. Do kosztów wytworzenia posiłków przyjmuje się wynagrodzenia osób przygotowujących posiłki, koszty energii elektrycznej, wody i innych mediów.

3. Środki uzyskane od wpłat nauczycieli i pracowników z tytułu wytworzenia posiłków zwiększają dochody gminy.

§ 5.1. Dienne stawki opłat za wyżywienie uczniów płatne są za każdy dzień faktycznej obecności i korzystania z posiłków, za wyjątkiem podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej za których zapłata następować będzie po upływie miesiąca w terminie 7 dni po wystawieniu rachunku.

2. Opłaty od pozostałych osób płatne są w terminie do 20-ego dnia każdego miesiąca.

3. W uzasadnionych przypadkach dyrektor szkoły może, na wniosek rodzica /prawnego opiekuna/ lub pracownika szkoły uprawnionego do korzystania z posiłku w stołówce szkolnej, wyznaczyć inny niż określony w ust. 1 i 2 termin wniesienia opłaty za korzystanie z posiłku w stołówce szkolnej.

4. Dzienna wysokość opłat wnoszonych przez uczniów stanowi kwotę 1,60 zł

5. Wysokość opłat wnoszonych przez nauczycieli i pracowników szkoły będzie zwiększona o 50 % opłat uczniów i stanowi kwotę 2,40 zł dziennie.

§ 6.1. W przypadku nieobecności wynoszącej 2 dni lub dłużej, stołującemu przysługuje częściowy zwrot opłaty miesięcznej proporcjonalnie do liczby dni nieobecności, pod warunkiem zgłoszenia tego faktu osobiście, telefonicznie lub pisemnie.

2. Zwrot opłat, o których mowa w ust. 1 dokonuje się na wniosek rodziców /prawnych

opiekunów/ lub innych stołujących się, na koniec miesiąca, w którym wystąpiły dni nieobecności, w formie odpisu z należności za posiłek w następnym miesiącu. Wyjątkiem od tej zasady jest wystąpienie takiego przypadku przed okresem wakacyjnym - wówczas następuje zwrot gotówki.

§ 7. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 8. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia opublikowania w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady Gminy: L. Nawrot

2564

UCHWAŁA Nr XVI/74/2008 RADY GMINY W CZARNOCINIE

z dnia 30 czerwca 2008r.

w sprawie zmian w budżecie gminy na 2008 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4, pkt 9 lit. d, lit i oraz pkt 10 i art. 61 ust 2 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) art. 82, art. 83, art. 86, art. 165, art. 166, ust 1 i ust 2, art. 167, art. 173, art. 174, art. 184 ust 1-3, art. 188 ust 2, art. 195 ust 2 ustawy a dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.) oraz art. 113 pkt 10 ustawy z dnia 20 lipca 2000r. o ogłoszeniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2005r. Nr 190 poz. 1606, Nr 267, poz. 2253), na wniosek Wójta Gminy uchwała się co następuje:

§ 1.1. Zwiększa się dochody budżetu gminy o kwotę 12.200 zł.
W dziale 756, rozdziale 75616, § 0320 o kwotę 12.200 zł.

2. Zwiększa się wydatki budżetu gminy o kwotę 12.200 zł.
W dziale 010, rozdziale 01095, § 6050 o kwotę 12.200 zł.

§ 2.1. Zmniejsza się wydatki budżetu gminy o kwotę 2.442 zł.
W dziale 010, rozdziale 01095, § 4300 o kwotę 2 zł.
W dziale 754, rozdziale 75412, § 4270 o kwotę 2.440 zł.

2. Zwiększa się wydatki budżetu gminy o kwotę 2.442 zł.
W dziale 010, rozdziale 01095, § 4110 o kwotę 1 zł.
W dziale 010, rozdziale 01095, § 4430 o kwotę 1 zł.
W dziale 754, rozdziale 75412, § 4300 o kwotę 2.440 zł.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady Gminy: L. Nawrot

2565

UCHWAŁA Nr XXII/88/08 RADY GMINY W DWIKOZACH

z dnia 25 czerwca 2008r.

w sprawie zmian w budżecie gminy na 2008r.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 165 i art. 184 ustawy

z dnia 30 czerwca 2005r roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U z 2005r Nr 249 poz. 2104 z późn. zm.) Rada Gminy w Dwikozach uchwała co następuje:

§ 1. Zwiększa się plan dochodów budżetu gminy o kwotę - 95.162 zł

Dział 010 Rolnictwo i łowiectwo - 23.362 zł
Rozdział 01095 Pozostała działalność - 23.362 zł
§ 2460 Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na realizację zadań bieżących jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych - 4.753 zł
§ 2710 Wpływy z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących - 18.609 zł

Dział 756 Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem - 71.800 zł

Rozdział 75615 Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatków i opłat lokalnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych - 46.824 zł
§ 0910 Odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat - 1.000 zł
§ 2680 Rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych - 45.824 zł
Rozdział 75616 Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych - 24.976 zł
§ 0910 Odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat - 24.976 zł

§ 2. Zmniejsza się plan dochodów budżetu gminy o kwotę 341.081 zł

Dział 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa - 23.362 zł
Rozdział 75412 Ochotnicze straże pożarne - 23.362 zł
§ 6290 Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin /związków gmin/, powiatów, /związków powiatów/, samorządów województw, pozyskane z innych źródeł - 4.753 zł
§ 6630 Dotacje celowe otrzymane z samorządu województwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień /umów/ między jednostkami samorządu terytorialnego - 18.609 zł

Dział 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego - 317.719 zł
Rozdział 92109 Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby - 317.719 zł
§ 6339 Dotacje celowe otrzymane budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin /związków gmin/ - 317.719 zł

§ 3. Zwiększa się plan wydatków budżetu gminy o kwotę - 345.871 zł

Dział 010 Rolnictwo i łowiectwo - 53.502 zł
Rozdział 01095 Pozostała działalność - 53.502 zł

§ 4300 Zakup usług pozostałych - 28.502 zł
§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych - 25.000 zł

Dział 400 Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę - 189.103 zł
Rozdział 40002 Dostarczanie wody - 189.103 zł
§ 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych - 189.103 zł

Dział 600 Transport i łączność - 4.300 zł
Rozdział 60016 Drogi publiczne gminne - 4.300 zł
§ 4300 Zakup usług pozostałych - 4.300 zł

Dział 750 Administracja publiczna - 5.216 zł
Rozdział 75023 Urzędy gmin /miast i gmin na prawach powiatu/ - 5.216 zł
§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia - 1.216 zł
§ 4530 Podatek od towarów i usług /VAT/ - 4.000 zł

Dział 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa - 51.000 zł
Rozdział 75412 Ochotnicze straże pożarne - 51.000 zł
§ 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych - 51.000 zł

Dział 801 Oświata i wychowanie - 7.700 zł
Rozdział 80101 Szkoły podstawowe - 7.700 zł
§ 4170 Wynagrodzenia bezosobowe - 7.700 zł

Dział 851 Ochrona zdrowia - 2.000 zł
Rozdział 85195 Pozostała działalność - 2.000 zł
§ 4300 Zakup usług pozostałych - 2.000 zł

Dział 852 Pomoc społeczna - 1.000 zł
Rozdział 85295 Pozostała działalność - 1.000 zł
§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia - 1.000 zł

Dział 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska - 30.000 zł
Rozdział 90015 Oświetlenie ulic, placów i dróg - 30.000 zł
§ 4300 Zakup usług pozostałych - 30.000 zł

Dział 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego - 2.050 zł
Rozdział 92109 Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby - 2.050 zł
§ 2480 Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury - 1.800 zł
§ 4170 Wynagrodzenia bezosobowe - 250 zł

§ 4. Zmniejsza się plan wydatków budżetu gminy o kwotę - 591.790 zł

Dział 010 Rolnictwo i łowiectwo - 25.000 zł
Rozdział 01095 Pozostała działalność - 25.000 zł
§ 4300 Zakup usług pozostałych - 25.000 zł

Dział 750 Administracja publiczna - 1.216 zł
Rozdział 75023 Urzędy gmin/ miast i gmin na prawach powiatu - 1.216 zł
§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych - 1.216 zł

Dział 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa - 28.502 zł
Rozdział 75412 Ochotnicze straże pożarne - 28.502 zł
§ 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych - 28.502 zł

Dział 851 Ochrona zdrowia - 30.000 zł
Rozdział 85195 Pozostała działalność - 30.000 zł
§ 2320 Dotacje celowe przekazane dla powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień /umów/ między jednostkami samorządu terytorialnego - 30.000 zł

Dział 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego - 507.072 zł
Rozdział 92109 Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby - 507.072 zł
§ 4300 Zakup usług pozostałych - 250 zł
§ 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych - 506.822 zł

§ 5. Dokonuje się zmian w limitach wydatków na wieloletnie programy inwestycyjne w latach 2008-2010.
Załącznik Nr 3 do Uchwały Nr XVIII/63/08 Rady Gminy w Dwikozach z dnia 30 stycznia 2008r otrzymuje brzmienie jak załącznik Nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 6. Dokonuje się zmian zadań inwestycyjnych rocznych w 2008r
Załącznik Nr 3a do Uchwały Nr XVIII/63/08 Rady Gminy w Dwikozach z dnia 30 stycznia 2008r otrzymuje brzmienie jak załącznik Nr 3a do niniejszej uchwały.

§ 7. Dokonuje się zmian wydatków na programy i projekty realizowane za środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz innych zagranicznych, nie podlegających zwrotowi na 2008r.

Załącznik Nr 4 do Uchwały Nr XVIII/63/08 Rady Gminy w Dwikozach z dnia 30 stycznia 2008r otrzymuje brzmienie jak załącznik Nr 4 do niniejszej uchwały

§ 8. Dokonuje się zmian wydatków majątkowych na programy i projekty realizowane za środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz innych zagranicznych nie podlegających zwrotowi na 2008r.

Załącznik Nr 4a do Uchwały Nr XVIII/63/08 Rady Gminy w Dwikozach z dnia 30 stycznia 2008r otrzymuje brzmienie jak załącznik Nr 4a do niniejszej uchwały

§ 9. Dokonuje się zmian w dochodach i wydatkach związanych z realizacją zadań realizowanych na podstawie porozumień /umów/ między jednostkami samorządu terytorialnego w 2008r Załącznik Nr 7 do Uchwały Nr XVIII/63/08 Rady Gminy w Dwikozach z dnia 30 stycznia 2008r otrzymuje brzmienie jak załącznik Nr 7 do niniejszej uchwały.

§ 10. Dokonuje się zmian dotacji podmiotowych w 2008r
Załącznik Nr 10 do Uchwały Nr XVIII/63/08 Rady Gminy w Dwikozach z dnia 30 stycznia 2008 roku otrzymuje brzmienie jak załącznik Nr 10 do niniejszej uchwały.

§ 11. Dokonuje się zmian dotacji celowych.
Załącznik Nr 11 do Uchwały Nr XVIII/63/08 Rady Gminy w Dwikozach z dnia 30 stycznia 2008 roku otrzymuje brzmienie jak załącznik Nr 11 do niniejszej uchwały

§ 12. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 13. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

§ 14. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczącą Rady Gminy: J. Skobel

Załączniki do uchwały Nr XXII/88/08
Rady Gminy w Dwikozach
z dnia 25 czerwca 2008r.

Załącznik Nr 3

Limity wydatków na wieloletnie programy inwestycyjne w latach 2008-2010

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego i okres realizacji (w latach)	Łączne nakłady finansowe	wydatki poniesione do 31.12.2007r.	Planowane wydatki							Jednostka org. realizująca zadanie lub koordynująca program	
						rok budżetowy 2008 (8+9+10+11)	w tym źródła finansowania				2009r.	2010r.		wydatki do poniesienia po 2010 roku
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	13	
1.	900	90001	Budowa gminnej oczyszczalni ścieków (I etap) oraz budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami w miejscowości Dwikozy w latach 2008-2010	10 720 395	364 162	3 106 870	517 812		A. B. C. 2 589 058 D.		1 035 623 C: 2 589 058	1 035 623 C: 2 589 059		Urząd Gminy

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	13
2.	801	80101	Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Dwikożach w latach 2007-2008	3 720 000	1 849 000	1 871 000	971 000		A. 900 000 B. C. D.				Urząd Gminy
3.	600	60016	„Centrum Gminy” - przebudowa ul. Spółdzielczej nr 000653T) w miejscowości Dwikoży na te-renie Gminy Dwikoży na odc. 0,511 km wraz z budową chodników, parkingów kanalizacyjnej deszczowej oraz oświetlenia.	2 047 241		123 880	55 746		A. B. C. 68 134 D.		865 512,45 C:1057948,55		Urząd Gminy
4.	921	92109	Remont oraz wyposażenie Wiejskiego Domu Kultury w Starym Garbowie	539 253	6 200						533 053		Urząd Gminy
5.	921	92109	Budowa oraz wyposażenie Wiejskiego Domu Kultury w Galkowicach	805 515							376 908	428 607	
Ogółem				17 832 404	2 219 362	5 101 750	1 544 558		3 557 192		6 458 003	4 053 289	x

* Wybrać odpowiednie oznaczenie źródła finansowania:

- A. Dotacje i środki z budżetu państwa (np. od wojewody, MEN, UKFiS, ...)
B. Środki i dotacje otrzymane od innych jst oraz innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych
C. Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego
D. Inne źródła

Załącznik Nr 3a

Zadania inwestycyjne roczne w 2008r.

w złotych

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Łączne nakłady finansowe	Planowane wydatki					Jednostka org. realizująca zadanie lub koordynująca program
					rok budżetowy 2008 (7+8+9+10)	w tym źródła finansowania				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	010	01095	Zakup sprzętu do koszenia poboczy i rowów	25 000	25 000	25 000				Urząd Gminy Dwikoży
2.	400	40002	Budowa zbiornika wody w Winiarach	599 103	599 103	599 103			A. B. C. D.	Urząd Gminy Dwikoży
3.	754	75412	Zmiana dachu i remont budynku OSP Nowe Kichary	51 000	51 000	51 000				Urząd Gminy Dwikoży
4.	600	60016	Budowa i modernizacja dróg gminnych	1 200 000	1 200 000	187 743	1 012 257		A. B. C. D.	Urząd Gminy Dwikoży
5.	600	60016	Poprawa bezpieczeństwa i warunków życia mieszkańców Gminy Dwikoży poprzez kompleksowy remont i rozbudowę dróg gminnych w ciągu komunikacyjnym Romanówka-Galkowice-Nowe Kichary-Dwikoży	1 807 872	1 807 872	185 890	551 401		A. B. C. D. 1.070.581	Urząd Gminy Dwikoży
6.	600	60078	Odbudowa drogi gminnej Stary Garbów	39 420	39 420	39 420				Urząd Gminy Dwikoży
7.	600	60078	Odbudowa drogi gminnej w Dwikożach ul. Rzeczna	12 016	12 016	12 016				Urząd Gminy Dwikoży
8.	750	75023	Zakup kserokopiarki	8 784	8 784	8 784			A. B. C. D.	Urząd Gminy Dwikoży
9.	921	92109	Opracowanie dokumentacji na budowę świetlicy wiejskiej Galkowice	10 000	10 000	10 000				Urząd Gminy Dwikoży
Ogółem				3 753 195	3 753 195	1 118 956	1 563 658		1 070 581	x

* Wybrać odpowiednie oznaczenie źródła finansowania:

- A. Dotacje i środki z budżetu państwa (np. od wojewody, MEN, UKFiS, ...)
B. Środki i dotacje otrzymane od innych jst oraz innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych
C. Inne źródła: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich: Odnowa Wsi
D. Inne źródła: Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego
E. Urząd Marszałkowski w Kielcach
F. Inne źródła

Załącznik Nr 4

Wydatki na programy i projekty realizowane ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz innych zagranicznych, niepodlegających zwrotowi na 2008 rok

Lp.	Źródła finansowania	Wydatki w roku budżetowym 2008	Planowane wydatki budżetowe na realizację zadań programu w latach 2009-2010		
			2009	2010	Razem 2009-2010
I	Ogółem wydatki bieżące: - środki budżetu j.s.t. - środki z budżetu krajowego - środki z UE oraz innych źródeł zagranicznych				
II	Ogółem wydatki majątkowe: - środki budżetu j.s.t. - środki z budżetu krajowego - środki z UE oraz innych źródeł zagranicznych	5.038.622 1.310.849 3.727.773	5.548.042 1.901.135,45 3.646.906,55	3.624.682 1.035.623 2.589.059	9.172.724 2.936.758 6.235.966
II	Ogółem wydatki: - środki budżetu j.s.t. - środki z budżetu krajowego - środki z UE oraz innych źródeł zagranicznych	5.038.622 1.310.849 3.727.773	5.548.042 1.901.135,45 3.646.906,55	3.624.682 1.035.623 2.589.059	9.172.724 2.936.758 6.235.966

Załącznik Nr 4a

Wydatki majątkowe na programy i projekty realizowane ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz innych zagranicznych, niepodlegających zwrotowi na 2008 rok

Lp.	Projekt	Okres Realizacji Zadania	Jednostka org. realizująca zadanie lub koordynująca program	Dział	Rozdział	Przewidywane nakłady i źródła finansowania		wydatki poniesione do 31.12.2007	Wydatki w roku budżetowym 2008	Planowane wydatki budżetowe na realizację zadań programu w latach 2009-2011		
						Źródło	kwota			2009	2010	2011
1.	Program: „RPO woj. Św. 2007-2013” Priorytet: 4 Działanie: 4.2 Projekt: Budowa gminnej oczyszczalni ścieków (I etap) oraz budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami w miejscowości Dwikozoy.	2008-2010	UG Dwikozoy	900	90001	Wartość zadania: - środki z budżetu j.s.t. - środki z budżetu krajowego - środki z EU oraz innych źródeł zagranicznych	10 720 395 2 953 220 7 767 175	364 162 364 162 -	3 106 870 517 812 -	3 624 681 1 035 623 -	3 624 682 1 035 623 -	-
2.	Program: „RPO woj. Św. 2007-2013” Priorytet: 3 Działanie: 3.2 Projekt: Poprawa bezpieczeństwa i warunków życia mieszkańców Gminy Dwikozoy poprzez kompleksowy remont i rozbudowę dróg gminnych w ciągu komunikacyjnym Romanówka - Galkowice - Nowe Kichary - Dwikozoy.	2008	UG Dwikozoy	600	60016	Wartość zadania: - środki z budżetu j.s.t. - środki z budżetu krajowego - środki z EU oraz innych źródeł zagranicznych	1 807.872 185 890 (doch. wł.) 551 401 (kredyt) 1 070 581	- - -	1 807 872 185 890 (doch. wł.) 551 401 (kredyt) 1 070 581			
3.	Program: „RPO woj. Św. 2007-2013” Priorytet: 3 Działanie: 3.2 Projekt: „Centrum Gminy” - Kompleksowa przebudowa ul. Spółdzielczej w Dwikozach wraz z budową parkingów, ciągów pieszych i oświetlenia.	2008-2009	UG Dwikozoy	600	60016	Wartość zadania: - środki z budżetu j.s.t. - środki z budżetu krajowego - środki z EU oraz innych źródeł zagranicznych	2 047 241 921 258,45 1 125 982,55	- - -	123 880 55 746 68 134	1 923 361 865 512,45 1 057 848,55		
	Ogółem wydatki majątkowe: - środki z budżetu j.s.t. - środki z budżetu krajowego - środki z EU oraz innych źródeł zagranicznych						14.575.508 4 611 769,45 9 963 738,55	364 162 364 162 -	5 038 622 1 310 849 3 727 773	5 548 042 1 901 135,45 3 646 906,55	3 624.682 1 035 623 2 589 059	

Załącznik Nr 7

Dochody i wydatki związane z realizacją zadań realizowanych na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego w 2008r.

w złotych

Nazwa zadania	Dział	Rozdział	Dochody ogółem	§	Wydatki ogółem	z tego:						
						Wydatki bieżące	wynagrodzenia	pochodne od wynagrodzeń	dotacje	wydatki na obsługę długu (odsetki)	wydatki z tytułu poręczeń i gwarancji	Wydatki majątkowe
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
I. Dochody i wydatki związane z realizacją zadań realizowanych wspólnie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego												
Remont dróg powiatowych	600	60014			250.000	250.000			250.000			
II. Dochody i wydatki związane z realizacją zadań przejętych przez Gminę do realizacji w drodze umowy lub porozumienia												
III. Dochody i wydatki związane z pomocą rzeczową lub finansową realizowaną na podstawie porozumień między j.s.t.												
Ogółem					250 000	250 000			250 000			

Załącznik Nr 10

Dotacje podmiotowe w 2008r.

w złotych

Lp.	Dział	Rozdział	Nazwa instytucji	Kwota dotacji
1	2	3	4	5
1.	801	80195	Stowarzyszenie na rzecz Ekorozwoju wsi Góry Wysokie oraz Stowarzyszenie na rzecz Ekorozwoju wsi Winiary	601 160
2.	921	92109	Gminny Ośrodek Kultury	252 868
3.	921	92116	Biblioteki	200 105
Ogółem				1 054 133

Załącznik Nr 11

Dotacje celowe

w złotych

Lp.	Dział	Rozdział	Nazwa zadania	Jednostka otrzymująca dotację	Kwota dotacji
1	2	3	4	5	6
1.	926	92605	Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu	wyłoniona w drodze konkursu	140.000
2.	600	60014	Remont dróg powiatowych	Starostwo Powiatowe Sandomierz	250.000
Ogółem					390 000

* w przypadku dotacji celowych na zadania własne gminy realizowane przez podmioty należące i nienależące do sektora finansów publicznych w 2008r, realizowanych w trybie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie, w rubryce jednostka otrzymująca dotację wpisać „wyłoniona w drodze konkursu”

2566

UCHWAŁA Nr XXII/89/08 RADY GMINY W DWIKOZACH

z dnia 25 czerwca 2008r.

w sprawie regulaminu częściowego zwrotu wydatków poniesionych w związku z modernizacją ogrzewania ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. nr 142, poz. 1591 z 2001r. z późniejszymi zmianami) oraz art. 406 ust. 1 pkt 4 i 7 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku - Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2008 roku nr 25, poz. 150), Rada Gminy w Dwikozach uchwala:

§ 1. Regulamin częściowego zwrotu wydatków poniesionych w związku z modernizacją ogrzewania ze środków Gminnego Funduszu

Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dwikozy

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym zakresie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2009 roku.

Przewodniczący Rady Gminy: J. Skobel

Załącznik do uchwały Nr XXII/89/08
Rady Gminy w Dwikozach
z dnia 25 czerwca 2008r.

Regulamin częściowego zwrotu wydatków poniesionych w związku z modernizacją ogrzewania ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

§ 1. Do korzystania z dofinansowania na zasadach niniejszego regulaminu uprawnione są osoby fizyczne, które są właścicielami domów mieszkalnych znajdujących się na terenie Gminy Dwikozy, przystępujące do modernizacji istniejącego systemu ogrzewania oraz instalowania systemu w nowo-budowanych budynkach.

§ 2. Dofinansowanie obejmuje pokrycie części kosztów poniesionych na modernizację lub instalację centralnego ogrzewania w budynkach, zasilanego: gazem, olejem opałowym, węglem, energią elektryczną, drewnem i jego pochodnymi lub wykorzystującego energię odnawialną zgodnie z wyszczególnieniem zawartym w § 7.

§ 3. Dofinansowaniem nie są objęte przenośne urządzenia grzewcze (np. termowentylatory, grzejniki na naftę, propan-butan i inne).

§ 4. Wszystkie źródła ciepła c.o. w budynku muszą być zasilane gazem, olejem opałowym, węglem, energią elektryczną, drewnem i jego pochodnymi lub wykorzystywać energię odnawialną, nawet w przypadku posiadania więcej niż jednego źródła ciepła (wyjątek stanowi kominiek opalany wyłącznie drewnem lub brykietami wiórowymi).

§ 5. Dofinansowanie przysługuje jednorazowo na dany budynek, po dokonaniu instalacji

systemu ogrzewania (tzn. w przypadku, gdy jest więcej niż jeden właściciel budynku, dla którego został przyznany jeden nr domu na danej ulicy - przysługuje tylko jedna dotacja na ten budynek).

§ 6. Osoba ubiegająca się o dofinansowanie powinna złożyć wniosek do Urzędu Gminy w Dwikozach. Do wniosku należy dołączyć kserokopie rachunku zakupu urządzenia, atest urządzenia lub dopuszczenie do produkcji na rynek państw członkowskich Unii Europejskiej, protokół odbioru instalacji wystawiony przez jej wykonawcę. Ponadto do wniosku należy dołączyć:

- a) w przypadku ogrzewania gazowego:
  - pozwolenie na budowę uzyskane ze Starostwa Powiatowego,
- b) w przypadku ogrzewania olejowego i opałowego drewnem:
  - zaświadczenie zawierające opinię kominiarza dotyczące stanu technicznego przewodów kominowych oraz prawidłowości podłączeń paleniskowych i wentylacyjnych w budynku,
- c) w przypadku ogrzewania elektrycznego:
  - warunki techniczne dostawy prądu z Zakładu Energetycznego,
- d) w przypadku ogrzewania węglowego ekologicznego: zaświadczenie zawierające opinię kominiarza dotyczące stanu technicznego przewodów kominowych oraz prawidłowości podłączeń paleniskowych i wentylacyjnych w budynku,

e) w przypadku ogrzewania wykorzystującego energię odnawialną:
pozwolenie na budowę uzyskane ze Starostwa Powiatowego lub oświadczenie o dokonaniu zgłoszenia budowy w Starostwie Powiatowym.
Wszystkie dokumenty muszą być złożone w języku polskim.

§ 7. Kwota dofinansowania wynosi 2000,00 zł na zakup kotła c.o. opalanego gazem, olejem opałowym lub instalacji wykorzystującej energię odnawialną (tj. m.in. pompy ciepła, instalacje solarne: ogniwa cieczowe i ogniwa fotowoltaiczne, instalacje wiatrowe) lub kotła wykorzystującego energię elektryczną lub kotła opalanego drewnem i jego przetworzonymi formami np. brykiety, pelety, wióry (dotyczy kotłów przeznaczonych do spalania wyłącznie drewna i jego przetworzonych form;), kotła węglowego posiadającego świadectwo badania na Znak Bezpieczeństwa Ekologicznego (zaświadczenie z instytucji posiadającej certyfikat Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji potwierdzające warunek ekologicznego spalania w danym typie kotła)

§ 8. Dotacja dotyczy zakupu podstawowych urządzeń wchodzących w skład c.o., takich jak:

- kocioł olejowy,
- kocioł gazowy,
- kocioł węglowy,
- kocioł wodny elektryczny,
- kocioł przystosowany do opalania wyłącznie drewnem lub jego pochodnymi,
- instalacja z atestem m.in.: solarna, pompy ciepła lub wiatrowa.
-

§ 9. Urząd Gminy w Dwikozach będzie analizować i weryfikować złożone wnioski. W toku postępowania zostaną dokonane oględziny inwestycji na miejscu, o czym wnioskodawca będzie poinformowany pisemnie (wymagana jest obecność przynajmniej jednej dorosłej osoby w budynku). Wnioski rozpatrywane będą wg kolejności zgłoszeń, w miarę możliwości finansowych przeznaczonych na ten cel.

§ 10. Decyzje o przyznaniu dofinansowania podejmuje Wójt Gminy Dwikozy

§ 11. Zakwalifikowane wnioski, którym nie przyznano dotacji zostaną zrealizowane w następnych latach.

2567

UCHWAŁA Nr XXII/90/08 RADY GMINY W DWIKOZACH

z dnia 25 czerwca 2008r.

w sprawie ustalenia górnych stawek za usługi w zakresie usuwania, wywozu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, świadczone przez podmioty posiadające zezwolenia na prowadzenie tej działalności pobieranych od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Dwikozy

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 roku Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2005 roku Nr 236, poz. 2008) Rada Gminy w Dwikozach uchwała co następuje:

§ 1. Uchwała się górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli, współwłaścicieli, użytkowników wieczystych, jednostki organizacyjne i osoby posiadające nieruchomość w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomościami, w tym podmioty prowadzące działalność gospodarczą usługową usługowo-handlową wytwórczo produkcyjną inną za usługi w zakresie usuwania, wywozu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych świadczone przez podmioty posiadające zezwolenie na prowadzenie takiej działalności w wysokości:

- 93,82 zł + należny podatek VAT za odbiór 1 m³ odpadów stałych,
- 37,38 zł + należny podatek VAT za odbiór 1 m³ nieczystości płynnych,
- 125,00 zł + należny podatek VAT za odbiór 1 Mg odpadów segregowanych z pojemników przeznaczonych do segregacji odpadów,
- 177,00 zł/h tj. 0,35 zł + należny podatek VAT za 1 m² zamykania mechanicznego powierzchni płaskich (placów, ulic, itp.),
- 0,45 zł + należny podatek VAT za 1 m² zamykania ręcznego powierzchni płaskich (placów, ulic, itp.).

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dwikozy.

§ 3. Traci moc uchwała Nr XXXV/206/02\06 Rady Gminy w Dwikozach z dnia 18 października 2006 roku w sprawie ustalenia górnych stawek za usługi w zakresie usuwania, wywozu i unieszkodliwiania

kodliwiania odpadów komunalnych, świadczone przez podmioty posiadające zezwolenia na prowadzenie tej działalności pobieranych od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Dwikozy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym zakresie

Przewodniczący Rady Gminy: J. Skobel

2568

UCHWAŁA Nr XVIII/98/08 RADY GMINY W WIŚLICY

z dnia 24 kwietnia 2008r.

w sprawie wyłapywania bezdomnych zwierząt na obszarze Gminy Wiślica oraz zapewnienia dalszej opieki wyłapanym zwierzętom

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 11 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 106, poz. 1002 z późn. zm.) w zw. z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 sierpnia 1998r. w sprawie zasad i warunków wyłapywania bezdomnych zwierząt (Dz. U. Nr 116, poz. 753), w uzgodnieniu z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Busku-Zdroju, po zasięgnięciu opinii Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami, Rada Gminy w Wiślicy uchwała, co następuje:

§ 1.1. Wyłapywanie bezdomnych zwierząt będzie przeprowadzane w miarę potrzeb na całym obszarze Gminy lub jej części.

§ 2.1. Wójt Gminy ustala termin i obszar wyłapywania zwierząt.

2. Wójt organizuje akcję wyłapywania zwierząt.

3. Wójt zobowiązany jest do zawarcia stosownej umowy o wyłapywaniu zwierząt z podmiotem spełniającym warunki określone w w/w rozporządzeniu

4. Podmiot, o którym mowa w pkt. 3 musi spełniać warunki weterynaryjne, określone dla tego typu działalności i znajdować się w rejestrze Powiatowego Lekarza Weterynarii w Busku-Zdroju.

§ 3. Wójt podaje do publicznej wiadomości, przez ogłoszenie na tablicach ogłoszeń i w pra-

sie lokalnej, co najmniej na 21 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia wyłapywania zwierząt bezdomnych:

- 1) termin ich wyłapywania;
- 2) granice terenu, na którym będą wyłapywane;
- 3) adres schroniska, z którym zawarto umowę;
- 4) podmiot wykonujący wyłapywanie.

§ 4.1. Wyłapane zwierzęta zostaną niezwłocznie przewiezione do schroniska.

2. Wójt Gminy zobowiązany jest do zawarcia stosownej umowy o zapewnieniu dalszej opieki wyłapanym zwierzętom, z podmiotem prowadzącym schronisko dla zwierząt.

§ 5. Gmina Wiślica pokrywa koszty w zakresie wyłapywania bezdomnych zwierząt jak i zapewniającym im dalszą opiekę w schronisku, z którym podpisano stosowną umowę.

§ 6. Złapane zwierzę zostanie wydane osobie, która udowodni swoje prawo własności do zwierzęcia, pod warunkiem dokonania zwrotu kosztów związanych z jego wyłapaniem, przetrzymywaniem i leczeniem.

§ 7. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wiślica.

§ 8. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega wywieszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Wiślicy.

Przewodniczący Rady Gminy: S. Borzęcki

2569

UCHWAŁA Nr XX/106/2008 RADY GMINY W WIŚLICY

z dnia 26 czerwca 2008r.

w sprawie zmian w budżecie gminy na 2008 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (jednolity tekst z 2001r. Dz. U. Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami) oraz art. 166, 184, ustawy z dnia 30 czerwca 2005r.r. o finansach publicznych (Dz. U. nr 249 poz. 2104 ze zm.) Rada gminy w Wiślicy uchwala co następuje:

§ 1. Zmniejsza się dochody budżetowe o kwotę 12 646 zł

W tym:

Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo 12 646 zł
Rozdział - 01036 Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 12 646 zł

§ 6298 - środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin (związków gmin) powiatów (związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł - finansowanie programów i projektów ze środków funduszy strukturalnych, Funduszy Spójności oraz z funduszy unijnych finansujących Wspólną Politykę Rolną 12 646 zł

§ 2. Zwiększa się dochody budżetowe o kwotę 105 222 zł

W tym;

Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo 12 646 zł
Rozdział 01036 - Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 12 646 zł

§ 2708 - środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących gmin (związków gmin) powiatów (związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł - finansowanie programów i projektów ze środków funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności oraz z funduszy unijnych finansujących Wspólną Politykę Rolną 12 646 zł

Dział 852 Pomoc społeczna 92 576 zł

Rozdział 85295 - Pozostała działalność 92 576 zł

§ 2023 - dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - finansowanie z pożyczek i kredytów zagranicznych 92 576 zł

§ 3. Zwiększa się wydatki budżetowe o kwotę 261 576 zł

W tym:

Dział 600 - Transport i łączność 169 000 zł
Rozdział 60016 - Drogi publiczne gminne 169 000 zł
§ 4210 - zakup materiałów i wyposażenia 17 700 zł
§ 4300 - zakup usług pozostałych 67 489 zł
§ 6050 - wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych 83 811 zł

Dział 852 - Pomoc społeczna 92 576 zł

Rozdział 85295 - Pozostała działalność 92 576 zł

§ 4303 - zakup usług pozostałych 92 576 zł

- finansowanie z pożyczek i kredytów zagranicznych

§ 4. Zmniejsza się wydatki budżetowe o kwotę 169 000 zł

W tym:

Dział 600 - Transport i łączność 100 000 zł
Rozdział 60013 - Drogi publiczne wojewódzkie 50 000 zł

§ 6300 - dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych 50 000 zł

Rozdział 60014 - Drogi publiczne powiatowe 50 000 zł

§ 6300 - Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych 50 000 zł

Dział 750 - Administracja publiczna 40 000 zł

Rozdział 75023 - Urzędy Gmin (miast i miast na prawach powiatu) 40 000 zł

§ 6050 - wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych 40 000 zł

Dział 851 - Ochrona zdrowia 29 000 zł

Rozdział 85121 - Lecznictwo ambulatoryjne 29 000 zł

§ 6050 - wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych 29 000 zł

§ 5. W uchwale Rady Gminy Nr XVII/81/08 z dnia 28 lutego wprowadza się następujące zmiany:

Załącznik Nr 3 „Limity wydatków na wieloletnie programy inwestycyjne w latach 2008-2010”

otrzymuje brzmienie zgodnie z załącznikiem Nr 1 do niniejszej uchwały.

Załącznik Nr 3a „zadania inwestycyjne roczne w 2008r.” otrzymuje brzmienie zgodnie z załącznikiem Nr 1a do niniejszej uchwały.

Załącznik Nr 4b „Wydatki majątkowe na programy i projekty realizowane ze środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi w 2008r.” otrzymuje brzmienie zgodnie z załącznikiem Nr 2 do niniejszej uchwały

§ 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

Dochody i wydatki związane z pomocą rzeczową lub finansową realizowaną na podstawie porozumień między j.s.t.

Załącznik Nr 7 otrzymuje brzmienie zgodnie z załącznikiem Nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 8 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

Dotacje celowe na łączną kwotę 221 964 zł

Załącznik Nr 11 otrzymuje brzmienie zgodnie z załącznikiem Nr 4 do niniejszej uchwały.

§ 6. „Dochody i wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej w 2008r”. Załącznik otrzymuje brzmienie zgodnie z załącznikiem Nr 5 do niniejszej uchwały

§ 7. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady Gminy: S. Borzęcki

Załączniki do uchwały Nr XX/106/2008
Rady Gminy w Wiślicy
z dnia 26 czerwca 2008r.

Załącznik Nr 1

Limity wydatków na wieloletnie programy inwestycyjne w latach 2008-2010

w złotych

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego i okres realizacji (w latach)	Łączne nakłady finansowe	wydatki poniesione do 31.12.2007r.	Planowane wydatki					2009r.	2010r.	wydatki do poniesienia po 2010 roku	Jednostka realizująca zadanie lub koordynująca program
						rok budżetowy 2008 (8+9+10+11)	w tym źródła finansowania							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	010	01010	Budowa kanalizacji w miejscowości Koniecmoły, Kuchary, Ostrów, Wawrowice Szczerbaków Szczytniki w latach 2008-2013	6 700 000	-	1 060 000	265 000	159 000		636 000	1 000 000	1 000 000	3 640 000	Urząd Gminy w Wiślicy
2	010	01010	Budowa oczyszczalni przydomowych w miejscowości Skorocice Aleksandrów, Chotel-Czerwony, Skotniki-Dolne, Skotniki-Górne oraz budowa wodociągu w latach 2008-2013	5 300 000	-	110 000	110 000				700 000	700 000	3 790 000	Urząd Gminy w Wiślicy
	010	01010	Razem	12 000 000		1 170 000	375 000	159 000		636 000	1 700 000	1 700 000	7 430 000	Urząd Gminy w Wiślicy
3	010	01036	Stworzenie miejsc integracji we wsi Skorocice w latach 2006-2008	718 309	15 859	702 450		275 014	0	427 436				Urząd Gminy w Wiślicy
	010	01036	Razem	718 309	15 859	702 450		275 014		427 436				
	010		Ogółem	12 718 309	15 859	1 872 450	375 000	434 014		1 063 436	1 700 000	1 700 000	7 430 000	
4	600	60016	Budowa dróg gminnych Brzezcie, Aleksandrów, Poddębnie w latach 2008-2013	3 952 036	-	400 000	60 000	100 000		240 000	500 000	500 000	2 552 036	Urząd Gminy w Wiślicy
	600	60016	Razem	3 952 036		400 000	60 000	100 000		240 000	500 000	500 000	2 552 036	
5	630	63095	Budowa ścieżki rowerowej w latach 2008-2013	1 600 000	-	50 000	50 000				200 000	200 000	1 150 000	Urząd Gminy w Wiślicy
	630	63095	Razem	1 600 000		50 000	50 000				200 000	200 000	1 150 000	
6	921	92195	Rewitalizacja rynku w latach 2008-2013	3 000 000	-	100 000	50 000	50 000			400 000	400 000	2 100 000	Urząd Gminy w Wiślicy
	921	92195	Razem	3 000 000		700 000	50 000	50 000			400 000	400 000	2 100 000	
	Ogółem			21 270 345	15 859	2 422 450	535 000	584 014	0	1 303 436	2 800 000	2 800 000	13 232 036	x

Załącznik Nr 1a

Zadania inwestycyjne roczne w 2008r.

w złotych

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Planowane wydatki					Jednostka org. realizująca zadanie lub koordynująca program	
				rok budżetowy 2008 (7+8+9+10)	w tym źródła finansowania					
1	2	3	4	6	7	8	9	10	11	
1	010	01010	Budowa zbiornika wodnego	10 000	10 000					Urząd Gminy w Wiślicy
	010	01010	Razem	10 000	10 000					

1	2	3	4	6	7	8	9	10	11
2	010	01036	Odnowa wsi w miejscowości Skotniki-Dolne Skotniki-Górne	100 000	15 014	24 986		60 000	Urząd Gminy w Wiślicy
	010	01036	Razem	100 000	15 014	24 986		60 000	
	010		Ogółem	110 000	25 014	24 986		60 000	
3	600	60016	Przebudowa drogi w miejscowości Łatanice	23 000	8 000		15 000		Urząd Gminy w Wiślicy
4	600	60016	Przebudowa drogi w miejscowości Chotel - Czerwony	23 000	8 000		15 000		Urząd Gminy w Wiślicy
5	600	60016	Przebudowa drogi w miejscowości Skotniki - Dolne	7 000	7 000				Urząd Gminy w Wiślicy
6	600	60016	Odbudowa drogi w miejscowości Hołudza	25 217	25 217				Urząd Gminy w Wiślicy
7	600	60016	Odbudowa drogi w miejscowości Gorystawice	38 594	38 594				Urząd Gminy w Wiślicy
8	600	60016	Przebudowa drogi w miejscowości Ostrów	7 000	7 000				Urząd Gminy w Wiślicy
9	600	60016	Odbudowa drogi w miejscowości Kobylniki	20 000	20 000				Urząd Gminy w Wiślicy
10	600	60016	Odbudowa drogi w miejscowości Szczytniki	63 811	63 811				Urząd Gminy w Wiślicy
	600	60016	Razem	207 622	177 622		30 000		
11	600	60078	Odbudowa drogi w miejscowości Wawrowice - Brodek	40 000	40 000				Urząd Gminy w Wiślicy
	600	60078	Razem	40 000	40 000				
	600		Ogółem	247 622	217 622		30 000		
12	750	75023	Przebudowa budynku Urzędu Gminy	80 000	80 000				Urząd Gminy w Wiślicy
	750	75023	Razem	80 000	80 000				
13	801	80110	Opracowanie dokumentacji na gimnazjum	50 000	50 000				Urząd Gminy w Wiślicy
	801	80110	Razem	50 000	50 000				
14	851	85154	Zakup samochodu na potrzeby Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	36 000	36 000				Urząd Gminy w Wiślicy
			Razem	36 000	36 000				
15	851	85121	Przebudowa Ośrodka Zdrowia	71 000	71 000				Urząd Gminy w Wiślicy
	851	85121	Razem	71 000	71 000				
	851		ogółem	107 000	107 000				
	Ogółem			594 622	479 636	24 986	30 000	60 000	x

Załącznik Nr 2

Wydatki majątkowe na programy i projekty realizowane ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz innych źródeł zagranicznych, niepodlegających zwrotowi na 2008 rok

w zł

L.p.	Projekt	Okres realizacji zadania	Jednostka org. realizująca zadanie lub koordynująca program	Dział	Rozdział	Przewidywane nakłady i źródła finansowania		Wydatki poniesione do 31.12.2007r.	Wydatki w roku budżetowym 2008	Planowane wydatki budżetowe na realizację zadań programu w latach 2009-2013		
						źródło	kwota			2009 rok	2010 rok	po 2010 roku
1.	Program: RPO WS Oś priorytetowa 4 Rozwój infrastruktury ochrony środowiska i energetycznej Budowa kanalizacji w miejscowości - Konieczmosty, Kuchary, Ostrów, Wawrowice, Szczerbaków, Szczytniki	2008-2013	Urząd Gminy w Wiślicy	010	01010	Wartość zadania: - środki z budżetu j.s.t środki z budżetu U.E oraz innych źródeł zagranicznych	6 700 000 2 700 000 4 000 000	0 0 0	1 060 000 400 000 636 000	1 000 000 400 000 600 000	1 000 000 400 000 600 000	3 640 000 1 476 000 2 164 000
2.	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich - Oś 3 Jakość życia na Obszarach Wiejskich i Różnicowanie Gospodarki Wiejskiej Działanie: Podstawowe Usługi Dla Gospodarki i Ludności Wiejskiej. Budowa oczyszczalni przydomowych w miejscowości: Skorocice, Aleksandrów, Chotel-Czerwony, Skotniki-Dolne, Skotniki-Górne oraz budowa wodociągu	2008-2013	Urząd Gminy w Wiślicy	010	01010	Wartość zadania - środki z budżetu j.s.t środki z budżetu U.E oraz innych źródeł zagranicznych	5 300 000 1 325 000 3 975 000	0 0 0	110 000 110 000 0	700 000 175 000 525 000	700 000 175 000 525 000	3 790 000 865 000 2 925 000
3.	Program: SPO Piorytet: Zrównowazony Rozwój Obszarów Wiejskich Działanie: Odnowa wsi oraz zachowaniu dziedzictwa kulturowego Projekt: Stworzenie miejsc integracji we wsi Skorocice	2006-2008	Urząd Gminy w Wiślicy	010	01036	Wartość zadania: środki z budżetu j.s.t. środki z u.E oraz innych źródeł zagranicznych	699 309 261 955 437 354	15 859 5 941 9 918	683 450 256 014 427 436	0 0 0	0 0 0	0 0 0
4.	Program: PROW Oś Priorytetowa 3. Jakość Życia na Obszarach Wiejskich. Działanie: Odnowa i Rozwój Wsi w miejscowości Skotniki-Dolne i Skotniki-Górne	2008	Urząd Gminy w Wiślicy	010	01036	Wartość zadania środki z budżetu j.s.t. środki z U.E. oraz innych źródeł zagranicznych	100 000 40 000 60 000	0 0 0	100 000 40 000 60 000	0 0 0	0 0 0	0 0 0
5.	Program: RPO WS Oś priorytetowa 3 - Podniesienie Jakości Systemu Komunikacyjnego Regionu. Budowa dróg gminnych - Brzezie, Aleksandrów, Poddębie	2008-2013	Urząd Gminy w Wiślicy	600	60016	Wartość zadania środki z budżetu j.s.t. środki z budżetu U.E oraz innych źródeł zagranicznych	3 952 036 1 580 815 2 371 221	0 0 0	400 000 160 000 240 000	500 000 200 000 300 000	500 000 200 000 300 000	2 552 036 1 020 815 1 531 221
6.	Program: RPO WS Oś Priorytetowa 5 - Wzrost Jakości Infrastruktury Społecznej oraz inwestycje w Dziedzictwo Kulturowe, Turystykę i Sport. Budowa ścieżki rowerowej	2008-2013	Urząd Gminy w Wiślicy	630	63095	Wartość zadania - środki z budżetu j.s.t środki z U.E oraz innych źródeł zagranicznych	1 600 000 640 000 960 000	0 0 0	50 000 50 000 0	200 000 80 000 120 000	200 000 80 000 120 000	1 150 000 430 000 720 000
7.	Program: RPO WS Oś Priorytetowa 5 - Wzrost Jakości Infrastruktury Społecznej oraz Inwestycje w Dziedzictwo Kulturowe, Turystykę i Sport. Rewitalizacja Rynku	2008-2013	Urząd Gminy w Wiślicy	921	92195	Wartość zadania - środki z budżetu j.s.t. środki z budżetu U.E oraz innych źródeł zagranicznych	300 000 1 200 000 1 800 000	0 0 0	100 000 100 000 0	400 000 160 000 240 000	400 000 160 000 240 000	2 100 000 780 000 1 320 000
			Ogółem w tym			Wartość zadania - środki z budżetu j.s.t. - środki z budżetu U.E oraz innych źródeł zagranicznych	21 351 345 7 747 770 13 603 575	15 859 5 941 9 918	2 503 450 1 140 014 13 63 436	2 800 000 1 015 000 1 785 000	2 800 000 1 015 000 1 785 000	13 232 036 4 571 815 8 660 221

Załącznik Nr 3

Dochody i wydatki związane z realizacją zadań realizowanych na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego w 2008r.

w złotych

Nazwa zadania	Dział	Rozdział	Dochody ogółem	§	Wydatki ogółem	z tego:					Wydatki majątkowe	
						Wydatki bieżące	wynagrodzenia	pochodne od wynagrodzeń	dotacje	wydatki na obsługę długu (odsetki)		wydatki z tytułu poręczeń i gwarancji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
I Dochody i wydatki związane z pomocą rzeczową realizowaną na podstawie porozumień między jst.												
opracowanie projektu budowlano-wykonawczego przebudowy drogi wojewódzkiej Nr 776 Kraków - Busko na odcinku od granicy województwa świętokrzyskiego wraz z remontem mostu nad rzeką Nidą	600	60013			149 540							149 540
Razem	600	60013			149 540							149 540
Ogółem	600				149 540							149 540
Zorganizowanie festynu pod nazwą „Razem Bezpieczniej”	754	75495			1 730	1 730			1 730			
Razem	754	75495			1 730	1 730			1 730			
Dofinansowanie zakupu sztandaru dla Komendy Powiatowej Straży Pożarnej	754	75411			2 000	2 000			2 000			
Razem	754	75411			2 000	2 000			2 000			
Ogółem	754				3 730	3 730			3 730			
dofinansowanie pobytu dzieci w przedszkolu na terenie innej gminy	801	80104			8 694	8 694			8 694			
Razem	801	80104			8 694	8 694			8 694			
Ogółem					161 964	12 424			12 424			149 540

Załącznik Nr 4

Dotacje celowe

w złotych

Lp.	Dział	Rozdział	Nazwa zadania	Jednostka otrzymująca dotację	Kwota dotacji
1	2	3	4	5	5
1	600	60013	Dofinansowanie opracowania projektu przebudowy drogi wojewódzkiej	Świętokrzyski Zarząd Dróg	149 540
	600		Ogółem		149 540
2	754	75495	Zorganizowanie festynu pod nazwą „Razem Bezpieczniej”	Starostwo Powiatowe w Busku Zdroju	1 730
3	754	75411	Dofinansowanie zakupu sztandaru dla Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Busku-Zdroju	Starostwo Powiatowe w Busku-Zdroju	2 000
	754		Ogółem		3 730
4	801	80104	Dofinansowanie pobytu dzieci w przedszkolu na terenie innej gminy	Urząd Miasta i Gminy Busko Zdrój	8 694
	801		Ogółem		8 694
5	926	92605	Dofinansowanie działalności kultury fizycznej i sportu na terenie gminy	wyłoniona w drodze konkursu	60 000
	926		Ogółem		60 000
			Ogółem		221 964

Załącznik Nr 5

Dochody i wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej w 2008r.

w złotych

Dział	Rozdział	§	Dotacje ogółem	Wydatki ogółem	z tego:				Wydatki majątkowe
					Wydatki bieżące	wynagrodzenia	pochodne od wynagrodzeń	dotacje	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
852	85295	2023	92 576	92 576	92 576				
Ogółem			92 576	92 576	92 576				

2570

**UCHWAŁA Nr XX/107/08
RADY GMINY W WIŚLICY**

z dnia 26 czerwca 2008r.

w sprawie określenia warunków i trybu wspierania rozwoju sportu kwalifikowanego na terenie gminy Wiślica

Na podstawie art. 2 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o sporcie kwalifikowanym (t.j. Dz. U. z 2005r Nr 155, poz. 1298, z późn. zm.) oraz art. 18

ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

Warunki i tryb wspierania rozwoju sportu kwalifikowanego na terenie gminy Wiślica

I. Postanowienia ogólne

§ 1. Określa się warunki i tryb wspierania, w tym finansowego, rozwoju sportu kwalifikowanego na obszarze gminy Wiślica.

§ 2. Ilekcóż w niniejszej uchwale jest mowa o:

- 1) gminie - należy przez to rozumieć gminę Wiślica;
- 2) Radzie - należy przez to rozumieć Radę Gminy w Wiślicy;
- 3) Przewodniczącym Rady - należy przez to rozumieć Przewodniczącą Rady Gminy w Wiślicy;

- 4) Wólcie - należy przez to rozumieć Wólcę Gminy Wiślica;
- 5) Urzędzie - należy przez to rozumieć Urząd Gminy w Wiślicy;
- 6) dotacji - należy przez to rozumieć środki finansowe budżetu gminy przeznaczone na dofinansowanie rozwoju sportu kwalifikowanego na terenie gminy Wiślica;
- 7) klubie sportowym - należy przez to rozumieć klub sportowy działający w formie stowarzyszenia na terenie gminy Wiślica.

II. Warunki wspierania sportu kwalifikowanego

§ 3. Gmina udziela klubom sportowym wsparcia w formie:

- 1) udostępniania gminnych obiektów i urzędzeń sportowo-rekreacyjnych dla organizowania zajęć i imprez sportowych dla mieszkańców gminy;
- 2) konsultowania z klubami sportowymi projektów uchwał Rady dotyczących sportu i krzewienia kultury, poprzez ich udostępnianie w Biuletynie Informacji Publicznej lub przesłanie klubom sportowym oraz umożliwienie uczestniczenia w posiedzeniach komisji Rady lub Sesji Rady, podczas której będą one uchwalane;
- 3) udzielania wsparcia finansowego w formie dotacji na realizację zadań z zakresu rozwoju sportu kwalifikowanego.

§ 4.1. Dotację mogą otrzymać kluby sportowe, które prowadzą działania w zakresie sportu kwalifikowanego wśród mieszkańców gminy i uczestniczą we współzawodnictwie sportowym w dyscyplinach zespołowych lub indywidualnych.

2. Dotacje udzielane są po przeprowadzeniu przez Wólcę postępowania konkursowego.

3. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na dotacje określa corocznie Rada w uchwale budżetowej.

§ 5.1. W ramach udzielanych dotacji finansowane mogą być wydatki w zakresie rozwoju sportu kwalifikowanego w następujących kategoriach:

- a) koszty zatrudnienia trenerów i instruktorów,
- b) koszty uczestnictwa w rozgrywkach sportowych, w tym organizowanych przez polskie związki sportowe lub podmioty działające z ich upoważnienia,
- c) koszty podróży, w tym noclegów i wyżywienia w trakcie zawodów trwających dłużej niż 1 dzień dla zawodników i osób realizujących zadanie,
- d) koszty obsługi sędziowskiej i medycznej,
- e) koszty zakupu sprzętu sportowego, strojów sportowych, artykułów medycznych pierwszej pomocy i symbolicznych nagród,
- f) koszty szkoleń i treningów zawodników,
- g) koszty zakupu artykułów konsumpcyjnych niezbędnych do realizacji zadania,
- h) koszty pośrednie, w szczególności koszty mediów, czynszu, koszty administracyjne, obsługi księgowej,
- i) premie dla zawodników.

2. Dotacje nie będą udzielane na:

- a) remonty budynków,
- b) zadania i zakupy inwestycyjne,
- c) zakup nieruchomości,
- d) działalność gospodarczą,
- e) koszty promocji.

III. Ogłoszenie o konkursie i oferta konkursowa

§ 6.1. Ogłoszenie o konkursie zamieszcza się co najmniej w prasie o zasięgu lokalnym, Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu.

2. W ogłoszeniu o konkursie powinny być zawarte co najmniej następujące informacje:

- a) nazwa i siedziba organu ogłaszającego konkurs,
- b) zasady przyznawania dotacji,
- c) wymogi formalne jakie winna spełniać oferta,

- d) miejsce i termin składania ofert,
- e) miejsce i termin otwarcia ofert,
- f) zastrzeżenie o prawie odwołania konkursu oraz przesunięcia terminu składania ofert.

§ 7.1. Oferta złożona przez klub sportowy ubiegający się o przyznanie dotacji powinna zawierać:

- a) nazwę i siedzibę oferenta,
- b) dokładny adres oferenta, numer telefonu i faxu oraz adres e-mail,
- c) formę prawną i numer rejestru, w którym wpisany jest klub sportowy,
- d) numer NIP i REGON,
- e) nazwę banku i numer rachunku bankowego,
- f) rodzaj i cel zadania,
- g) szczegółowy, spójny z kosztorysem opis realizacji zadania,
- h) kosztorys zawierający kalkulację przewidywanych kosztów realizacji zadania z zaznaczeniem udziału środków własnych, środków z innych źródeł oraz wysokości planowanej do uzyskania dotacji z budżetu gminy,
- i) wysokość wnioskowanej dotacji,
- j) oświadczenie, iż wszystkie podane w ofercie i załącznikach do oferty informacje są zgodne z aktualnym stanem prawnym i faktycznym,
- k) podpisy osób umocowanych do działania w imieniu oferenta.

2. Do oferty, o której mowa w ust. 1 dołączyć należy co najmniej:

- a) aktualny odpis z właściwego rejestru lub ewidencji potwierdzający status prawny oferenta i umocowanie osób go reprezentujących lub potwierdzony za zgodność odpis tegoż dokumentu, wystawiony najpóźniej na trzy miesiące przed terminem składania ofert,
- b) potwierdzoną za zgodność z oryginałem kopię statutu klubu sportowego,
- c) informację o posiadanych zasobach kadrowych i rzeczowych, zapewniających wykonanie zadania,
- d) merytoryczne i finansowe sprawozdanie z działalności.

3. W ofercie można zawrzeć informacje lub dołączyć do oferty oryginalne lub potwierdzone za zgodność z oryginałem dokumenty zawierające referencje, czy potwierdzające wyniki we współzawodnictwie sportowym, osiągnięcia, doświadczenie oferenta.

4. Ofertę należy złożyć w zamkniętej kopercie opatrzonej opisem „Konkurs na realizację zadania w zakresie rozwoju sportu kwalifikowanego w gminie Sicienko”.

IV. Konkurs i rozpatrywanie ofert

§ 8.1. W celu przeprowadzenia konkursu Wójt powołuje w drodze zarządzenia komisję konkursową.

2. Komisja składa się co najmniej z 3 osób.

3. W skład komisji konkursowej wchodzi merytoryczni pracownicy Urzędu oraz co najmniej jeden przedstawiciel Rady.

4. Do zadań komisji konkursowej należy w szczególności:

- a) dokonanie formalnej i merytorycznej oceny ofert,
- b) przedłożenie wyników konkursu Wójtowi.

§ 9.1. Posiedzenie komisji konkursowej odbywa się nie później niż w terminie 14 dni od upływu terminu składania ofert wskazanego w ogłoszeniu o konkursie.

2. O terminie i miejscu posiedzenia komisji konkursowej jej członkowie zostają powiadomieni nie później niż 3 dni przed terminem posiedzenia.

3. Prace komisji konkursowej są prowadzone, jeśli w posiedzeniu bierze udział co najmniej połowa jej członków.

§ 10.1. Komisja konkursowa w pierwszej kolejności sprawdza wymogi formalne, czy oferta została złożona przez uprawniony podmiot, czy została złożona w terminie, czy podpisana została przez osoby umocowane do reprezentacji oraz czy z oferty i załączonych do niej dokumentów wynika, że zawiera wszystkie informacje wymienione w ogłoszeniu o konkursie.

2. Komisja konkursowa może wyznaczyć dodatkowy termin dla uzupełnienia braków formalnych oferty. Oferta złożona po terminie nie może być uzupełniona. Komisja konkursowa wzywa oferenta do uzupełnienia oferty w terminie nie dłuższym niż 5 dni. W takim przypadku komisja konkursowa zawiadamia wszystkich oferentów o terminie merytorycznego rozpatrzenia ofert, który nie może być wyznaczony później niż 10 dni od dnia otwarcia ofert.

3. Do dalszego etapu konkursu - oceny merytorycznej - dopuszczone zostają oferty spełniające wymogi formalne.

§ 11.1. Dokonując oceny merytorycznej oferty komisja konkursowa bierze pod uwagę:

- a) rodzaj i cel zadania,
- b) sposób realizacji zadania,
- c) kosztorys, w szczególności ze względu na rodzaj kosztów,
- d) udział środków własnych i posiadanych z innych źródeł,
- e) zasoby kadrowe;
- f) dotychczasowe doświadczenie w realizacji zadań z zakresu sportu kwalifikowanego,
- g) wyniki we współzawodnictwie sportowym, osiągnięcia, doświadczenie, referencje,
- h) dotychczasową współpracę z gminą, w tym rzetelne i terminowe wywiązywanie się z zawartych w ciągu ostatnich 2 lat umów i porozumień.

2. Oceny merytorycznej oferty członkowie komisji konkursowej dokonują indywidualnie przyznając odpowiednio punkty od 1 do 5 oceniając poszczególne kryteria wymienione w ust. 1. Ocenę końcową oferty stanowi suma punktów wszystkich członków komisji konkursowej.

3. Podstawą do wyboru przez komisję konkursową oferty uzyskanie przez nią co najmniej połowy możliwych do uzyskania punktów.

§ 12.1. Z przebiegu pracy komisji konkursowej sporządza się protokół, który powinien zawierać:

- a) termin i miejsce rozpatrzenia ofert,
- b) imiona i nazwiska członków komisji konkursowej;
- c) liczbę zgłoszonych ofert,

V. Umowa

§ 14.1. Przekazanie dotacji następuje na podstawie umowy zawartej pomiędzy gminą a klubem sportowym, którego oferta została wybrana.

2. Dotacja powinna być wykorzystana w trakcie roku budżetowego, na który została przyznana.

3. Umowa nie może być zawarta na okres dłuższy niż rok budżetowy.

4. Umowa wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności.

5. Umowa winna zawierać w szczególności:

- a) oznaczenie stron umowy,

- d) wskazanie ofert spełniających warunki formalne i uzasadnienie odrzucenia ofert nie spełniających warunków formalnych,
- e) wykaz ofert wybranych przez komisję z podaniem uzyskanych ocen,
- f) propozycje wysokości dotacji dla wybranych oferentów w oparciu o liczbę uzyskanych punktów, wysokość wnioskowanej przez oferenta dotacji oraz wielkość środków finansowych przewidzianych do rozdysponowania w konkursie,
- g) ewentualne uwagi członków komisji konkursowej,
- h) podpisy członków komisji konkursowej.

2. Oferty oraz inne dokumenty sporządzone przez komisję konkursową stanowią załączniki do protokołu.

3. Komisja konkursowa przekazuje protokół Wójtowi.

§ 13.1. Ostatecznego rozstrzygnięcia konkursu w tym ustalenia wysokości przyznanej dotacji dokonuje Wójt w formie zarządzenia.

2. Konkurs winien być rozstrzygnięty najpóźniej w ciągu 14 dni od dnia otwarcia ofert.

3. Wyniki konkursu doręcza się wnioskodawcom i ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej i na tablicy ogłoszeń Urzędu.

4. Z chwilą rozstrzygnięcia konkursu komisja konkursowa ulega rozwiązaniu.

- b) rodzaj zadania podlegającego dotacji i cel na jaki dotacja została przyznana,
- c) wysokość dotacji przyznanej klubowi sportowemu na realizację zadania,
- d) termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji zadania,
- e) sposób kontroli realizacji zadania i wydatkowania dotacji,
- f) sposób i termin rozliczenia dotacji,
- g) postanowienia dotyczące okoliczności uzasadniających rozwiązanie umowy,
- h) termin i zasady zwrotu niewykorzystanej części dotacji lub niewłaściwie wykorzystanej dotacji,
- i) podpisy stron.

2. Załącznikiem do umowy jest zawarty w ofercie szczegółowy opis zadania i kosztorys.

VI. Kontrola wykonania i rozliczenie zadania

§ 15.1. W trakcie realizacji zadania gmina dokonuje kontroli realizacji zadania.

2. Kontroli dokonują pracownicy Urzędu wyznaczeni przez Wójta.

3. O zamiarze przeprowadzenia kontroli Wójt zawiadamia klub sportowy co najmniej 3 dni przed terminem planowanej kontroli.

4. Kontroli dokonuje się w siedzibie klubu sportowego lub w Urzędzie.

5. Kontrolujący mają prawo żądania udzielenia informacji o przebiegu wykonania zadania, wszelkich dokumentów związanych z realizacją zadania i wydatkowaniem dotacji, wglądu do dokumentacji księgowej.

6. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół.

§ 16.1. Po zakończeniu realizacji zadania, klub sportowy składa sprawozdanie z jego wykonania w terminie 30 dni od dnia upływu okresu, na który została zawarta umowa.

2. Okresem sprawozdawczym jest rok budżetowy.

3. Sprawozdanie powinno zawierać co najmniej:

- a) informację o przebiegu realizacji zadania,
- b) szczegółowe rozliczenie finansowe dokonane w oparciu o kosztorys załączony do umowy,
- c) inne istotne informacje o realizacji zadania,
- d) zestawienie rachunków potwierdzających wydatkowanie środków.

6. Niewykorzystane przez klub sportowy środki finansowe podlegają zwrotowi do budżetu gminy najpóźniej w terminie, o którym mowa w ust. 1.

VII. Postanowienia końcowe

§ 17.1. Wójt lub upoważniony przez niego pracownik Urzędu w terminie do 30 kwietnia roku następującego po roku, w którym realizowane jest zadanie, przedstawia podczas Sesji Rady informację o wykorzystaniu środków i realizacji zadań przez kluby sportowe.

2. Wójt wyznacza pracownika Urzędu odpowiedzialnego za koordynację i wykonanie

zadań z zakresu realizacji zadań objętych niniejszą uchwałą.

§ 18. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wiślica.

§ 19. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady Gminy: S. Borzęcki

2571

**UCHWAŁA Nr XX/108/08
RADY GMINY W WIŚLICY**

z dnia 26 czerwca 2008r.

w sprawie udziału mieszkańców gminy w budowie infrastruktury technicznej z ograniczeniem do inwestycji w zakresie wodociągów i kanalizacji, ustalenia wysokości stawki procentowej opłaty adiacenckiej na terenie gminy Wiślica

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U z 2001r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.), art. 144, 146 ust. 2 i 148 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2004r. Nr 261, poz. 2603 ze zm.) Rada Gminy w Wiślicy uchwala, co następuje.

§ 1. Budowa infrastruktury technicznej z ograniczeniem do inwestycji w zakresie wodociągów i kanalizacji na terenie Gminy Wiślica może być realizowana przy współudziale mieszkańców gminy.

§ 2. Udział mieszkańców - zwany dalej wkładem mieszkańców w budowę urządzeń in-

frastruktury technicznej z ograniczeniem do inwestycji w zakresie wodociągów i kanalizacji, polegać będzie na wnoszeniu sum pieniężnych na konto gminy z przeznaczeniem na realizację inwestycji związanych z budową w/w urządzeń.

§ 3. Zainteresowani mieszkańcy realizują swój udział w budowie urządzeń infrastruktury technicznej z ograniczeniem do inwestycji w zakresie wodociągów i kanalizacji w oparciu o dobrowolną umowę zawartą z Gminą reprezentowaną przez Wójta Gminy Wiślica.

§ 4. Wartość świadczeń wniesionych w gotówce przez właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości, zaliczona będzie na poczet opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości spowodowanego budową urządzeń infrastruktury technicznej z ograniczeniem do inwestycji w zakresie wodociągów i kanalizacji:

§ 5. Ustala się stawkę procentową opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości spowodowanego budową urządzeń infrastruktury technicznej z ograniczeniem do inwestycji w zakresie wodociągów i kanalizacji w wysokości:

- 1) 50 % różnicy między wartością nieruchomości przed wybudowaniem urządzeń infrastruktury technicznej z ograniczeniem do inwestycji w zakresie wodociągów i kanalizacji, a wartością tej nieruchomości po ich wybudowaniu - dla nieruchomości bez względu na rodzaj i położenie z wyłączeniem nieruchomości przeznaczonych w planie miejscowym na cele rolne i leśne, a w przypadku braku planu miejscowego do nieruchomości wykorzystywanych na cele rolne i leśne.

- 2) 0 % dla nieruchomości, których właściciele i użytkownicy wieczystości uczestniczyli w kosztach budowy poszczególnych urządzeń infrastruktury technicznej z ograniczeniem do inwestycji w zakresie wodociągów i kanalizacji przez wnoszenie sum pieniężnych na konto gminy z przeznaczeniem na realizację inwestycji na podstawie dobrowolnych umów z Gminą Wiślica na zasadach w niej określonych.

§ 6. Właściciele i użytkownicy wieczystości nieruchomości, z wyłączeniem nieruchomości przeznaczonych w planie miejscowym na cele rolne i leśne, a w przypadku braku planu miejscowego nieruchomości wykorzystywanych na cele rolne i leśne, którzy nie partycypowali w kosztach budowy niektórych składników infrastruktury technicznej z ograniczeniem do inwestycji w zakresie wodociągów i kanalizacji podlegają opłacie adiacenckiej ustalonej w § 5 pkt 1 uchwały z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w następstwie realizacji tych elementów infrastruktury.

§ 7. Dla nieruchomości objętych budową infrastruktury technicznej z ograniczeniem do inwestycji w zakresie wodociągów i kanalizacji, decyzję o ustaleniu opłat adiacenckich podejmuje każdorazowo Wójt Gminy Wiślica po zapoznaniu się z opinią rzeczoznawcy majątkowego.

§ 9. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wiślica.

§ 10. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady Gminy: S. Borzęcki

2572

UCHWAŁA Nr XX/109/08 RADY GMINY W WIŚLICY

z dnia 26 czerwca 2008r.

w sprawie ustalenia górnej stawki opłaty ponoszonej przez właścicieli nieruchomości za usługę w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych, transportu i utylizacji nieczystości ciekłych

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2005 Nr 236, poz. 2008 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 i art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U.

z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm) Rada Gminy w Wiślicy uchwała, co następuje:

§ 1. Ustala się górną stawkę opłaty ponoszonej przez właścicieli nieruchomości za usługę w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływo-

wych, transportu i utylizacji nieczystości ciekłych 15 zł/m³ + VAT.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wiślica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady Gminy: S. Borzęcki

2573

UCHWAŁA Nr XX/110/08 RADY GMINY W WIŚLICY

z dnia 26 czerwca 2008r.

w sprawie ustalenia wysokości opłat za ścieki przyjmowane na punkcie zrzutu ścieków przy oczyszczalni ścieków w Jurkowie

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 3, 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 i art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 ze zmianami), art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 roku o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 1997r. Nr 9, poz. 43 ze zmianami) Rada Gminy w Wiślicy uchwała, co następuje:

§ 1. Ustala się opłaty za przyjęcie i utylizację nieczystości ciekłych na punkcie zrzutu ścieków przy oczyszczalni ścieków w Jurkowie w wysokości:

1) za 1 m³ nieczystości ciekłych dowożonych z szamb od osób fizycznych oraz prawnych z terenu gminy Wiślica - 3,46 zł + VAT,

2) za 1 m³ nieczystości ciekłych dowożonych z szamb od osób fizycznych spoza gminy Wiślica - 4,50 zł + VAT,

3) za 1 m³ nieczystości płynnych dowożonych od osób prawnych spoza gminy Wiślica - 6 zł + VAT.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wiślica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady Gminy: S. Borzęcki

2574

UCHWAŁA Nr XX/111/08 RADY GMINY W WIŚLICY

z dnia 26 czerwca 2008r.

w sprawie Strategii Rozwoju Polityki Społecznej Gminy Wiślica na lata 2007-2013

Na podstawie art. 17 pkt. 1 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz. U. z 2004r., Nr 64 poz. 593 z późniejszymi zmianami) w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1951 z późn. zmianami) Rada Gminy w Wiślicy uchwała co następuje:

§ 1. Uchwała się Strategię Rozwoju Polityki Społecznej Gminy Wiślica na lata 2007-2013 stanowiącą załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Wójta Gminy do realizacji ustaleń zawartych w Strategii Rozwoju Polityki Społecznej w Gminie Wiślica.

§ 3. Traci moc uchwała Rady Gminy w Wiślicy z dnia 29 listopada 2005r. w sprawie w sprawie Strategii Rozwoju Polityki Społecznej Gminy Wiślica na lata 2005-2013.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady Gminy: S. Borzęcki

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr XX/111/08
Rady Gminy w Wiślicy
z dnia 26 czerwca 2008r.

Strategia Rozwoju Polityki Społecznej

Gmina Wiślica

Wprowadzenie

- I. Geneza i zakres sesji planowania strategicznego
- 1.1 Lista uczestników sesji planowania strategicznego
- II. Dokumenty strategiczne istotne dla rozwoju gminy
- III. Diagnoza sytuacji społecznej gminy Wiślica
- 3.1. Demografia
- 3.2. Pozycja na rynku pracy
- 3.3. Podstawowe zagrożenia zdrowotne i społeczne
- 3.4. Bezpieczeństwo
- 3.5 Dostęp do systemu edukacji
- 3.6 Aktywność kulturalna i sportowa
- 3.7 Sfera ubóstwa (niedostatku)
- 3.8 Niepełnosprawność
- IV. Analiza SWOT
- 4.1. Analiza SWOT problemów społecznych gminy Wiślica
- 4.2. Raport z warsztatów planowania strategicznego
- V. Planowanie rozwoju polityki społecznej w gminie Wiślica
- 5.1. Cele
- 5.2. Cele szczegółowe
- 5.3 Zadania
- VI. Instrumenty finansujące GSRPS
- VII. System wdrażania
- VIII. Sposoby monitorowania i oceny realizacji strategii
- IX. Harmonogram realizacji najważniejszych zadań

Wprowadzenie

Kilkunastoletni okres skupienia uwagi władz państwowych na rozwiązywaniu kluczowych problemów gospodarczych, wsparty wyrzeczeniami obywateli, przyniósł w skali globalnej stosunkowo szybkie i odczuwalne zmiany w sferze materialnej. Koncentracji na problemach gospodarczych towarzyszy od wielu już lat brak jasno określonych zasad polityki społecznej (wartości, priorytety), co skutkuje dominacją działań doraźnych, ratowniczych, nad rozstrzygnięciami systemowymi. Sprawę komplikuje ponadto brak czytelnego dla obywateli kierunku, w jakim podąża państwo w sferze socjalnej.

Dlatego istotne jest opracowanie spójnej strategii polityki społecznej dla państwa i wszystkich szczebli samorządu lokalnego tj. województw, powiatów oraz gmin. Zbyt długie zaniechanie w przygotowaniu strategii w tak ważnych dziedzinach życia jak: ochrona zdrowia, zatrudnienie, zabezpieczenie na wypadek choroby, starości, niepełnej sprawności, dostęp do kształcenia oraz wypoczynek, może spowo-

dować obniżenie efektywności całego układu gospodarczego. Brak spójnej polityki socjalnej państwa może ewaluować ku narastaniu i pogłębianiu się problemów społecznych ludności, gdyż pilnych zadań nie da się odłożyć. W późniejszym terminie rozwiązanie ich będzie wymagało zwiększonego nakładu środków oraz wysiłku organizacyjnego całego samorządu oraz ludności. Już w obecnych latach zauważalny jest brak spójnej i kompleksowej strategii polityki socjalnej, umożliwiającej sprawną współpracę i kooperację między poszczególnymi jednostkami, odpowiedzialnymi za rozwój społeczny człowieka w danej gminie czy powiecie. Dlatego tak istotną sprawą jest opracowanie oraz wdrożenie konkretnych rozwiązań systemowych w ramach polityki społecznej, które trafnie zdefiniują najistotniejsze problemy społeczne, a także efektywnie zaspokajają będą potrzeby jednostek oraz grup społecznych. Prawdłowo przygotowana strategia określi kategorie korzystających ze wsparcia społecznego oraz zasady współuczestnictwa odbiorców świadczeń i usług socjalnych.

Przed przygotowaniem koncepcji polityki społecznej, należy prawidłowo określić definicję i cele tego rodzaju przedsięwzięcia. Można stwierdzić, że polityka socjalna państwa, jest to zakres działań, mających służyć niesieniu pomocy obywatelom, by niwelować nierówności społeczne, niedostosowania czy problemy społeczne. Takie działania państwa mają na celu zapobieganie patologiom, wyrównywanie szans ludności na rozwój i zaspokajanie niezbędnych potrzeb obywateli.

Oprócz generalnych problemów społecznych, właściwych dla każdego kraju, można również wyróżnić obszary specyficzne tylko i wyłącznie dla danej społeczności lokalnej. Dlatego niezbędne wydaje się opracowanie strategii polityki społecznej dla gminy, gdyż każda społeczność wypracowuje właściwe dla siebie systemy wsparcia ludności w wypadku pojawienia się problemów społecznych. Taka strategia przewiduje rozwiązania na czas, kiedy jednostka lub grupa ludzi znajdzie się w trudnej sytuacji życiowej, której przezwyciężenie wykracza poza ich własne środki, możliwości oraz uprawnienia. Celem głównym w sferze działań socjalnych władz publicznych jest więc dbałość o to, by jednostki społeczności (zwłaszcza żyjące w trudnych warunkach) miały dostęp do systemu wsparcia społecznego i zasobów społecznych umożliwiających osiągnięcie potencjału koniecznego do samodzielnego funkcjonowania.

Podejmowanie działań służących utrzymaniu i poprawie jakości życia członków społeczności jest obowiązkowym zadaniem władz publicznych, dlatego władze te powinny dążyć do zbudowania spójnego i skutecznego systemu instytucjonalnej ochrony bezpieczeństwa swoich obywateli. Stworzenie takiego systemu da mieszkańcom gwarancje zaspokojenia różnorodnych potrzeb, dążeń i aspiracji. Natomiast określenie podstawowych potrzeb jednostek i grup społecznych oraz kryteria ich hierarchizacji zależy od konkretnej zbiorowości, jej historii, kultury oraz warunków ekonomicznych.

Dlatego tak ważne dla lokalnych społeczności jest opracowanie właściwej dla regionu strategii polityki socjalnej. By osiągnąć wyznaczone cele niezbędne będzie współdziałanie między władzami lokalnymi i poszczególnymi grupami społeczności, zgodnie z kolejnymi punktami przygotowanej strategii. W długofalowej perspektywie ma to niwelować różnice między grupami społecznymi, a także wspierać lokalną ludność w przezwyciężaniu problemów.

I. Geneza i Zakres Sesji Planowania Strategicznego

W 2007 roku został powołany zespół zadaniowy do spraw Programu Integracji Społecznej Gminy Wiślica na lata 2008/2009, który przy udziale społeczności lokalnej oraz pracowników urzędu gminy wypracował Strategię Rozwoju Polityki Społecznej. Zespół został powołany na czas realizacji Programu, tj. do 31 grudnia 2009r. Do pracy w Zespole powołani zostali następujący pracownicy Urzędu Gminy w Wiślicy:

- 1) Koordynator Zespołu - Anna Tłustochowicz, Referat Organizacyjny,
- 2) Waldemar Błachut, Kierownik Referatu Rozwoju Strategicznego Gminy.
- 3) Marek Gawęł, Referat Organizacyjny,
- 4) Łukasz Curyło, Referat Rozwoju Strategicznego Gminy.

Osoby spoza pracowników Urzędu Gminy w Wiślicy:

- 1) Zofia Miruska - Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiślicy,
- 2) Janina Krzemień - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiślicy,
- 3) Grzegorz Kamiński - Dyrektor Gimnazjum w Wiślicy,
- 4) Joanna Białkiewicz - Dyrektor Szkoły Podstawowej w Wiślicy,
- 5) Szczepan Sekuła - Dyrektor Szkoły Podstawowej w Chotlu Czerwonym,
- 6) Lidia Soja - Dyrektor Szkoły Podstawowej w Hołudzy,
- 7) Barbara Głombińska - Dyrektor Szkoły Podstawowej w Skotnikach Dolnych.

Do obsługi MIS-a (Management Information System - System Zarządzania Informacją) została wyznaczona Anna Tłustochowicz

Od stycznia 2008 roku przeprowadzone zostały warsztaty strategiczne w celu wypracowania Gminnej Strategii Rozwoju Polityki Społecznej metodą partycypacyjną, czyli przy aktywnym udziale przedstawicieli społeczności lokalnej. W trakcie warsztatów w dniach (18.03, 29.04 i 21.05 br) została opracowana:

- diagnoza sytuacji społecznej Gminy Wiślica,
- analiza SWOT,
- wizja Gminy w obszarze społecznym,
- cele dostosowane zostały do zmieniającej się sytuacji w gminie i w otoczeniu.

Na warsztatach przeanalizowano i przedyskutowano z Zespołem Zadaniowym zadania do realizacji. Cele i przedsięwzięcia, określone i zaakceptowane w trakcie warsztatów, mają przyczynić się zarówno do rozwiązywania bieżących problemów społecznych, a także do zaplanowania działań prorozwojowych.

Część zaplanowanych na warsztatach działań przy udziale społeczności lokalnej będzie realizowana już w 2008 roku, dzięki wdrażanemu przez Gminę Programowi Integracji Społecznej w ramach Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich. Ponadto zaktualizowana Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wspólnie wypracowaną koncepcją rozwojową Gminy Wiślica.

1.1 Lista uczestników sesji planowania strategicznego

Lista uczestników sesji planowania strategicznego ds. opracowania Strategii Rozwoju Polityki Społecznej Gminy Wiślica:

- Bystrzanowski Stanisław	- Mysior Tadeusz	- Sygut Robert
- Filosek Sylwester	- Szostak Alina	- Gruchała Stanisław
- Jasiński Grzegorz	- Szostak Edward	- Kochański Stanisław
- Krzyżak Jan	- Jaworski Jarosław	- Wnuk Andrzej
	- Nowak Tadeusz	- Borzęcki Stanisław

Konsultant: Małgorzata Rudnicka

Źródła danych wykorzystanych w materiale

Podstawą opracowania niniejszego dokumentu była Strategia Rozwoju Polityki Społecznej Gminy Wiślica z 2005 roku opracowana przez Świętokrzyską Agencję Rozwoju Regionu SA. na zlecenie Gminy Wiślica oraz informacje pochodzące z Urzędu Gminy, jednostek organizacyjnych gminy, poszczególnych miejscowości wchodzących w skład gminy, dane pozyskane z jednostek organizacyjnych gminy, a także z publikacji zatytułowanej: „Województwo Świętokrzyskie 2007 - Podregiony, Powiaty, Gminy”, Urzędu Statystycznego w Kielcach, dane z Banku Światowego oraz dane dostępne w sieci internetowej.

II. Dokumenty strategiczne istotne dla rozwoju gminy

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych została opracowana w oparciu o inne dokumenty strategiczne m.in.:

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (Narodowa Strategia Spójności).

Dokument został przygotowany w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego i zaakceptowany przez Komisję Europejską 9 maja 2007r. Wymóg przygotowania NSRO wynika z rozporządzenia Rady nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006.

Cel główny Narodowej Strategii Spójności to tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Do realizacji celu głównego NSRO przyczyniać się ma 6 celów szczegółowych:

1. Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa,
2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej,
3. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski,
4. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług,
5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej,
6. Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski - dokument przygotowany przez Zespół Zadaniowy ds. Reintegracji Społecznej, któremu przewodniczył ówczesny Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej Jerzy Hausner. Zespół został powołany 14.04.2003r. przez Prezesa Rady Ministrów. W zespole, który przygotowywał ten dokument brali udział przedstawiciele związków zawodowych i organizacji pozarządowych, a także kilku ministerstw, samorządów terytorialnych i organizacji międzynarodowych.

Dokument został przyjęty w czerwcu 2004r.

Cele polityki integracji społecznej w Polsce wynikają także z celów w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego przyjętych w grudniu 2000r. przez Radę Europejską w Nicei. Polska w pełni akceptuje ich zasadność, co zostało oficjalnie potwierdzone przez przyjęcie w grudniu 2003r. wspólnego Memorandum Polski i UE o Integracji Społecznej. Zarówno Wspólne Memorandum jak i Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej są elementami realizacji Strategii Lizbońskiej, która została przyjęta przez piętnaście krajów członkowskich w marcu 2000r. Priorytety Narodowej Strategii Integracji Społecznej stworzone zostały z perspektywą ich realizacji do 2010 roku.

W ramach Strategii Integracji Społecznej zostały opracowane priorytety działań:

1. Wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym
2. Poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim
3. Upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy
4. Rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci
5. Radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego
6. Ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych
7. Ograniczenie bezrobocia długookresowego
8. Zmniejszenia bezrobocia wśród młodzieży
9. Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych
10. Zwiększenie uczestnictwa w aktywnej polityce rynku pracy
11. Upowszechnianie kształcenia ustawicznego
12. Wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności
13. Powszechne ubezpieczenie zdrowotne
14. Kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego
15. Wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością
16. Dostęp do pracowników socjalnych
17. Rozwój pomocy środowiskowej - zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej
18. Zaangażowanie obywateli w działalność społeczną
19. Realizacja NSIS przez samorządy terytorialne
20. Dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej integralnie wiąże działania w obszarze pracy, edukacji, kultury, komunikacji społecznej i zabezpieczenia społecznego.

Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 (SRK)

Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 (SRK) jest podstawowym dokumentem strategicznym określającym cele i priorytety w obszarze rozwoju społeczno-gospodarczego Polski oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić.

Strategia wyznacza cele oraz identyfikuje obszary uznane za najważniejsze z punktu widzenia osiągnięcia tych celów, w których koncentrowane będą działania państwa. Uwzględnia jednocześnie najważniejsze trendy rozwoju światowej gospodarki oraz cele, jakie stawia Unia Europejska w Strategii Lizbońskiej. SRK nadaje priorytet działaniom, jakie podejmie rząd w latach 2007-2015 w celu realizacji wizji Polski.

Głównym celem Strategii jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski: poszczególnych obywateli i rodzin. Cel główny, a także problemy społeczno-gospodarcze wynikające z zapóźnień rozwojowych, niedoinwestowania polskiej gospodarki oraz uwarunkowań zewnętrznych, wskazują na priorytety. Określają one najważniejsze obszary działań, dzięki którym możliwe będzie osiągnięcie głównego celu SRK. Priorytetami tymi są:

- a) Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki,
- b) Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej,
- c) Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości,
- d) Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa,
- e) Rozwój obszarów wiejskich
- f) Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej

Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego.

Dokument Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego został przyjęty uchwałą Nr XIV/225/2000 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 czerwca 2000r. Strategia stanowi całościową koncepcję rozwoju województwa świętokrzyskiego w kilkunastoletnim horyzoncie czasowym do 2015r. W dniu 26 października 2006r została zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020 i przyjęta przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego

Misją strategii jest Podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców województwa świętokrzyskiego. Poprawa warunków życia obejmuje takie jego aspekty jak:

- warunki wzrostu zamożności poprzez pracę zarobkową i pomnażanie kapitału;
- warunki funkcjonalne życia w gospodarstwie domowym i w jego otoczeniu, w tym poprawa standardów mieszkaniowych;
- warunki estetyczne środowiska;
- poczucie satysfakcji i realizacji wielostronnie rozumianej kariery;
- możliwość zakładania rodziny;
- bezpieczeństwo ekologiczne, sanitarne i społeczne (ochrona przed skutkami patologii społecznej);
- dostępność do informacji i wiedzy, w tym wykształcenia w różnych dziedzinach;
- możliwość nawiązywania kontaktów społecznych w różnych płaszczyznach życia i w różnym wymiarze odległości;
- możliwość rozwoju działalności społecznej;
- dostępność do pozytywnych osiągnięć cywilizacyjnych.

Rozwój zasobów ludzkich jest jednym z ważniejszych celów strategii. Trudno wyobrazić sobie rozwój gospodarki opartej na wiedzy bez spójnego systemu kształtowania społeczeństwa wiedzy. Warunkiem jest zwiększenie dostępności do edukacji oraz poprawa jakości kształcenia na wszystkich poziomach edukacji. Lepsze dostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy wiąże się z koniecznością wyposażenia młodych ludzi w podstawowe umiejętności z dziedziny gospodarki, a także kształtowania postaw przedsiębiorczości, co w przyszłości zaowocuje zwiększeniem liczby pracujących na własny rachunek i tworzących nowe miejsca pracy. Ważna jest także rola edukacji ustawicznej adresowanej do szerokich grup społecznych umożliwiająca podnoszenie kwalifikacji oraz uzupełnienie wiedzy.

Strategia Rozwoju Powiatu Buskiego

Dokument został przygotowany w Starostwie Powiatowym w Busku-Zdroju i jest załącznikiem do uchwały Nr XVII/150/2008 Rady Powiatu w Busku-Zdroju z dnia 30 kwietnia 2008 roku.

Strategia Rozwoju Powiatu Buskiego ma 6 celów z których wyróżnić można priorytety:

Cel 1

Przyspieszenie rozwoju bazy ekonomicznej i wzrostu innowacyjności powiatu.

Priorytet 1

Tworzenie otoczenia przyjaznego dla rozwoju nowoczesnego biznesu, szczególnie sektora małych i średnich przedsiębiorstw

Priorytet 2

Wspieranie rozwoju gospodarki opartej na wiedzy

Priorytet 3

Kształtowanie specjalizacji regionalnej w gospodarce

Priorytet 4

Kreowanie rozwoju miast i centrów gmin

Cel 2

Rozwój zasobów ludzkich

Priorytet 1

Doskonalenie systemu szkolnictwa z uwzględnieniem rynku pracy

Priorytet 2

Rozwój form kształcenia ustawicznego

Priorytet 3

Aktywna polityka rynku pracy

Priorytet 4

Zintegrowana polityka społeczna

Priorytet 5

Spółeczeństwo obywatelskie

Cel 3

Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody i dóbr kultury

Priorytet 1

Tworzenie warunków zrównoważonego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania systemów ekologicznych

Priorytet 2

Ochrona i udostępnianie dziedzictwa kulturowego

Priorytet 3

Tworzenie warunków rozwoju, turystyki, sportu rekreacji

Cel 4

Wzmocnienie potencjału instytucjonalnego powiatu

Priorytet 1

Instytucjonalne przygotowanie powiatu do realizacji polityki rozwoju powiatu

Priorytet 2

Wzmocnienie kadr administracji regionalnej i lokalnej

Priorytet 3

Rozszerzenie współpracy międzyregionalnej z partnerami krajowymi i zagranicznymi

Priorytet 4

Zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych

Priorytet 5

Marketing regionalny

Cel 5

Rozwój systemów infrastruktury technicznej i społecznej

Priorytet 1

Rozbudowa i podnoszenie standardów infrastruktury społecznej warunkujące zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych

Priorytet 2

Podnoszenie standardów i stworzenie spójnego układu komunikacyjnego oraz gospodarki przestrzennej stymulującej rozwój powiatu

Priorytet 3

Rozwój komunalnej infrastruktury ochrony środowiska

Priorytet 4

Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego

Priorytet 5

Rozwój systemów informatycznych: szeroko-pasmowego dostępu do Internetu oraz regionalnej zintegrowanej platformy usług elektronicznych

Priorytet 6

Poprawa stanu infrastruktury mieszkaniowej jako czynnika warunkującego wzrost mobilności zasobów ludzkich i racjonalnego kształtowania ośrodków osadniczych

Cel 6

Aktywizacja rolnictwa i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich

Priorytet 1

Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich umożliwiający przechodzenie ludności wiejskiej do zawodów pozarolniczych

Priorytet 2

Rozwój i modernizacja produkcji rolnej i przetwórstwa rolno-spożywczego

Priorytet 3

Rozbudowa otoczenia instytucjonalnego rynku rolnego

Strategia Rozwoju Gminy Wiślica

Dokument został przygotowany przez Świętokrzyską Agencję Rozwoju Regionu SA. na zlecenie Gminy Wiślica.

Do realizacji czterech celów strategicznych SRGW przyczyniać się mają cele operacyjne:

I cel strategiczny:

Wiślica - gmina aktywna gospodarczo

Cele operacyjne:

1. Wiślica jako centrum administracyjno-kulturowe gminy
2. Plan Rozwoju Lokalnego
3. Centrum Informacji Gospodarczej Gminy Wiślica („Lokalne Okienko Przedsiębiorczości”)
4. Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Wiślica

5. System promocji i zachęt dla inwestorów
6. Systematyczne uzupełnianie infrastruktury technicznej, stosownie do potrzeb
7. Pobudzanie i rozwój aktywności gospodarczej mieszkańców gminy
8. Program wspierania Małych i Średnich Przedsiębiorstw
9. Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Wiślica
10. Promocja Gminy Wiślica
11. Koordynacja działań zwiększających atrakcyjność gminy

II cel strategiczny:

W gminie Wiślica funkcjonuje dochodowe rolnictwo:

Cele operacyjne:

1. Restrukturyzacja rolnictwa
2. Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, handlu i usług około rolniczych
3. Rozbudowa infrastruktury technicznej
4. Pobudzanie aktywności mieszkańców gminy
5. Promocja miejscowej produkcji

III cel strategiczny:

Wiślica - gmina z tradycjami i osiągnięciami kulturalnymi

1. Historia i zabytki świeckie i sakralne gminy
2. Organizacja i rozwój kultury
3. Organizacja i rozwój oświaty

IV cel strategiczny:

Turystyka i agroturystyka - nowe miejsca pracy i alternatywne źródła dochodów dla gospodarstw rolnych

Cele operacyjne:

1. Gminny program rozwoju turystyki
2. Turystyka i agroturystyka
3. Podnoszenie atrakcyjności turystycznej gminy
4. Dbalność o środowisko naturalne
5. Promocja walorów turystycznych gminy
6. Dostosowanie infrastruktury technicznej do wymogów ekologicznych oraz potrzeb mieszkańców
7. Koordynacja rozwoju turystyki w gminie

III. Diagnoza sytuacji społecznej gminy Wiślica

Gmina Wiślica zajmuje około 100 km² i położona jest w południowej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie buskim. W skład gminy wchodzi 20 sołectw, wśród których największe pod względem powierzchni to Górki, natomiast pod względem liczby ludności Wiślica. Najmniejsze sołectwa to Brzezie oraz Hołudza.

Wiślica położona jest w południowo-zachodniej części Wyżyny Małopolskiej, w regionie Niecki Nidziańskiej. Sąsiaduje z 6 gminami:

- Busko-Zdrój,
- Pińczów,
- Złota,
- Czarnocin,
- Opatowiec oraz,
- Nowy Korczyn.

Wiślica jest gminą typowo rolniczą i większa część jej powierzchni przeznaczona jest pod uprawy rolnicze. Spowodowane jest to wysoką jakością gleb występujących na jej terenie oraz korzystnymi warunkami klimatycznymi - klimat nizinny o cechach kontynentalnych. W Wiślicy odnotowuje się jedną z najwyższych średnich rocznych temperatur - około 8°C. Korzystna jest również średnia, roczna wilgotność powietrza, bo waha się w granicach od 71 % do 80 %. Również warunki insolacyjne są bardzo dobre dla upraw rolniczych - w roku średnio odnotowuje się 1551 godzin ze słońcem.

Dodatkowo, gmina Wiślica posiada świetne warunki ekologiczne, gdyż w promieniu 65 km nie ma uciążliwego przemysłu, a prawie cały jej teren położony jest na terenie Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny.

Gmina Wiślica jest bardzo słabo zalesiona - zaledwie 3 % jej powierzchni to lasy. Biorąc pod uwagę sytuację ekonomiczną gminy Wiślica, można jednoznacznie stwierdzić, iż jest ona w dużej mierze uzależ-

niona od rolnictwa. Większość jej mieszkańców zatrudniona jest w rolnictwie i stąd czerpie źródła utrzymania. Tylko mały procent ludności zatrudniony jest w działalności pozarolniczej.

Gmina Wiślica, pod względem swej struktury, podobna jest do pozostałych nieuzdrowiskowych gmin powiatu buskiego. Powiat ten, na tle województwa świętokrzyskiego, wyróżnia się przede wszystkim dwoma rzeczami: po pierwsze, na terenie powiatu buskiego znajdują się znane w całym kraju uzdrowiska w Busku-Zdroju oraz Solcu-Zdroju, co wiąże się z szeregiem konsekwencji. Po drugie, w konsekwencji powyższego, zauważalną jest różnica w poziomie ekonomicznym gmin uzdrowiskowych i nieuzdrowiskowych. Generalnie, powiat buski wyróżnia się typowo rolniczym charakterem. W porównaniu do innych powiatów, wysoki jest odsetek osób zatrudnionych w rolnictwie. Duża liczba zatrudnionych w tym sektorze gospodarki powoduje, że w powiecie stopa bezrobocia należy do najniższych w województwie i nie przekracza poziomu 15 %. Jednocześnie, z uwagi na fakt, iż w regionie dominują małe gospodarstwa, poziom dochodów osiąganych przez mieszkańców powiatu należy do najniższych w województwie.

Jak już wspomniano, Wiślica zalicza się do gmin typowo rolniczych i tym samym zmagają się z problemami społecznymi charakterystycznymi dla tego rodzaju społeczności. Głównie są to:

- wysokie ukryte bezrobocie,
- słaby dostęp do służb publicznych,
- marginalizacja problemów gminy przez władze województwa oraz
- uzależnienie od czynników wpływających na rolnictwo, czyli głównie od warunków klimatycznych.

Jednakowoż, bliskość gmin uzdrowiskowych stwarza miejsca pracy również dla mieszkańców Wiślicy. Jest to także znakomita okazja do aktywizowania turystyki w gminie, choćby poprzez goszczenie turystów odwiedzających uzdrowiska.

Natomiast głównym zagrożeniem dla Wiślicy jest jej marginalizacja w planach rozwoju powiatu, oraz migracja mieszkańców do sąsiadujących gmin, a także duże uzależnienie od gmin uzdrowiskowych i tym samym koniunktury w sektorze turystyki uzdrowiskowej.

3.1 Demografia

Gminę Wiślica według stanu na dzień 31.12.2007r. zamieszkuje 5.613 osób. W strukturze demograficznej gminy zwiększa się udział ludności w wieku poprodukcyjnym (22 %). Podobny odsetek ludności jest w wieku przedprodukcyjnym, czyli w wieku produkcyjnym znajduje się około 55 % ludności gminy. Prognozy demograficzne w gminie są zgodne z ogólnopolskim trendem i pokazują starzenie się ludności. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 71 osób w wieku nieprodukcyjnym. Tendencja ta jest również zbieżna z ogólnym trendem. Spowodowane jest to późniejszym odchodzeniem mężczyzn na emeryturę oraz ich wyższą umieralnością.

Podział ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym:

Ludność na stan w dniu:	Jedn. miary.	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007
Ludność faktycznie zamieszkała	osoba	5719	5684	5613
Ludność na 1 km ²	osoba	57	57	56

W % ogółem ludność w wieku:				
Przedprodukcyjnym	%	20,6	19,9	18,9
Produkcyjnym	%	58,0	58,6	59,5
Poprodukcyjnym	%	21,5	21,5	21,5

W ostatnich trzech latach stan ludności w gminie maleje. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym spada zaś rośnie w wieku produkcyjnym a w poprodukcyjnym utrzymuje się bez zmian.

Statystyka mieszkańców według wieku i płci
Pobyt - stały lub czasowy

Wiek	31.12.2005			31.12.2006			31.12.2007		
	M	K	O	M	K	O	M	K	O
0-2	66	77	143	69	77	146	59	77	136
3	30	28	58	22	20	42	25	28	53
4-5	44	62	106	53	64	117	53	48	101
6	32	40	72	19	27	46	24	36	60
7	33	26	59	32	40	72	19	27	46
8-12	165	177	342	171	171	342	138	143	281
13-15	105	100	205	113	110	223	106	115	221
16-17	92	84	186	102	81	183	77	77	154
18	36	44	80	40	50	90	61	44	105

19-65	1800		1800	1780		1780	1803		1803
19-60		1615	1615		1602	1602		1608	1608
>65	344		344	338		338	339		339
>60		709	709		703	703		706	706
Ogółem	2888	3022	5719	2909	3042	5684	2914	3040	5613

M - mężczyźni

K - kobiety

O - ogółem

Wskaźniki demograficzne, w szczególności przyrost naturalny są znacznie gorsze w gminie Wiślica niż w skali powiatowej, wojewódzkiej i ogólnopolskiej. Na koniec 2006r.¹ (danych na 31-12-2007 jeszcze brak), wynosił - 6,4 ‰. Jest więc bardzo niski i wyróżnia się na tle powiatu buskiego, który wynosi - 4,6 ‰. Jeszcze większa jest różnica w porównaniu ze wskaźnikiem dla całego województwa, gdzie wskaźnik przyrostu naturalnego wynosi - 1,9 ‰. Na tak niski przyrost naturalny składa się zarówno niski poziom urodzeń żywych oraz wyższy niż ogólnie dla całego powiatu wskaźnik zgonów.

Dane demograficzne potwierdzają również utrzymywanie się udziału kobiet w populacji na stałym poziomie. Aktualnie na 100 mężczyzn przypada 122 kobiety. Prognozy demograficzne na przyszłe lata wskazują na utrzymanie się tej tendencji. Jest to wyższy wskaźnik w porównaniu do takiego samego wskaźnika dla województwa świętokrzyskiego, gdzie na 100 mężczyzn przypadają 102 kobiety.

Według informacji z USC wynika, iż z roku na rok odsetek osób żonatych i zamężnych wciąż wzrasta, co widać na zamieszczonej poniżej tabeli.

Statystyka rejestracji zdarzeń w ewidencji

Zdarzenia	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007
Urodzenia	45	51	47
Zgony	96	90	77
Zawarcie małżeństw	67	57	75
Rozwody	3	6	6
Ponowne zameldowanie w gminie	14	16	30
Zameldowanie na pobyt stały z poza gminy	38	41	40
Przemeldowania	36	38	52
Emigracje	0	2	2

Źródło danych: Urząd Stanu Cywilnego w Wiślicy

W roku 2007 zawartych było 75 związków małżeńskich, wzrasta również liczba osób żyjących w nieformalnych związkach. Zwraca uwagę fakt coraz późniejszego zawierania związków małżeńskich. Natomiast 25 % spośród osób powyżej 15 roku życia jest stanu wolnego lub żyje w związku partnerskim. Jak w większości małych gmin rolniczych, również w Wiślicy można odnotować znaczną różnicę w ilości wdów w porównaniu do ilości wdowców. Wdów jest około 5 razy więcej niż wdowców.

Spowodowane jest to głównie wyższą umieralnością mężczyzn. Jeśli chodzi natomiast o rozwody, ich ilość w gminie, jak i na terenie całego powiatu buskiego jest dość niska. Wskaźnik ten wynosi 0,3 ‰ - jest prawie identyczny ze wskaźnikiem dla Województwa Świętokrzyskiego, gdzie wskaźnik ten wynosi 0,4 ‰.

Według danych ze spisu powszechnego, najwięcej jest gospodarstw, gdzie mieszka powyżej 5 osób, gdyż takich mieszkań jest ponad 34 %. Powodem takiej sytuacji jest zamieszkiwanie w jednym gospodarstwie kilku pokoleń. Sytuacja taka ma miejsce głównie ze względów ekonomicznych, gdyż młodym ludziom zakładającym rodziny brak jest wystarczających środków finansowych na założenie osobnego gospodarstwa. Połowę mniej jest gospodarstw jednoosobowych. Średnia liczba osób w gospodarstwie domowym wciąż maleje i w gminie Wiślica wynosi 3,6, co jest zbliżone z ogólnopolskim trendem.² Spowodowane to jest głównie ujemnym przyrostem naturalnym. Trend ten będzie się utrzymywał w perspektywie długookresowej.

Porównując dane demograficzne dotyczące rodzin niepełnych Wiślicy z całym województwem świętokrzyskim, można zauważyć wyższy procent takich rodzin, gdyż przekracza on 20 %. W województwie rodzin niepełnych jest około 14 %. Wśród niepełnych rodzin zdecydowana większość to matki z dzieckiem - takich rodzin jest ponad 200 z 243 wszystkich niepełnych rodzin³. Trzeba zauważyć, że sytuacja taka ma miejsce na terenie całego województwa.

¹ większość danych statystycznych pochodzących z US w Kielcach są one zdefiniowane na dzień 31-12-2006

² Dane pochodzą z narodowego spisu powszechnego przeprowadzonego w czerwcu 2002

³ Dane pochodzą z Rocznika Statystycznego Województwa Świętokrzyskiego na dzień 31.12.2007

Według danych ze spisu powszechnego na rok 2002 podobnie jak w innych gminach powiatu, większość gospodarstw według powierzchni posiadanych użytków rolnych to gospodarstwa małohektarowe. Tylko 12 % gospodarstw ma powierzchnie powyżej 10 hektarów. Więcej, bo 15 %, jest bardzo małych gospodarstw o powierzchni do 1 hektara.

Również struktura posiadania działek ze względu na wiek ich właścicieli wygląda stosunkowo niekorzystnie, gdyż połowa gospodarstw należy do osób w wieku powyżej 65 lat. Pokazuje to postępującą intensywność starzenia się populacji rolników. Jednak taka struktura posiadania zauważalna jest również w innych gminach i jest zgodna z ogólnokrajowym trendem.

3.2 Pozycja na rynku pracy

Bardzo ważną sprawą, z punktu widzenia polityki socjalnej gminy, jest problem bezrobocia. Posiadanie stałego dopływu comiesięcznych dochodów jest dla mieszkańców gwarancją stabilizacji oraz prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie. Regularne dochody zapewniają również godne życie, a także zapobiegają wykluczeniom społecznym oraz wszelkim patologiom. Dlatego każda gmina powinna dążyć do jak najniższego poziomu bezrobocia, pomagać osobą szukającym pracy oraz stwarzać korzystne warunki dla inwestorów. Samorząd gminny szczególną uwagę musi zwracać na długotrwale bezrobotnych, gdyż ta grupa społeczna jest szczególnie narażona na wykluczenia społeczne. Walka z bezrobociem możliwa jest na kilka sposobów, najskuteczniejsze wydają się wszelkiego rodzaju kursy podnoszące kwalifikacje oraz poradnictwo w sprawach związanych z rynkiem pracy. W gminie Wiślica stopa rejestrowanego bezrobocia w powiecie i województwie utrzymuje się na poziomie 8 %.

Sytuacja dotycząca bezrobocia w poszczególnych gminach i struktura wg stanu na dzień 31.12.2005r.

Miasto/Gmina	Liczba bezrobotnych	w tym				
		kobiety	z prawem do zasiłku	zwolnieni z przyczyn z-du pracy	pozostający bez pracy >12 m-cy	w wieku mobilnym 18-44 lat
Busko-Zdr	2169	951	206	15	1051	1650
Gnojno	262	139	13	1	156	232
N. Korczyn	304	149	14	5	154	249
Pacanów	371	176	24	2	185	312
Solec-Zdrój	292	147	27	1	145	248
Stopnica	435	193	56	3	200	372
Tuczepy	196	88	25	0	82	161
Wiślica	298	143	17	2	153	249
Ogółem	4327	1986	382	29	2126	3473

Sytuacja dotycząca bezrobocia w poszczególnych gminach i struktura wg stanu na dzień 31.12.2006r

Miasto/Gmina	Liczba Bezrobotnych	kobiety	w tym:				
			z prawem do zasiłku		zwolnieni z przyczyn z-du pracy	pozostający bez pracy >12 m-cy	w wieku mobilnym 18-44 lat
			Ilość	% w gminie			
Busko-Zdr	1901	882	153	8,05	14	927	1392
Gnojno	230	126	16	6,96	2	122	202
N. Korczyn	297	144	24	8,08	4	135	240
Pacanów	326	147	18	5,52	3	165	273
Solec-Zdr	230	116	22	9,57	1	107	188
Stopnica	393	177	57	14,50	2	171	327
Tuczepy	178	92	17	9,55	1	69	146
Wiślica	253	115	12	4,74	2	144	213
Ogółem	3808	1799	319	8,38	29	1840	2981

Sytuacja dotycząca bezrobocia w poszczególnych gminach i struktura wg stanu na dzień 31.12.2007r.

Miasto/Gmina	Liczba Bezrobotnych	kobiety	w tym:				
			z prawem do zasiłku		zwolnieni z przyczyn z-du pracy	pozostający bez pracy >12 m-cy	w wieku mobilnym 18-44 lat
			Ilość	% w gminie			
Busko-Zdr	1608	765	156	9,7	33	750	1129
Gnojno	189	106	7	3,7	2	102	159
N. Korczyn	241	112	15	6,2	3	121	187
Pacanów	280	126	23	8,2	2	128	229
Solec-Zdr	185	95	23	12,4	1	94	148
Stopnica	339	148	54	15,9	2	145	283
Tuczepy	155	75	26	16,8	2	67	121
Wiślica	222	110	13	5,9	1	117	170
Ogółem	3219	1537	317	9,8	46	1524	2426

Na przełomie ostatnich trzech lat poziom bezrobocia na terenie gminy Wiślica stopniowo spada i jest jednym z najniższych w województwie świętokrzyskim.

Podobnie jak w innych gminach rolniczych, przez okres trzech lat osób bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy jest około 50 %. Niepokojący jest fakt, że do grupy osób bezrobotnych coraz częściej dołączają osoby młode. Młodzi ludzie muszą pozostawać na utrzymaniu rodziców, co nie jest korzystne z punktu widzenia gminy, gdyż nie powoduje to usamodzielnienia się młodych ludzi i szybszego rozwoju gminy. Około 70 % wszystkich bezrobotnych to osoby w wieku od 18 do 44 lat. Spowodowane jest to brakiem odpowiedniej ilości miejsc pracy i złą sytuacją gospodarczą w regionie. Młodzi ludzie najczęściej zostają więc na utrzymaniu rodziców i pomagają w pracach rolniczych. Pozostała grupa ludzi w tym wieku migruje do innych, większych miast województwa w poszukiwaniu pracy. Władze samorządowe Wiślicy powinny zwrócić uwagę na ten problem, gdyż jest to zagrożenie dla prawidłowego rozwoju gminy.

Dzieląc bezrobotnych według płci, można zauważyć, że lepiej wykształcone są kobiety. Kobiet z wykształceniem wyższym jest 2 - razy więcej niż mężczyzn. Jeszcze większa jest różnica, jeśli chodzi o wykształcenie średnie ogólne, gdzie kobiet jest 4 razy więcej od mężczyzn z takim wykształceniem.

Małe szansę znalezienia pracy i wysoka stopa bezrobocia powodują, że niska jest motywacja do podnoszenia kwalifikacji i wykształcenia w gminie. Dlatego w Wiślicy poziom wykształcenia ludności jest dosyć niski. Jednak wśród bezrobotnych w latach 2005-2007 najniższy procent to osoby z wykształceniem wyższym, jest ich tylko 2,5 %. Biorąc pod uwagę wykształcenie, najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem zawodowym, średnim zawodowym i gimnazjalnym. Trend ten jest zgodny z ogólną tendencją, że im niższy poziom wykształcenia, tym większa szansa dołączenia do grupy osób bezrobotnych. Warto zauważyć, iż mimo że odnotowane bezrobocie utrzymuje się poniżej 10 %, to faktyczne bezrobocie na terenie gminy jest dużo wyższe. Występowanie wysokiego bezrobocia ukrytego jest charakterystyczne dla gmin rolniczym. Osoby bezrobotne nie zgłaszają tego faktu do władz samorządowych, gdyż nie widzą możliwości pracy. Spowodowane jest to głównie słabym przemysłowaniem gminy, a tym samym małą ilością miejsc pracy. Ludność pracuje zazwyczaj tylko na własnym gospodarstwie, a jeżeli już istnieje jakaś firma prowadząca działalność pozarolniczą, jest to zazwyczaj firma rodzinna, nie zapewniająca miejsc pracy dla innych mieszkańców. Według danych w tym regionie województwa bezrobocie ukryte osiąga największe rozmiary. Kolejną przyczyną takiego stanu jest duża liczba długotrwale bezrobotnych, którzy są psychicznie przekonani o braku możliwości podjęcia pracy. Osoby te wewnątrznie zrezygnowały z podjęcia zatrudnienia i pomoc gminy powinna być skierowana głównie na tą grupę osób, gdyż jest ona najmniej konkurencyjna.

Szansą na znalezienie pracy może być bliskość gmin uzdrowiskowych w powiecie: Buska-Zdrój i Solca-Zdrój. Przyczyną takiej okazji może być coraz i szybciej rozwijająca się w kraju turystyka uzdrowiskowej. Wiadomo jednak, że miejsc pracy nie będzie na tyle dużo, by zapewnić zatrudnienie mieszkańcom powiatu, dlatego również ważnym zadaniem władz gminy, jest podnoszenie konkurencyjności mieszkańców Wiślicy poprzez różnorodne kursy przeszkalające, seminaria informacyjne czy sprawnie

zorganizowany punkt obsługi osób bezrobotnych. Jest to bardzo ważna sprawa dla gminy, gdyż bezrobocie jest wciąż głównym czynnikiem powodującym ubóstwo. Konsekwencją braku pracy jest zubożenie, nie uczestniczenie w życiu zawodowym, a także zła kondycja psychiczna. Wszystko to powoduje niski standard życia i co najgorsze stan ten przekazywany jest na następne pokolenie. Dzieje się tak, gdyż osobom bezrobotnym brakuje środków na wykształcenie dzieci oraz zapewnić im możliwości rozwoju. Ponadto dzieci z rodzin dotkniętych bezrobociem są zmuszone ze względów finansowych na jak najszybsze rozpoczęcie pracy. Dlatego by zapobiec takim sytuacjom, gmina powinna pomagać najbardziej potrzebującym i długotrwale bezrobotnym w znalezieniu miejsc pracy.

Warto również przyjrzeć się strukturze bezrobotnych w podziale według stażu pracy. Ponad 50 % bezrobotnych to osoby bez doświadczenia. W miarę zdobywania kolejnych lat doświadczenia, liczba bezrobotnych maleje. Jest to więc kolejna sprawa, którą gmina w znacznym stopniu powinna się zainteresować. Rozwiązaniem takiej sytuacji może być zachęcanie przedsiębiorców do zatrudniania osób bez doświadczenia w zamian za różnego rodzaju ulgi oraz zachęcanie takich osób do stałego podnoszenia swoich kwalifikacji. Jednak należy zauważyć, że większość mieszkańców zatrudnionych jest we własnych gospodarstwach. Zazwyczaj są to małe gospodarstwa produkujące tylko na własne potrzeby, nie na sprzedaż. Taki rodzaj rolnictwa spowodowany jest niskim arealem posiadanych użytków rolnych. Jak pokazują wskaźniki, ponad 75 % gospodarstw w gminie Wiślica prowadzi wyłącznie działalność rolniczą. Niespełna 10 % gospodarstw na terenie gminy utrzymuje się z działalności pozarolniczej. Wśród takich gospodarstw najbardziej popularnymi rodzajami działalności gospodarczej są handel, przetwórstwo przemysłowe i budownictwo.

W obecnych czasach problem bezrobocia dotyka całego kraju, jednak oprócz ogólnopolskich rozwiązań systemowych, również podstawowe jednostki samorządowe, jakimi są gminy, powinny starać się niwelować niekorzystne skutki, jakie powoduje bezrobocie. Czynić to może poprzez różne inicjatywy tak, by problem ten dotyczył jak najmniejszą liczbę osób. Działania te powinny być nastawione na trwałą likwidację braku miejsc pracy, więc konieczne jest umieszczenie rozwiązań tego problemu w strategii rozwoju polityki społecznej gminy Wiślica.

Z racji tego, że gmina Wiślica jest gminą typowo rolniczą, struktura zatrudnienia odpowiada innym tego rodzaju gminom w Polsce. Tak więc większość pracujących zatrudniona jest w rolnictwie na własnym gospodarstwie. Niepokojący jest fakt, że na terenie gminy znikoma ilość osób pracuje w najbardziej przyszłościowym sektorze usługowym. Ten rodzaj działalności gospodarczej wymaga mniejszych nakładów inwestycyjnych oraz jest mniej uzależniony od czynników zewnętrznych. Taka sytuacja powoduje również uzależnienie od jednego rodzaju aktywności gospodarczej, a także mniejsze możliwości przebranżowienia pracujących. Dlatego zachęcanie mieszkańców do inwestycji w inne sektory gospodarki oraz służenie pomocą w tym temacie powinno być jednym z elementów polityki socjalnej gminy Wiślica.

3.3 Podstawowe zagrożenia zdrowotne i społeczne

Dla opracowania realnej strategii polityki społecznej gminy Wiślica niezbędne jest prawidłowe wskazanie zagrożeń zdrowotnych oraz społecznych na terenie gminy. Diagnoza taka jest bardzo istotna by zaplanować założenia i działania mające na celu niwelowanie i pokonywanie przedstawionych problemów.

Zabezpieczenie medyczne dla mieszkańców gminy zapewnia Ośrodek Zdrowia w Wiślicy, gdzie pracuje, 1 stomatolog, lekarz internista, lekarz pediatra, lekarz ginekolog, lekarz ogólny oraz sześć pielęgniarek. W nagłych wypadkach, ludność gminy obsługiwana jest przez Stację Pogotowia Ratunkowego w Busku-Zdroju. Natomiast jeśli chodzi o nagłe, wyjazdowe wypadki, zabezpiecza to Świętokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego w Kielcach - filia w Busku-Zdroju. Obsługę farmakologiczną na terenie gminy zapewniają 2 punkty apteczne w Wiślicy. Trzeba zaznaczyć, że w tej gminie podobnie jak w całym kraju, sytuacja w służbie zdrowia nie jest zadowalająca. Infrastruktura medyczna jest przestarzała i w małym stopniu odpowiada potrzebom potencjalnych klientów. Tak słabe zabezpieczenie społeczne powinno być jak najszybciej polepszone, gdyż jest to jeden z podstawowych czynników wpływających na poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców gminy. Szczególnie istotne jest to dla najuboższych mieszkańców i gminy, których z racji trudnej sytuacji materialnej, nie stać jest na korzystanie z prywatnych służb medycznych. Należy tutaj również zauważyć, że w gminie Wiślica większość mieszkańców osiąga dochody należące do najniższych w Województwie Świętokrzyskim.

W 2007 roku Ośrodek Zdrowia odnotował około 6400 pacjentów. Zgodnie z ogólnopolskim trendem najwięcej osób, bo około 780, miało problemy z chorobami układu krążenia. Drugą najczęściej spotykaną grupą chorób były choroby układu mięśniowo-kostnego. Z chorobami tego typu zmagало się dużo mniej pacjentów, bo około 210. Podobna ilość osób zgłaszało się po pomoc z powodu cukrzycy oraz chorób dróg oddechowych. Poza tym w Ośrodku Zdrowia w Wiślicy odnotowano kilkadziesiąt zgłoszeń chorób tarczycy, układu trawiennego oraz chorób zakaźnych. Zadawalającą sytuacją jest fakt, że w gmi-

nie tylko 45 pacjentów leczyło choroby nowotworowe. Obecnie mała jest zachorowalność na wszelkiego typu alergię, jednak wszystkie prognozy na najbliższe lata przewidują duży wzrost zachorowań. Przewiduje się również, że znacznie wzrośnie liczba dzieci ze zniekształceniami kręgosłupa. Prognozy te powinny zostać ujęte w opracowywaniu wszelakich strategii rozwoju służby zdrowia, a także polityki społecznej. W 2007 roku wydano 17449 świadczeń medycznych, więc na jednego mieszkańca przypadają 3 świadczenia.

Profilaktyka dzieci i młodzieży na rok 2007 przedstawia się następująco: Odwiedzin pielęgniarek środowiskowych u dzieci do pierwszego roku życia było 51 a u dzieci do lat trzech 131. Wykonano 650 szczepień w Ośrodku Zdrowia w Wiślicy.

Problemy zdrowotne mieszkańców Gminy			
Nazwa choroby	Liczba zachorowań na dzień 31.12.2005	Liczba zachorowań na dzień 31.12.2006	Liczba zachorowań na dzień 31.12.2007
Gruźlica	4	7	4
Nowotwór	41	50	45
Tarczycza	95	105	124
Cukrzyca	175	190	205
Niedokrwistość	2	3	12
Układ nerwowy	120	123	94
Układ krążenia	720	732	782
Układ oddechowy	123	132	150
Układ trawienny	118	122	142
Układ mięśniowo-kostny	175	181	210

Dane pochodzą z Ośrodka Zdrowia w Wiślicy

Najwięcej problemów zdrowotnych na przełomie trzech lat związane jest z cywilizacyjnymi chorobami układu krążenia, stopniowo wzrasta również zachorowalność na cukrzycę.

Sytuacja służby zdrowia z roku na rok się pogarsza, dlatego społeczeństwo w coraz większym stopniu partycypuje w kosztach leczenia. Jednak z racji na poszerzającą się skalę ubóstwa na terenie gminy, w interesie władz gminy niezbędne wydaje się zapewnienie najbiedniejszym bezpłatnej pomocy medycznej. Również koszty specjalistycznych i niezbędnych do prawidłowego leczenia leków powinny być w miarę możliwości dofinansowane z budżetu gminy. Jednak z racji na niewystarczającą ilość środków, pomocą tego typu powinni być objęci rzeczywiście najbardziej potrzebujący. Problem ten jest ważny również z powodu ryzyka wykluczenia społecznego tych grup osób.

Zagrożenia, o których mowa wyżej, niosą za sobą niepożądane przez gminę skutki społeczne, czyli wysoką umieralność, długo trwałe stany chorobowe oraz niepełnosprawność. Dlatego władze lokalne powinny podejmować działania zapobiegawcze oraz prewencyjne, by nie doprowadzać do takich stanów. Ewentualne koszty stałego utrzymywania niedostosowanych do warunków społecznych ludzi są bardzo wysokie zarówno w kontekście finansowym, jak również społecznym. Zadaniem gminy jest próba aktywizacji społeczeństwa oraz zachęcanie do wychodzenia ze stanu marazmu oraz zwątpienia. Władze gminy powinny czynić to poprzez różnego typu działania, jednak osoby narażone na wykluczenia społeczne, powinny czuć zainteresowanie swoją osobą oraz chęć pomocy. Wsparcie udzielane przez gminę powinno w miarę możliwości mieć charakter trwały.

Pogarszające się warunki życia wpływają również na kondycję psychospołeczną populacji. Ludność próbuje chwilowo zapominać o problemach uciekając w alkohol i inne środki psychotropowe. Dlatego tak istotnym problemem dla każdej gminy są uzależnienia. Podobnie jednak jak w innych gminach rozmiar problemu uzależnień jest bardzo ciężki do zmierzenia. Wynika to z niechęci osób mających problemy z alkoholem do ujawniania tego faktu. Często zdarzają się również przypadki, że osoba uzależniona nie zdaje sobie sprawy ze swojego problemu. Dlatego działalność instytucji zmierzających do ustalenia liczby osób uzależnionych jest utrudniona. W 2006 roku w gminie Wiślica objęto pomocą 25 osób mających problemy z uzależnieniem alkoholowym. Statystyki te są niestety niezbyt wiarygodne, gdyż są to tylko osoby poddające się dobrowolnie leczeniu. Problem dokładniejszego zbadania problemu alkoholizmu jest bardzo istotny z punktu widzenia rozwoju gminy. Lepsze dane dotyczące tego problemu pozwolą lepiej zapobiegać uzależnieniom w przyszłości. Należy dodać, iż tego typu problemy socjalne są bardzo groźne. Powodują trwałe wykluczenie społeczne, a także zagrażają prawidłowemu rozwojowi gminy. Niekorzystnie wpływają również na kolejne pokolenia.

Problem alkoholizmu wynika z trudności przystosowania się do ciężkich warunków życia mieszkańców. Trudności w znalezieniu pracy, ciągły stres, poczucie osamotnienia w rozwiązywaniu kluczowych problemów to główne powody sięgania po środki odurzające. Problem ten jest szczególnie niebezpiecz-

ny w przypadku młodych ludzi, wobec których oczekiwania i presja społeczna są ogromne. Dlatego młodzież masowo zaczyna sięgać po alkohol i środki psychotropowe powodujące silne uzależnienie. Wśród młodych ludzi zjawiska te są również bardzo niebezpieczne, gdyż bardzo ciężko jest zmierzyć rozmiar tego zjawiska. Dlatego jednym z głównych priorytetów rozwoju gminy powinna być walka z uzależnieniami - szczególnie wśród młodzieży. W Gminie Wiślica od 30.04.1997r. działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych licząc 8 osobowy skład. W roku 2007 odbyło się 10 spotkań G.K.R.P.A. na których przesłuchano 49 osób uzależnionych od alkoholu. Po spotkaniach 8 osób skierowano na przymusowe leczenie zaś 11 osób uczęszczało do punktu konsultacyjnego w Wiślicy. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2008 rok przedstawia się następująco:

- I. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie gminy Wiślica będzie odbywać się poprzez realizację zadań obejmujących:
  1. Udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej, prawnej i finansowego wsparcia a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
  2. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.
  3. Ustalanie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych.
- II Realizacja zadań wymienionych w punktach 1-3 będzie odbywać się poprzez:
  1. Organizowanie i finansowanie zajęć warsztatowych z zakresu problematyki „Alkohol i przemoc w rodzinie” dla przedstawicieli służb publicznych takich jak: Policja, Służba Zdrowia, Oświata, Pomoc Społeczna. Celem tych zajęć jest przygotowanie tych służb do:
    - profesjonalnego współdziałania w problematyce choroby alkoholowej, przemocy w rodzinie,
    - indywidualnych kontaktów z członkami rodzin, w której występują te problemy poprzez rozmowy w istniejącym Punkcie Konsultacyjnym z osobami nadużywającymi alkohol oraz z członkami ich rodzin.
  2. Organizowanie, realizowanie i finansowanie zajęć wychowawczo profilaktycznych dla uczniów przez przeszkolone osoby.

Celem programu jest wywarcie takiego wpływu na dziecko, aby radziło sobie lepiej z rozwiązywaniem problemów, których dostarcza mu życie, aby rozumiało siebie, umiało współżyć z rówieśnikami i potrafiło również znajdować w samym sobie oparcie w trudnych sytuacjach. Program nastawiony jest na kształtowanie dziecka i wspieranie jego rozwoju tak, aby młody człowiek był mniej skłonny sięgać po alkohol, narkotyki lub inne środki odurzające.

Mimo problemów ze zmierzeniem rozmiaru alkoholizmu na terenie Wiślicy w rozwiązywaniu problemów uzależnień gmina powinna korzystać z wieloletnich doświadczeń w tej dziedzinie. W świetle opinii specjalistów są to przede wszystkim działania profilaktyczne adresowane do dzieci i młodzieży oraz kobiet. Odpowiednia profilaktyka pozwoli uchronić część osób przed problemem alkoholizmu, a także uświadomić innym mieszkańcom gminy, jak zapobiegać i jak pomagać osobom uzależnionym.

Na terenie Wiślicy nie odnotowano dotychczas zjawiska narkomanii, jednak wynika to bardziej z trudności w zmierzeniu skali tego problemu, niż z braku jego występowania. W obecnych czasach zagrożenie narkomanią stale wzrasta, dlatego konieczne są odpowiednie działania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży.

Prawidłowe rozwiązanie problemu uzależnień jest istotny nie tylko dla osób bezpośrednio zagrożonych chorobą, ale również dla osób bliskich. Również dla tych osób alkoholizm jest bardzo stresujący. W przypadku uzależnienia sytuacja ta oddziałuje także na całą rodzinę. Dlatego pomoc w tego typu przypadkach powinna kompleksowo być skierowana także do osób bliskich. Problem powinien być więc szczególnie wnikliwie przeanalizowany i w tej dziedzinie powinni się specjalizować pracownicy odpowiedzialni za problemy społeczne.

3.4. Bezpieczeństwo

Na terenie gminy Wiślica w okresie od 1 stycznia 2005 roku do 31 grudnia 2007 roku zarejestrowane zostały następujące przestępstwa:

Rodzaj przestępstwa	Liczba na dzień 31.12.2005	Liczba na dzień 31.12.2006	Liczba na dzień 31.12.2007
Kradzieże	13	18	12
Włamania	11	2	5
Nietrzeźwi kierujący w tym rowerzyści	34	37	36
	20	22	23

Sfalszowanie podpisu	-	-	-
Kradzież samochodu	-	-	-
Utrata broni	-	-	1
Rozboje	-	1	-

3.5 Dostęp do systemu edukacji

Według danych z narodowego spisu powszechnego gmina Wiślica ma podobne wskaźniki wykształcenia do innych gmin rolniczych. Skończony jakikolwiek poziom edukacji posiada około 5000 osób. Z tej grupy około 40 % skończyło edukację na poziomie podstawowym. Niepokojący jest fakt, że osób z wyższym wykształceniem jest zaledwie 170, co stanowi 3,4 %.

W ciągu ostatnich kilku lat w gminie Wiślica, podobnie jak w całym kraju, notuje się pozytywne tendencje w aspekcie wykształcenia. Obecnie wśród młodych ludzi poziom wykształcenia się stale podnosi. Spowodowane to jest większą dostępnością do szkół oraz placówek oświatowych. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na wyższy poziom wykształcenia jest ogólny postęp społeczny i technologiczny na świecie, który wymaga stałego podnoszenia swoich kwalifikacji.

W roku szkolnym 2006/2007 w gminie Wiślica były 4 szkoły podstawowe (Wiślica, Chotel Czerwony, Skotniki Dolne, Hołudza). W szkołach tych uczy się 447 dzieci w 30 oddziałach.

Szkoła Podstawowa w Wiślicy			
Klasa	Liczba uczniów na dzień 30.09.2005	Liczba uczniów na dzień 30.09.2006	Liczba uczniów na dzień 30.09.2007
Przedszkole	24	28	25
0	41	27	40
I-III	120	117	103
IV-VI	137	137	118
Ogółem	322	309	286

Szkoła Podstawowa w Chotlu Czerwonym			
Klasa	Liczba uczniów na dzień 30.09.2005	Liczba uczniów na dzień 30.09.2006	Liczba uczniów na dzień 30.09.2007
Przedszkole	-	-	-
0	4	4	4
I-III	16	14	8
IV-VI	21	18	21
Ogółem	41	36	33

Szkoła Podstawowa w Skotnikach Dolnych			
Klasa	Liczba uczniów na dzień 30.09.2005	Liczba uczniów na dzień 30.09.2006	Liczba uczniów na dzień 30.09.2007
Przedszkole	-	-	-
0	11	9	11
I-III	30	34	31
IV-VI	38	38	32
Ogółem	79	81	74

Szkoła Podstawowa w Hołudzy			
Klasa	Liczba uczniów na dzień 30.09.2005	Liczba uczniów na dzień 30.09.2006	Liczba uczniów na dzień 30.09.2007
Przedszkole	-	-	-
0	10	8	6
I-III	23	24	24
IV-VI	26	22	24
Ogółem	59	54	54

Na terenie gminy znajduje się 1 gimnazjum w Wiślicy, gdzie kształcą się 232 uczniowie w 10 oddziałach.

Gimnazjum w Wiślicy			
Klasa	Liczba uczniów na dzień 30.09.2005	Liczba uczniów na dzień 30.09.2006	Liczba uczniów na dzień 30.09.2007
I	74	72	90
II	72	75	68
III	84	69	74
Ogółem	230	216	232

Z powyższych tabel wynika, iż liczba uczniów w szkołach podstawowych na przełomie ostatnich trzech lat cały czas maleje, natomiast w gimnazjum utrzymuje się na tym samym poziomie, jedynie w 2006 roku odnotowano spadek z 230 uczniów na 216.

W gminie Wiślica infrastruktura szkolna jest wystarczająca i dostęp do edukacji na poziomie podstawowym i gimnazjalnym jest dobry. Nie ma też większych problemów z następnymi poziomami edukacji. Szkoły ponadgimnazjalne znajdują się w gminie Busko-Zdrój, czy też w Kazimierzy Wielkiej lub Pińczowie, więc kończący gimnazjum nie mają problemu w dostępie do ponadgimnazjalnych szkół zawodowych, liceów ogólnokształcących i profilowanych. Gorzej przedstawia się sprawa dostępu do szkół wyższych. Jednak młodzież, która chce kontynuować naukę na stopniu wyższym może wybrać albo stolicę województwa - Kielce, do których jest około 65 km lub jeden z najmocniejszych ośrodków akademickich w Polsce - Kraków, gdzie do pokonania jest podobna odległość. Przyszli studenci z terenów gminy Wiślica zmuszeni więc są do zamieszkania w jednym z tych miast.

Struktura wykształcenia wśród osób bezrobotnych jest zbliżona, tak więc niezależnie od poziomu wykształcenia, stopa bezrobocia kształtuje się podobnie. Jednak statystyki pod tym względem są mylące, gdyż osoby z podstawowym i zawodowym wykształceniem zazwyczaj zatrudnieni są na swoim gospodarstwie, natomiast osoby z wyższym wykształceniem starają się o pracę w działalności pozarolniczej. Generalnie poziom wykształcenia w porównaniu do stopy bezrobocia w działalności pozarolniczej, ogólną zasadą jest, iż im wyższy poziom wykształcenia, tym niższy poziom bezrobocia.

Dużym problemem dla rodzin gminy Wiślica jest edukacja dzieci na poziomie wyższym. Konieczność uiszczenia opłat związanych z uczęszczaniem dziecka do szkoły czy zakup niezbędnych podręczników szkolnych to często poważny wydatek w budżecie gospodarstwa domowego i wymaga od rodziców ograniczania lub rezygnacji z zaspokajania innych potrzeb. Polityka socjalna gminy powinna więc przewidywać pomoc rodzinom z dziećmi w wieku szkolnym, by zapewnić młodym ludziom odpowiednie wykształcenie. Jeszcze wyższe opłaty muszą ponosić rodziny, w których przynajmniej jedno z dzieci zdecydowało się na kształcenie na studiach wyższych. Praktykowanym jest kilka sposobów pomocy takim rodzinom. Władze lokalne czynić to mogą poprzez dożywianie dzieci w szkołach podstawowych i gimnazjach lub poprzez kompletowanie wyprawek dla takich dzieci składających się z książek i innych materiałów szkolnych. Kolejnym sposobem jest wypłata stypendiów socjalnych dla uczniów najbardziej potrzebujących. Zachęcanie młodych ludzi do podnoszenia swojego poziomu wykształcenia jest bardzo istotne, gdyż dzieci z rodzin żyjących w ubóstwie mają niskie aspiracje i ambicje życiowe i należy pobudzać ich innymi sposobami do dalszej edukacji. Takie działania powinny zmierzać do wytłumaczenia dzieciom i młodzieży, że wyższy poziom wykształcenia to jedyna szansa na wyjście z ubóstwa.

Osób niepełnosprawnych z wykształceniem wyższym w gminie Wiślica jest znikomy procent.

Spowodowane to jest przede wszystkim brakiem pewności siebie oraz istnieniem barier w świadomości społecznej, w której funkcjonuje przekonanie, że osoby niepełnosprawne nie są w stanie wykonywać odpowiedzialnej pracy. Poza mentalnym przyczynami słabego wykształcenia wśród niepełnosprawnych, istnieją również przyczyny czysto techniczne. Jest to niedostosowanie infrastruktury terenów gminy, szkół oraz transportu, które uniemożliwiają osobą niepełnosprawnym rozwój intelektualny oraz samodzielność życiową. Zgodnie z ogólnym kierunkiem rozwoju osób niepełnosprawnych, również w Wiślicy powinno się wpajać takim osobom przekonanie, że im wyższy stopień niepełnosprawności, tym wyższy powinien być poziom wykształcenia. Dążyć się powinno do tego, gdyż osoby o wysokim stopniu niepełnosprawności nie są w stanie wykonywać pracy fizycznej, tak więc powinny zmierzać do podnoszenia swojego wykształcenia w celu znalezienia odpowiedniej pracy umysłowej.

Gmina powinna prowadzić aktywne działania, na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie pracować na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse i warunki korzystania z przysługujących im praw.

Gmina Wiślica powinna myśleć o przyszłości i wszechstronnemu rozwojowi. Głównym tego aspektem powinno być dbanie o wykształcenie jej mieszkańców. Realizować to można zarówno poprzez wspomaganie finansowe najbiedniejszych mieszkańców, chcących kontynuować naukę, jak również poprzez wspomaganie organizacyjne. By zapewnić wszechstronną wiedzę, gmina powinna przygotować całą gamę zajęć pozaszkolnych oraz kół zainteresowań. Jest to niezwykle istotne, gdyż wszechstronny rozwój młodzieży jest niezbędny z punktu widzenia prawidłowego rozwoju gminy Wiślica.

3.6 Aktywność kulturalna i sportowa

Bardzo ważnym aspektem rozwoju w szczególności młodzieży jest odpowiedni i szeroki dostęp do kultury i dziedzictwa kulturowego własnego, lokalnego społeczeństwa, co pozwala na pełne kształtowanie świadomości społecznej człowieka. Również w Wiślicy aktywność kulturowa powinna być istotną sprawą.

Jednak z racji tego, że Wiślica to gmina typowo rolnicza, prawidłowe zorganizowanie i przykładanie wielkiej wagi do spraw kultury jest utrudnione. Spowodowane jest to faktem, iż rodziny mieszkające na terenie gminy po pierwsze dbają o zapewnienie środków do życia członkom rodziny, natomiast mniejsze znaczenie stanowi kultura. Podobnie jak w innych gminach rolniczych, wydatki na kulturę spychane są na sam dół hierarchii wydatków gospodarstw domowych.

Mimo tych utrudnień finansowych, władze gminy powinny jednak starać się dbać o rozwój kulturalny gminy. Wiślica ma ułatwione zadanie, gdyż na terenie gminy znajdują się zabytki znane na terenie całej Polski, co powinno zachęcać młodzież do poznawania historii swojego regionu. Dobrze zachowane zabytki na pewno ułatwiają dotarcie do młodych ludzi.

Na terenie gminy brak jest ośrodka stanowiącego centrum kulturalne, lecz w roku 2006 roku powstał plac sportowo-rekreacyjny, na którym organizowane są coroczne dożynki gminne, „Dzień dziecka”, festyny, „Dni młodzieży”, oraz liczne imprezy kulturalne, które gromadzą zarówno okoliczną społeczność jak i gości przybywających z sąsiednich gmin. Plac sportowo-rekreacyjny stał się również miejscem przystanku pielgrzymów którzy co roku biorą udział w pielgrzymowaniu. Baza kulturalna to przede wszystkim wiejskie świetlice środowiskowe oraz Muzeum Regionalne w Wiślicy. Z działań kulturalnych na terenie Wiślicy można odnotować imprezę „Dni Wiślicy” oraz imprezy ogólnie gminne organizowane przez Szkołę Podstawową i Gimnazjum w Wiślicy.

W kontekście prowadzonej polityki społecznej bardzo istotną sprawą z punktu widzenia zdrowia, niepełnosprawności i wychowania odgrywa rozwój masowego sportu. Głównym problemem tej dziedziny społecznej jest bardzo słaba baza sportowa, która mogłaby służyć powszechnemu uprawianiu sportu. W Wiślicy istnieje zespół piłki nożnej „Gród” Wiślica, który bierze udział w rozgrywkach grupy okręgowej. Inne dyscypliny sportu są słabo rozwinięte, brak jest odpowiedniej bazy sportowej. Poza piłką nożną, na terenie gminy istnieje jeszcze klub bilardowy „Miłek” w Chotlu Czerwonym, który osiąga dobre rezultaty w rozgrywkach wojewódzkich.

Jednak władze gminy powinny się starać o poszerzenie i rozbudowanie zaplecza sportowego na jej terenie, gdyż zaniedbanie tej sprawy w obecnych latach, niekorzystnie odbije się na zdrowiu mieszkańców w przyszłych latach.

3.7 Sfera ubóstwa (niedostatku)

W gminie Wiślica około 37 % gospodarstw domowych utrzymuje się z pracy w rolnictwie. W gminie widoczne jest duże uzależnienie gospodarstw domowych od państwa, gdyż około 40 % gospodarstw utrzymuje się z rent i emerytur. Z powodu sąsiedztwa gminy Busko-Zdrój, gdzie są większe możliwości znalezienia pracy 20 % gospodarstw utrzymuje się z pracy najemnej. Procent ten nie jest wysoki, jednak w porównaniu z innymi gminami z regionu Wiślica wypada korzystnie.

Na terenie gminy znajduje się ponad 140 km sieci wodociągowej - gmina jest zwodociągowana w 99 %, 1653 gospodarstwa mają przyłącza. Brak jest tylko połączenia wodociągowego w kilkunastu gospodarstwach w miejscowości Skorcice - Aleksandrów. Gmina Wiślica posiada oczyszczalnię ścieków oraz sieć kanalizacyjną ok. 29 km w trzech miejscowościach: Wiślica, Gorystawice, Jurków, do sieci podpiętych jest 435 gospodarstw w której przepustowość wynosi 552 m³ na dobę.⁴

Jeśli chodzi o zabezpieczenie energetyczne gminy, Wiślica nie posiada sieci gazowej - mieszkańcy korzystają z butli gazowych. Natomiast wszystkie gospodarstwa są przyłączone do sieci elektrycznej. Około 60 % mieszkań ogrzewanych jest za pomocą lokalnych sieci centralnego ogrzewania.

Zgodnie z ogólnopolską tendencją większość budynków na terenie gminy wybudowana została w okresie powojennym w latach 1945-1970. W kolejnych latach liczba budowanych budynków stopniowo spadała. Obecnie w Wiślicy buduje się jeszcze mniej. W roku 2007 wydano 22 decyzje określające warunki zabudowy dotyczące budynków jednorodzinnych.

Decyzje określające warunki zabudowy dotyczące budynków jednorodzinnych w latach 2005-2007

Ilość wydanych decyzji	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007
	8	19	22

Jest to mało, jednak na tle Województwa Świętokrzyskiego gminy powiatu buskiego plasują się powyżej średniej. Na koniec 2006 roku w gminie Wiślica były 1734 mieszkania, w których było 7266 izb. Na jedno mieszkanie w gminie przypadało 3,28 mieszkańca, co jest tylko nieznacznie wyższym wskaźnikiem od średniej dla całego powiatu.

⁴ Dane pochodzą z UG w Wiślicy z 2008 roku

Bardzo istotną sprawą dla prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie są odpowiednio wysokie dochody osiągane przez mieszkańców gminy. W przypadkach niemożności osiągnięcia dochodów przez mieszkańców gminy, pomocy we wszelki możliwy sposób powinny udzielać samorządy. Takie postępowanie ma na celu niwelowanie różnic społecznych oraz zapobieganie wykluczeniom społecznym. Pomoc socjalna powinna być tak skonstruowana, by zapewniać mieszkańcom podstawowe i niezbędne rzeczy oraz pomagać w wyjściu z sytuacji, kiedy mieszkaniec jest stale utrzymywany przez pomoc socjalną. Obecnie w gminie Wiślica ponad 40 % mieszkańców utrzymuje się ze źródeł niezarobkowych, tj. rent, emerytur i świadczeń z pomocy społecznej.

Pomoc Społeczna

Pomoc społeczna jest jedną z dziedzin polityki społecznej państwa. Stanowi istotny element zabezpieczenia socjalnego. Działania prowadzone w zakresie pomocy społecznej mają na celu umocnienie poczucia bezpieczeństwa socjalnego osób i rodzin oraz udzielenie im pomocy w przypadku trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie przezwyciężyć, przy wykorzystaniu własnych środków, możliwości i uprawnień. Obowiązek realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej w zakresie przewidzianym ustawą z dnia 12 marca 2004r. (Dz. U. Nr 64, poz. 593) o pomocy społecznej, która wskazuje zadania realizowane w zakresie pomocy społecznej takie jak:

- tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, w tym rozbudowę niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń,
- pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin,
- pracę socjalną, rozumianą jako działalność zawodową, skierowaną na pomoc osobom i rodzinom we wzmacnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Obowiązek wykonania zadań pomocy społecznej spoczywa na organach jednostek samorządu terytorialnego oraz na administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawami.

Pomoc finansowa ma docierać tylko i wyłącznie do osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie zabezpieczyć swoich podstawowych potrzeb, umożliwić przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Polega w szczególności na: przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń, pracy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy.

Zadania pomocy społecznej realizowane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej. W skład wchodzi kierownik, specjalista pracy socjalnej, starszy pracownik socjalny, dwóch referentów i dwie opiekunki usług opiekuńczych.

Osoby zatrudnione w OPS posiadają wykształcenie zgodne z wymogami ustawy, stale udoskonalają wiedzę na szkoleniach.

W Ośrodku Pomocy Społecznej załatwiane są następujące sprawy:

- pomoc społeczna,
- świadczenia rodzinne,
- zaliczka alimentacyjna.

Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z licznymi instytucjami zarówno z Gminy jak i spoza Gminy:

1. Posterunek Policji
Wyjazdy w teren w sprawach interwencyjnych, które dotyczą m.in. przemocy domowej, wspólne rozwiązywanie problemów społecznych w rodzinach z problemem alkoholowym.
2. Współpraca z Sądem Rejonowym.
Występowanie z pismem w zakresie objęcia rodziny nadzorem kuratora wyjazdu w środowiska dotknięte patologiami.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
Udzielanie informacji dotyczących osób nadużywających alkoholu - prośba o interwencję. Kierowanie dzieci z rodzin alkoholowych na kolonie i ferie profilaktyczne. Organizowanie czasu wolnego, wakacji

- ferii zimowych, Mikołajek przy współpracy z Gminną Biblioteką oraz innych imprez kulturalnych mających na celu zapobieganie patologiom dzieci i młodzieży oraz propagowanie zdrowego stylu życia.
4. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności.
Kierowanie wniosków o ustalenie niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności
  5. Oświata.
Kontakt i współpraca ze szkołami, wychowawcami, pedagogiem szkolnym w ramach różnorodnych form pomocy rodzinom problemowym. Dotyczy problemów wychowawczych, nauczania, pomocy materialnej w tym dożywianie.
  6. Służba Zdrowia.
Kontakt z lekarzem rodzinnym oraz pielęgniarką środowiskową dotyczący zapewnienia rodzinom niezaradnym, osobom starszym, samotnym, niepełnosprawnym odpowiednich usług medycznych.
  7. Dom Pomocy Społecznej.
Kierowanie osób do Domów Pomocy Społecznej. Współpraca z pracownikami socjalnymi oraz integracja podopiecznych ze środowiskiem, z którego „odeszli”. Środowiskowy Dom Samopomocy - kierowanie osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzonych umysłowo w celu uzyskania wszechstronnej pomocy tym osobom i ich rodzinom oraz integracja ze środowiskiem.
  8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
Sporządzanie wywiadów środowiskowych na potrzeby PCPR. Udział w szkoleniach.
Współpraca w rozdzielaniu pomocy materialnej i w naturze.
  9. Współpraca ze społecznością lokalną, sołtysami, księdzem, radnymi, Urzędem Gminy, Zakładem Energetycznym, Aptekami, Gminną Spółdzielnią Schroniskiem, Ośrodkami Pomocy Społecznej.
Pozyskiwanie informacji oraz wspólna pomoc osobom i rodzinom wymagających różnorodnej i wszechstronnej pomocy.

Zadania pomocy społecznej:

1. Przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń.
2. Praca socjalna.
3. Analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej.
4. Realizacja zadań wynikających z rozpoznanych potrzeb społecznych.
5. Rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Ośrodek Pomocy Społecznej wykonuje dwojakiego rodzaju zadania w zakresie pomocy społecznej. Po pierwsze są to zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, a po drugie zadania własne gminy. Przy realizacji tych pierwszych Ośrodek Pomocy Społecznej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez Wojewodę, zaś dla realizację drugich istotne są ustalenia Wójta. Ustawodawca zwraca szczególną uwagę na konieczność koordynacji przez ośrodek pomocy społecznej realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Mimo iż przepis tego nie wymaga, to wydaje się, iż ośrodek pomocy społecznej może służyć pomocą w opracowywaniu tej strategii. Ustawa przyznaje kierownikowi ośrodka pomocy społecznej uprawnienia wytaczania na rzecz obywateli powództw o roszczenia alimentacyjne.

Do głównych celów pomocy społecznej zalicza się: wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie - w miarę możliwości - do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej - dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym, zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia, zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie, integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie oraz stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie.

Rzeczywista liczba osób i rodzin objęta pomocą społeczną w latach 2005-2007
Udzielone świadczenia - Zadania Własne Gmin.

Różne Formy Pomocy Ogółem w poszczególnych latach:	Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenie	Kwota świadczeń w zł.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2005r.	711	129.628	311	1297
2006r.	386	165.103	386	1341
2007r.	507	182.944	322	1205

Udzielone Świadczenia - Zadania Zlecone Gminom

Różne Formy Pomocy Ogółem w poszczególnych latach:	Liczba osób, którym przyznano decyzją świad.	Kwota świadczeń w zł.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2005r.	15	310.20	15	41
2006r.	13	323.38	13	40
2007r.	14	360.82	14	41

Typy rodzin objętych pomocą społeczną w poszczególnych latach:

2005

Wyszczególnienie	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	311	1296
Rodziny z dziećmi ogółem	231	1134
Rodziny niepełne ogółem	26	94
Rodziny emerytów i Rencistów ogółem	51	132

2006

Wyszczególnienie	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	357	1341
Rodziny z dziećmi ogółem	235	1118
Rodziny niepełne ogółem	27	87
Rodziny emerytów i Rencistów ogółem	65	148

2007

Wyszczególnienie	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	323	1209
Rodziny z dziećmi ogółem	218	1015
Rodziny niepełne ogółem	35	107
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	27	125

Powody przyznania pomocy w latach 2005-2007

Powód trudnej sytuacji	2005		2006		2007	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	127	537	135	529	143	556
Sieroctwo	-	-	-	-	-	-
Bezdomność	-	-	-	-	-	-
Potrzeba ochrony macierzyństwa	8	38	11	46	1	3
w tym: wielodzietność	-	-	-	-	-	-
Bezrobocie	82	333	88	352	81	375
Niepełnosprawność	52	213	47	186	56	204
Długotrwała lub ciężka choroba	93	347	111	372	52	185
Bezradność w sprawach opiekowych. i prowadzenia gospodarstwa domo- wego - Ogółem	94	499	94	472	131	931
w tym: Rodziny niepełne	39	165	40	154	47	174
Rodziny wielodzietne	55	334	54	318	86	464
Przemoc w rodzinie	-	-	-	-	-	-
Alkoholizm	6	24	8	21	4	7
Narkomania	-	-	-	-	0	0
Trudności w przystos. do życia po opuszczeniu zakł. karnego	2	3	1	2	1	1
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	-	-	-	-	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	-	-	-	-	0	0
Zdarzenia losowe	1	4	10	20	8	20
Sytuacja kryzysowa	-	-	-	-	-	-
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	-	-	-	-	-	-

Analiza

Powód trudnej sytuacji to bezrobocie zwłaszcza absolwentów, którzy pozostają na utrzymaniu rodziców mających trudności finansowe. Z analizy wynika, że na terenie gminy występuje ukryte bezrobocie, brak możliwości zarejestrowania się w urzędzie pracy osób mających niewielkie gospodarstwa rolne, oraz świadomość tych osób o braku ewentualnej propozycji pracy.

Bezrobocie jest poważnym czynnikiem, który powoduje szybką degradację jednostki i rodziny potęgując biedę i rozszerza sferę ubóstwa. Niepokojącym zjawiskiem występującym w rodzinach w ostatnich latach to: przemoc domowa oraz sytuacje kryzysowe. Zdaniem Ośrodka zjawisko to występuje między innymi z powodu zubożenia społeczeństwa, brakiem perspektyw na poprawę życia, bezradnością. W tym względzie Ośrodek ściśle współpracuje z Policją, Prokuraturą, Sądem, Kuratorami Sądowymi, oraz Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w celu zapobiegania powstawania i pogłębianiu się dysfunkcji.

Ubóstwo w różnym stopniu dotyka grupy ludności i zależy od szeregu czynników zarówno demograficznych jak i społeczno-ekonomicznych.

Do czynników demograficznych można zaliczyć wiek, wielkość rodziny, natomiast do społeczno-ekonomicznych wykształcenie, rodzaj aktywności ekonomicznej, miejsce zamieszkania. Na strukturę grup zagrożonych ubóstwem mają wpływ nie tylko czynniki społeczne, ale także cechy osobowości ludzkiej.

Czynniki sprawcze ubóstwa to:

- bezrobocie
- brak lub niskie wykształcenie
- nie pełna struktura rodziny
- wielodzietność
- miejsce zamieszkania

Rozmiar zjawiska ubóstwa zwiększa się ze względu na niskie dochody mieszkańców, które nie przekraczają kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej.

Również niekorzystną sprawą, z punktu widzenia rynku pracy, jest fakt, że ponad połowa osób korzystających z pomocy to osoby w wieku produkcyjnym, które powinny utrzymywać się same. Jest to istotne nie tylko z powodu mniejszego obciążenia budżetu gminy, ale również z powodu lepszej kondycji psychicznej oraz wiary we własne możliwości osób osiągających dochody z zarobkowego źródła. W Wiślicy wyróżnić można kilka rodzajów pomocy dla rodzin, prowadzone są również statystyki pokazujące najczęstsze przyczyny ubiegania się o pomoc socjalną. Należy tutaj zaznaczyć, że pomoc powinna objąć większą grupę osób, lecz z racji braku funduszy na ten cel w budżecie gminy, pomoc otrzymują naprawdę najbardziej potrzebujący. Stałym powodem przyznawania pomocy socjalnej dla rodzin jest ubóstwo. Z tej przyczyny pomoc w ostatnich 3 latach otrzymało 405 rodzin. Najwięcej gospodarstw domowych uzyskało pomoc gminy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa. W 2007 roku było to 143 rodzin. Poza tym częstymi przyczynami przyznawania zasiłków były niepełnosprawność, długotrwała choroba oraz bezrobocie. Taka struktura powodów utrzymuje się już od lat. Innymi powodami udzielania pomocy społecznej były alkoholizm, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego czy potrzeba ochrony macierzyństwa. Łącznie w 2007 roku pomoc socjalna objęła ponad 1200 osób, co stanowi ponad 22 % mieszkańców gminy.

Ubóstwo w dużej mierze wynika z problemu bezrobocia. Podobnie jak na terenie całego kraju, również w Wiślicy brakuje miejsc pracy dla osób w wieku produkcyjnym. Większość osób utrzymuje się z pracy na własnym gospodarstwie, a te z reguły nie są duże, także w większości rolnicy produkują tylko na własne potrzeby. Dla większości jedyną dostępną pracą jest praca sezonowa lub dorywcza, dlatego powszechna jest rezygnacja z kształcenia dzieci, ograniczanie wydatków na leczenie i żywność.

Ważną przyczyną udzielania pomocy społecznej jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Pomoc takim rodzinom powinna być celem priorytetowym strategii polityki socjalnej. Gmina ma za zadanie zapewnić dostęp do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego.

Gmina powinna też zwrócić uwagę na niepełnosprawnych na terenie Wiślicy zarówno o wsparcie finansowe i poradnictwo, jak również o zadbanie o odpowiednie rozwiązania infrastrukturalne. Bezspornym jest natomiast fakt przyznawania takim osobom oraz długotrwale chorym zasiłków socjalnych. Zasiłki takie mają na celu wyrównanie szans rozwoju osób niepełnosprawnych i chorych.

Patrząc na powody przyznawania zasiłków socjalnych dla określonych grup społecznych, można wysnuć kilka wstępnych wniosków. Samorząd Gminy Wiślica przede wszystkim powinien dbać o spadek bezrobocia. Czynić to można poprzez różne formy zatrudnienia socjalnego, zachęcanie do podnoszenia wykształcenia przez bezrobotnych czy też stwarzanie korzystnych warunków dla inwestorów mogących zapewnić miejsca pracy. Z racji małej ilości środków wydzielanych w budżecie gminy na pomoc socjalną powinno się stopniowo zastępować doraźną pomoc materialną działaniami z zakresu poradnictwa, interwencji kryzysowej oraz programów profilaktycznych nakierowanych na grupy najbardziej zagrożone ryzykiem wykluczenia społecznego. Takie działania długofalowo zmieniają sytuację rodzin zagrożonych

ubóstwem, bezrobociem oraz problemami oświatowo-wychowawczymi. Różnego rodzaju działania szkoleniowe oraz poradnictwo wskazują również możliwości rozwoju, przebranżowienia oraz zdobycia wykształcenia, czyli trwałe czynniki, które mogą się przyczynić do trwałego wyjścia z trudnej sytuacji.

Również istotną sprawą w polityce socjalnej jest prawidłowe zdiagnozowanie lokalnej społeczności oraz trafne wytypowanie jednostek i grup społecznych wymagających pomocy gminy. Z racji tego, że jest to bardzo istotna sprawa dla rozwoju gminy, sposoby wybrania takich osób oraz możliwości ich wsparcia powinny znaleźć się w strategii rozwoju polityki socjalnej. Zapewni to prawidłowe i długofalowe planowanie trwałej pomocy dla mieszkańców gminy, jak i większe poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy.

3.8 Niepełnosprawność

Jednym z podstawowych zadań własnych każdej gminy jest wyrównywanie szans na rozwój wszystkich grup społecznych. Najbardziej narażoną na wykluczenie społeczne grupą są osoby niepełnosprawne. Dlatego również na te osoby powinna być zwrócona baczna uwaga władz samorządowych. W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej niepełnosprawność oznacza stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, powodujący trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. Tymczasem w dobie obecnej niepełnosprawność jest równie rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. W związku z tym polityka społeczna powinna prowadzić aktywne działania, na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie pracować na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse i warunki korzystania z przysługujących im praw.

Osoba niepełnosprawna jest taką osobą, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku (zabawa, nauka, praca, samoobsługa). Zbiorowość osób niepełnosprawnych dzieli się na 2 podstawowe grupy: osoby niepełnosprawne prawnie, czyli te, które posiadają odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony oraz osoby niepełnosprawne biologicznie, tj. takie, które nie posiadają orzeczenia, ale odczuwają całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do i wykonywania czynności podstawowych.

Kryterium zakwalifikowania danej osoby do zbiorowości osób niepełnosprawnych prawnie jest posiadanie przez tą osobę aktualnego orzeczenia wydanego przez odpowiedni organ orzekający dla osób w wieku 16 lat i więcej, bądź uprawnienia do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego dla dzieci poniżej 16 roku życia. W Gminie Wiślica brak jest ewidencji osób niepełnosprawnych, stąd trudno jest ustalić dokładną ich liczbę - około 980 osób. Porównując tą liczbę do wszystkich mieszkańców gminy, można zauważyć, że wskaźnik niepełnosprawności kształtuje się na poziomie ok. 17 %.

Spośród osób niepełnosprawnych ponad połowa to osoby w wieku poprodukcyjnym, 33 osoby niepełnosprawne to młodzież, z czego 7 to osoby niepełnosprawne tylko biologicznie. Zdecydowana większość, bo ponad 70 %, to osoby biernie zawodowo. Niski wskaźnik aktywności zawodowej wśród tej grupy społecznej jest niewątpliwie problemem dla gminy, gdyż w dużym stopniu obciąża budżet. Niepełna 30 % pracujących wśród niepełnosprawnych to efekt kilku czynników społecznych. Przede wszystkim na wskaźnik ten wpływają niskie aspiracje, a także brak wiary we własne możliwości. Powodem takiego stanu rzeczy może być również uzależnienie się od korzystania z pomocy gminy i wewnętrzna niechęć do zmiany tej sytuacji.

Problem bezrobocia wśród niepełnosprawnych odnotowywany jest również w innych gminach na terenie Polski. Wynika on z trudnego rynku pracy, gdzie nawet pełnosprawne osoby mają problemy ze znalezieniem pracy. Jednak każda gmina powinna starać się pomagać tej grupie społecznej na rynku pracy. Czynić to może na różne sposoby, jednak najskuteczniejszym wydaje się stwarzanie korzystnych warunków do inwestowania oraz do zatrudniania osób niepełnosprawnych przez różnego rodzaju ulgi dla inwestorów i zatrudniających. Poprawy wymagają również ogólnopolskie reguły w sprawie zatrudniania bezrobotnych niepełnosprawnych.

Jednak jednym z najważniejszych powodów niskiego wskaźnika zatrudnienia wśród niepełnosprawnych jest ich niski poziom wykształcenia. Tylko 4 osoby spośród tej grupy społecznej ma wyższe wykształcenie.⁵ Zdecydowana większość skończyła edukację na poziomie podstawowym. Tak niski poziom wykształcenia wynika przede wszystkim z brakiem wiary we własne możliwości, a także izolacją od osób pełnosprawnych. Istotną przyczyną takiego stanu rzeczy jest również brak odpowiednio wyposażonych i dostosowanych szkół.

⁵ Dane o rozmiarach niepełnosprawności pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego, który został przeprowadzony w czerwcu 2002 roku.

Sytuacja niepełnosprawnych jest szczególnie ciężka w gminach rolniczych, takich jak Wiślica. Gmina nie posiada odpowiedniej infrastruktury ułatwiającej funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym. Poza tym większość osób na terenie gminy jest zatrudniona w rolnictwie - mało jest natomiast miejsc pracy w działalności pozarolniczej. Sytuacja ta również nie jest korzystna dla niepełnosprawnych, gdyż w rolnictwie zatrudnienie takich osób jest w wielu przypadkach niemożliwe.

Gmina nie posiada również środków na usunięcie istniejących barier architektonicznych oraz urbanistycznych, które w istotny sposób utrudniają życie osobom niepełnosprawnym, jednak w długim okresie rozwiązanie tego problemu wydaje się nieodzowne. Ważne to jest także z punktu widzenia niepełnosprawnych turystów, na których gmina Wiślica również powinna się nastawiać. Istniejące bariery powodują brak możliwości samodzielnego decydowania o sobie, a także zniechęcają niepełnosprawnych do podejmowania aktywnych działań.

Podsumowując ten podrozdział należy stwierdzić, że niepełnosprawni należą do grupy społecznej najbardziej narażonej na wykluczenie społeczne. Wzrost liczby niepełnosprawnych wiąże się przede wszystkim z procesem starzenia się społeczeństwa. Dlatego też, na te osoby powinna być zwrócona baczna uwaga i skierowana wszelka możliwa pomoc.

IV. Analiza SWOT

Planowanie strategiczne w gminie jest systematyczną metodą zarządzania zmianami oraz budowania partnerstwa na szczeblu lokalnym, w zakresie wspólnej wizji przyszłości. Jest to proces twórczy, określający główne obszary problemowe, dążący do osiągnięcia zgodności w sprawie zamierzeń, celów oraz strategii rozwiązywania pojawiających się problemów. Planowanie strategiczne oparte jest na zrozumieniu mocnych i słabych stron gminy i społeczności lokalnej oraz na rozpoznaniu zagrożeń i okazji stworzonych przez czynniki zewnętrzne.

Planowanie strategiczne jest również skutecznym sposobem komunikacji radnych z liderami społeczności lokalnych w procesie poszukiwania konsensusu oraz tworzenia wspólnej wizji rozwoju polityki społecznej. Jest metodą tworzenia nowych związków partnerskich, które wpływają na poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej regionu - podnosząc jego konkurencyjną pozycję i rozwiązując problemy, mające wpływ na poziom życia mieszkańców.

Przystępując do opracowania strategii rozwoju polityki społecznej należy precyzyjnie określić zakres pomocy społecznej oraz zdefiniować szczegółowy podział zadań realizowanych w ramach każdego ze szczebli administracyjnych.

Obowiązek wykonania zadań pomocy społecznej spoczywa na organach jednostek samorządu terytorialnego oraz na administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawami.

Gmina i powiat, obowiązane zgodnie z przepisami ustawy do wykonywania zadań pomocy społecznej, nie mogą odmówić pomocy osobie potrzebującej, pomimo istniejącego obowiązku osób fizycznych lub osób prawnych do zaspokajania jej niezbędnych potrzeb życiowych.

Do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej, realizowanych przez gminę, należą:

- prowadzenie domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia o zasięgu lokalnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
  - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych celowych,
  - przyznawanie pomocy rzeczowej,
  - przyznawanie pomocy w naturze na ekonomiczne usamodzielnienie,
  - przyznawanie i wypłacanie zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie,
- inne zadania z zakresu pomocy społecznej wynikające z rozeznaczonych potrzeb gminy.

Do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym, realizowanych przez gminę, należy:

- udzielanie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym w tym osobom bezdomnym,
- organizowanie i prowadzenie gminnych ognisk wychowawczych, świetlic i klubów środowiskowych dla dzieci, a także organizowanie mieszkań chronionych,
- świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania,
- udzielanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osób bezdomnych i innych osób nie mających dochodu i możliwości ubezpieczenia się na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym,
- udzielanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- praca socjalna,
- odprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- zapewnienie środków na wynagrodzenia dla pracowników i warunków realizacji zadań.

Zadania zlecone gminie obejmują:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych, renty socjalnej,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych, gwarantowanych okresowych i specjalnych okresowych, macierzyńskich okresowych i jednorazowych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej,
- przyznawanie zasiłku celowego w formie biletu kredytowanego,
- świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych, przysługujących na podstawie przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,
- organizowanie i prowadzenie środowiskowych domów samopomocy,
- zadania wynikające z rządowych programów pomocy społecznej bądź innych ustaw, mających na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin po zapewnieniu odpowiednich środków,
- utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej i zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników realizujących zadania.

4.1. Analiza SWOT w obszarach problemowych gminy Wiślica

Podczas sesji planowania strategicznego konsultantka Małgorzata Rudnicka przeprowadziła zajęcia warsztatowe ze społecznością lokalną, pracownikami urzędu gminy oraz zespołem zadaniowym, których celem było wskazanie przez uczestników czynników wpływających na kształt polityki społecznej realizowanej w gminie.

Na podstawie, prezentowanej w poprzednim rozdziale, diagnozy sytuacji społecznej - w pierwszym etapie zajęć warsztatowych - określone zostały główne obszary problemowe, występujące na terenie gminy Wiślica. Należą do nich:

- Niepełnosprawni i osoby starsze
- Zdrowie
- Bezpieczeństwo
- Edukacja i kultura
- Uzależnienia
- Aktywność / bierność społeczna
- Pomoc społeczna
- Sytuacja społeczno-gospodarcza

W drugim etapie prac grupy roboczej sporządzono analizę SWOT dla każdego z obszarów, gdzie dokonano konfrontacji wewnętrznych (słabych i mocnych stron) oraz zewnętrznych (szans i zagrożeń) uwarunkowań sfery pomocy społecznej w gminie Wiślica.

Następnym etapem było przeprowadzenie analizy problemów w poszczególnych obszarach oraz wybór tych, które można uznać za najważniejsze w sferze polityki społecznej gminy.

W oparciu o uzyskane w ten sposób informacje zostały określone cele oraz zadania strategiczne, które z metodologicznego punktu widzenia winny spełniać trzy podstawowe warunki: mierzalności, osiągalności i realności.

Zasady te są niezwykle ważne z punktu widzenia monitoringu realizacji celów strategii - zawartych w dalszej części dokumentu.

W przyjętej metodzie uwzględnione zostały idee, wiedza oraz doświadczenie wniesione do dyskusji przez uczestników sesji.

Poniżej ukazano zestawienie zaproponowanych przez uczestników czynników, z podziałem na obszary oddziaływania polityki społecznej.

Wyniki analizy posłużyły do określenia priorytetów polityki społecznej gminy Wiślica (cele strategiczne i szczegółowe), szczegółowo opisanych w dalszej części opracowania.

Niepełnosprawni i osoby starsze

Mocne strony	Słabe strony
1. Wysoka świadomość mieszkańców gminy potrzeby integracji osób niepełnosprawnych 2. Kadra pedagogiczna przygotowana do pracy z uczniami niepełnosprawnymi 3. Dobra organizacja nauczania indywidualnego	1. Niska dochodowość osób w podeszłym wieku i niepełnosprawnych, nie pozwalająca na korzystanie z różnych form pomocy odpłatnej 2. Niedostatecznie rozwinięte specjalistyczne usługi opiekuńcze 3. Zła sytuacja ekonomiczna rodzin 4. Brak pałcówek rehabilitacji 5. Powszechność występowania barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej 6. Niski poziom wykształcenia osób niepełnosprawnych 7. Niedostateczna infrastruktura pomocy społecznej dla osób starszych i niepełnosprawnych

Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Modelowanie rynku pracy poprzez finansowe oddziaływania na pracodawców, żeby zatrudniali osoby niepełnosprawne 2. Możliwość pozyskiwania środków z UE 3. Uregulowania i programy unijne 4. Istnienie PFRON jako źródła finansowania zadań w zakresie problemów osób niepełnosprawnych 5. Korzystanie ze wzorców krajów UE w obszarze pomocy osobom niepełnosprawnym 6. Zwiększenie subwencji oświatowej na dzieci i młodzież niepełnosprawną 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niestabilność systemu prawa 2. Uregulowania prawne ograniczające możliwości wspierania osób niepełnosprawnych 3. Załamanie systemu finansującego edukację i rehabilitację dzieci i młodzieży niepełnosprawnej 4. Zbyt wąska oferta kształcenia zawodowego dla osób niepełnosprawnych

Zdrowie

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Czyste środowisko naturalne 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak placówek rehabilitacji 2. Brak systemu monitorowania zagrożeń wśród dzieci i młodzieży w zakresie ochrony zdrowia 3. Zła sytuacja ekonomiczna rodzin 4. Brak aktywności organizacji sektora pozarządowego w kwestii pomocy osobom starszym 5. Brak działalności organizacji pozarządowych w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia 6. Brak profilaktyki stomatologicznej 7. Niedostateczna opieka zdrowotna w zakresie podstawowym i specjalistycznym 8. Brak całodobowej podstawowej opieki zdrowotnej
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Uregulowania prawne zabezpieczające kompleksowe wsparcie osobom starszym i przewlekle chorym 2. Zwiększenie nakładów finansowych krajowych na opiekę zdrowotną 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost czynników stresogennych

Bezpieczeństwo

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Istnienie Komisarjatu Policji oraz jednostki OSP 2. Współpraca Policji z młodzieżą 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak samoorganizowania się ludności w celu podniesienia bezpieczeństwa w gminie
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiana postaw społecznych 2. Skuteczne przeciwdziałania Policji wandalizmowi 3. Monitoring obiektów dewastowanych 4. Środki U.E. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Narastające patologie społeczne 2. Niestabilność przepisów prawa 3. Nieskuteczne działania Policji w środowisku, czego skutkiem jest dewastacja obiektów publicznych (przystanków, znaków drogowych) 4. Niedostateczna ilość pracowników komisariatu 5. Niewystarczający sprzęt gaśniczy

Edukacja i kultura

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywność trzeciego sektora zajmującego się pracą z młodzieżą 2. Podstawowa infrastruktura sportowa 3. Aktywność trzeciego sektora zajmującego się działalnością kulturalną 4. Dziedzictwo narodowe i inne dobra kultury, muzeum regionalne 5. Dobrze zorganizowana sieć placówek szkolnych 6. Zasoby kadry dydaktycznej 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak szkolnictwa ponadgimnazjalnego na terenie gminy 2. Słabo rozwinięta infrastruktura kulturalno-sportowa 3. Zła sytuacja ekonomiczna rodzin 4. Brak dostosowanego do potrzeb budynku Gimnazjum 5. Brak placówek kultury, Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki Publicznej 6. Słaby poziom wyposażenia jednostek oświatowych 7. Brak kontaktów międzynarodowych młodzieży
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie młodzieży poprzez system stypendialny 2. Możliwość pozyskiwania środków z UE 3. Poprawa koniunktury gospodarczej w kraju 4. Możliwość stworzenia warunków do podnoszenia kwalifikacji 5. Promowanie nauki języków obcych i informatyki 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Małe środki na stypendia dla młodzieży 2. Trudna sytuacja budżetowa państwa 3. Niestabilność systemu prawa 4. Wzrost natężenia biedy i ubóstwa

Uzależnienia

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Lokalny program rozwiązywania problemów uzależnień 2. Powszechna świadomość zagrożeń płynących z uzależnień 3. Istnienie punktów konsultacyjnych zajmujących się terapią uzależnionych i członków ich rodzin 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrudniony dostęp do placówek terapii i leczenia dla uzależnionych i ich rodzin 2. Brak aktywności trzeciego sektora w zakresie profilaktyki uzależnień 3. Brak placówek rehabilitacji 4. Brak skutecznych programów profilaktycznych skierowanych do grup zagrożonych uzależnieniami
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Istnienie źródeł finansowania programów związanych z problematyką uzależnień na mocy uregulowań prawnych 2. Zmiany uregulowań prawnych pozwalające na zmniejszenie popytu na środki psychoaktywne 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Polityka społeczna państwa uniemożliwiająca prowadzenie monitoringu i efektywnej profilaktyki uzależnień 2. Zamykanie placówek terapii uzależnień

Aktywność społeczna

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pracowitość i zaangażowanie w sprawy gminy jej mieszkańców 2. Promocja postaw aktywności obywateli przez samorząd 3. Tradycje i wzorce aktywności obywatelskiej 4. Działanie samorządu na rzecz aktywności zawodowej 5. Umiejętności mieszkańców do organizowania się 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niska aktywność społeczna osób w podeszłym wieku 2. Brak tradycji i wzorców aktywności obywatelskiej
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie środków finansowych na rozwój aktywności lokalnej 2. Organizowanie szkoleń z zakresu reorientacji bezrobotnych 3. Propagowanie w mediach postaw aktywnych społecznie 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Propagowanie przez media modelu życia opartego na rywalizacji i konsumpcji 2. Niewiele środków na pobudzenie aktywności 3. Wysoki odsetek osób emigrujących

Pomoc społeczna

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobra współpraca między instytucjami zajmującymi się problematyką społeczną 2. Zasoby kadry zawodowej wyspecjalizowanej w świadczeniu pomocy społecznej 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak środków finansowych utrudniający podnoszenie kwalifikacji przez kadry pomocy społecznej 2. Duża ilość rodzin o złej sytuacji ekonomicznej 3. Postępujące wypalenie zawodowe kadr pomocy społecznej 4. Brak Domu Pomocy Społecznej 5. Brak poradni pomocy społecznej
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Korzystanie ze wzorców krajów UE w obszarze radzenia sobie z problemami społecznymi 2. Zwiększenie partycypacji państwa w kosztach funkcjonowania systemu wsparcia osób wymagających pomocy 3. Możliwość pozyskiwania środków z UE 4. Uregulowania i programy unijne 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Skomplikowana procedura pozyskiwania środków pomocowych krajowych i UE 2. Nieprecyzyjny system prawny 3. Niestabilność systemu prawa 4. Brak stabilności systemu pomocy społecznej 5. Niski prestiż zawodu pracownika socjalnego 6. Brak systemowych rozwiązań w sferze polityki społecznej

Sytuacja społeczno-gospodarcza

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Warunki do rozwoju agroturystyki 2. Duży potencjał produkcyjny rolnictwa 3. Działalność Kościoła na rzecz rodzin i dzieci 4. Aktywność trzeciego sektora zajmującego się problematyką wykluczenia społecznego 5. Pracowitość i zaangażowanie w sprawy gminy jej mieszkańców 6. Aktywna polityka gminy w obszarze pozyskiwania środków unijnych 7. Działalność Gminnego Centrum Informacji 8. Łatwy dostęp do informacji - Internet 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zła sytuacja ekonomiczna rodzin 2. Zła sytuacja socjalno-bytowa gospodarstw domowych na skutek bezrobocia 3. Zagrożenie „dziedziczeniem biedy” 4. Brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży 5. Niski przyrost naturalny 6. Emigracja młodzieży z terenu gminy 7. Brak rynków zbytu
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Możliwość pozyskiwania środków z UE 2. Korzystanie ze wzorców krajów UE w obszarze radzenia sobie z problemami społecznymi 3. Współpraca między poszczególnymi szczeblami samorządów w rozwiązywaniu problemów społecznych 4. Popularność produktów z gospodarstw ekologicznych 5. Poprawa koniunktury gospodarczej w kraju 6. Wdrożenie do systemu prawnego modelowych rozwiązań przeciwdziałania wykluczeniu 7. Powstawanie kolejnych grup producenckich 8. Aktywizacja społeczności lokalnych poprzez zawiązywanie stowarzyszeń 9. Pozyskiwanie inwestorów i sponsorów 10. Zwiększanie opłacalności rolnictwa poprzez nowe rynki pracy 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost natężenia biedy i ubóstwa 2. Nieopłacalność rolnictwa 3. Niestabilność systemu prawa 4. Brak systemowych rozwiązań w sferze polityki społecznej 5. Skomplikowana procedura pozyskiwania środków pomocowych krajowych i unijnych 6. Zmniejszenie środków budżetowych przeznaczonych na tworzenie i dofinansowanie centrów i klubów integracji społecznej 7. Import produktów

4.2. Raport z warsztatów planowania strategicznego

Wizję rozwoju polityki społecznej w gminie Wiślica określono na podstawie analizy jej sytuacji społeczno-gospodarczej, wyników sesji planowania strategicznego i zweryfikowano przy współpracy przedstawicieli GOPS.

Określone w strategii cele winny być osiągnięte do 2013 roku. Jest to jednak uwarunkowane przestrzeganiem przez samorząd lokalny przyjętych form i zasad działania, a przede wszystkim wyzwoleniem aktywności środowisk lokalnych na rzecz rozwiązywania istotnych problemów społecznych.

Mocne strony:

Według opinii uczestników warsztatów (podobnie jak w wielu gminach województwa) - potencjał instytucjonalno-kadrowy, pozwalający na prowadzenie reintegracji społecznej i zawodowej mieszkańców gminy, wysoki poziom identyfikacji grup podatnych i zagrożonych wykluczeniem oraz dobra koordynacja działań - to kapitał w oparciu o który można budować pozytywny obraz działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, a tym samym polityki rozwoju realizowanej przez władze.

Jednocześnie, istnienie podstawowej infrastruktury umożliwiającej prowadzenie profilaktyki i promocji zdrowia w systemie szkolnym i środowisku rodzinnym oraz rozwinięta współpraca między szkołą a rodziną w rozwiązywaniu problemów wychowawczych dzieci i młodzieży to podstawowe atuty funkcjonowania systemu pomocy społecznej w gminie.

Zadawalająca baza sportowa oraz dobrze funkcjonujące placówki samorządowe dodatkowo świadczą o przewadze konkurencyjnej gminy.

Słabe strony:

Do podstawowych problemów dotyczących mieszkańców gminy Wiślica, wywierających negatywne skutki na obraz i funkcjonowanie systemu polityki społecznej na jej terenie, niewątpliwie zaliczyć należy:

- Złą sytuację ekonomiczną rodzin,
- Niski poziom opieki zdrowotnej: podstawowej i specjalistycznej,
- Utrudniony dostęp do placówek terapii i leczenia uzależnień,
- Brak placówek rehabilitacji,
- Brak szkolnictwa ponadgimnazjalnego,
- Niedostatecznie rozwinięty „trzeci sektor”

Szanse

Możliwość pozyskania środków finansowych z UE i tym samym możliwość wykorzystania płynących stąd doświadczeń, sukcesywna poprawa koniunktury w kraju i warunków życia ludności, połączonych z popularyzacją nowatorskich i efektywnych metod pracy z klientami pomocy społecznej to szansę pojawiające się przed systemem polityki społecznej. Należyte ich wykorzystanie pozwoli na realizację skutecznej polityki społecznej na poziomie gminy Wiślica, choć nie tylko.

Zagrożenia

Spośród zagrożeń, które mogą negatywnie oddziaływać na kształt i funkcjonowanie efektywnej polityki społecznej na poziomie gminy Wiślica, mających swe źródło w obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej kraju, wyróżnić należy:

- Pogłębianie obszarów ubóstwa, radykalizacja nastrojów społecznych,
- Przemiany społeczno-kulturowe prowadzące do ograniczenia miejsca osób starszych i chorych w rodzinie,
- Wzrost bezrobocia, rozpad więzi,
- Brak integracji poszczególnych elementów systemu (edukacja, orzecznictwo, rehabilitacja medyczna, pomoc społeczna),
- Spadek znaczenia działań profilaktycznych i prozdrowotnych w polityce społecznej,
- Brak stabilności systemu prawa,
- Nierównomiernie rozwinięta sieć ośrodków wsparcia i środowiskowych domów samopomocy na terenie województwa.

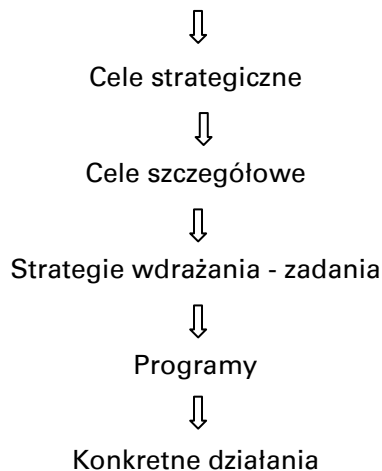
V. Planowanie Rozwoju Polityki Społecznej w Gminie Wiślica

Proces wnioskowania o celach rozwoju polityki społecznej oraz wynikających - w następstwie - koniecznych do zrealizowania zadaniach, oparto o przeprowadzoną analizę stanu obecnej sytuacji gminy, przy uwzględnieniu wniosków płynących z analizy SWOT. Planowanie strategiczne ma na celu ustalenie

w jakim kierunku powinna zdążać gmina przez najbliższe kilkanaście lat, realizując zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej

Określenie i dokładne zdefiniowanie celu (celów) działania pozwala na dobór optymalnych rozwiązań umożliwiających osiągnięcie zamierzeń. Proces planowania przebiega zgodnie z przedstawionym niżej schematem.

Dążenia strategiczne (Misja)

Zakres niniejszego dokumentu (Strategii Rozwoju Polityki Społecznej Gminy Wiślica) obejmuje ustalenie Dążeń i Celów Strategicznych oraz określenie głównych Celów Szczegółowych, ze wskazaniem na konkretne, niezbędne do realizacji Zadania dla osiągnięcia postawionych wcześniej celów.

Dążenie strategiczne (Misja)

Dążeniem Strategicznym Gminy jest zapewnienie wzrostu poziomu życia mieszkańców przy jednoczesnym, możliwie najlepszym wypełnianiu zapisanych w ustawach obowiązków gminy. Wszelkie działania podejmowane przez Samorząd powinny służyć tym właśnie celom.

Realizacja Dążenia Strategicznego wymaga podejmowania szeregu działań, w oparciu o rzetelną analizę możliwości i potencjału rozwojowego gminy oraz szeroką konsultację społeczną. Efektem tego procesu jest określenie Celów Strategicznych.

Misja gminy Wiślica, w zakresie realizacji polityki społecznej:

Pomoc społeczna gminy Wiślica podstawą bezpieczeństwa oraz aktywności jej mieszkańców

Cel strategiczny

Cel strategiczny stanowi punkt do którego powinna dążyć gmina, wykorzystując - określone w analizie SWOT - swoje mocne strony oraz szansę dla swojego rozwoju.

Do realizacji celów strategicznych niezbędna jest akceptacja społeczna z uwagi na czas ich realizacji, który obejmuje zwykle kilka kadencji władz samorządowych.

Celem strategicznym może być również podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie określonych w analizie SWOT słabych stron gminy.

Mocne Strony	Odpowiadające im Szansę Rozwoju	Cel strategiczny

Słabe Strony	Strategia Konwersyjna	Mocna Strona (Zneutralizowane Zagrożenie)

Wizja gminy Wiślica w roku 2013

Gmina Wiślica, atrakcyjna turystycznie, przyjazna i bezpieczna dla ludzi i środowiska, promująca zdrowy styl życia wykorzystująca własne możliwości (sport, turystyka, kultura...) oraz potencjał w celu poprawy jakości życia i aktywności jej mieszkańców, zapewniająca bezpieczeństwo lokalnej społeczności.

5.1 Cele:

Cel strategiczny:

1. Aktywna i zdrowa społeczność, wolna od patologii.

W celu skutecznego przeciwdziałania pojawiającym się i pogłębiającym kryzysom rodziny niezbędne jest stworzenie systemu, umożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy.

Rodzina jest podstawowym środowiskiem, gwarantującym prawidłowy rozwój dziecka i zaspokajanie jego potrzeb. Dlatego też, środowisko to należy maksymalnie wspierać oraz wzmocniać poczucie odpowiedzialności rodziców za wychowanie dzieci i przygotowanie ich do samodzielnego życia.

Poszerzający się zakres patologii społecznych, dotyczących coraz młodsze grupy osób, wymaga podejmowania zdecydowanych działań środowiskowych.

Jednym z podstawowych warunków, zapewniających zaspokojenie potrzeb członków rodziny, jest jej odpowiednia sytuacja materialna. Podstawowym źródłem dochodów powinna być praca, natomiast tylko w uzasadnionych sytuacjach należy wspierać rodziny środkami publicznymi.

5.2 Cele szczegółowe:

Analizując wyniki sesji planowania strategicznego, której celem było wypracowanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wiślica określono następujące cele szczegółowe polityki społecznej, które powinny być realizowane w gminie:

1. Wykreowanie pozytywnego wizerunku Gminy atrakcyjnej turystycznie i bezpiecznej.
2. Wysoki poziom aktywności zawodowej i społecznej dostosowany do potrzeb rynku ze szczególnym uwzględnieniem usług turystycznych.
3. Lepsza jakość warunków socjalnych i dobry dostęp do usług zdrowotnych.
4. Równe warunki dostępu do usług społecznych osób niepełnosprawnych i starszych oraz innych wykluczonych.
5. Dobrze wykształcona społeczność, aktywna kulturalnie.

Cel szczegółowy 1

Wykreowanie pozytywnego wizerunku Gminy atrakcyjnej turystycznie i bezpiecznej.

Organizacja skutecznych działań promocyjnych gminy może w znacznym stopniu przyczynić się do jej sukcesu i tym samym wzrostu poziomu życia mieszkańców. Fakt ten pozostaje w zgodzie z założeniami polityki społecznej określonej dla gminy. Zarząd gminy musi podjąć się zbudowania konsensusu w społeczeństwie gminy, przekonanie go, że inwestorzy są gminie potrzebni. Należy także pokazać mieszkańcom wpływ działań proinwestycyjnych w gminie na stopniową poprawę warunków życia mieszkańców. W celu skutecznego przeciwdziałania pojawiającym się i pogłębiającym kryzysom rodziny niezbędne jest stworzenie systemu, umożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy.

Cel szczegółowy 2:

Wysoki poziom aktywności zawodowej i społecznej dostosowany do potrzeb rynku ze szczególnym uwzględnieniem usług turystycznych.

Działania samorządu winny zmierzać do:

Wspierania lokalnych przedsięwzięć i rozwiązań podejmowanych na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców społeczności lokalnej,

- Pomocy przy rozwiązywaniu specyficznych problemów, w tym w pozyskiwaniu środków z funduszy unijnych.
- Wspierania inicjatyw, mających na celu usprawnienie współpracy między administracją publiczną a podmiotami niepublicznymi,
- Realizacji działań na rzecz kształtowania świadomości obywatelskiej, wspieranie lokalnych inicjatyw trzeciego sektora,
- Tworzenia i wzmocniania potencjału organizacji pozarządowych,
- Zwiększenia aktywności mieszkańców wsi,
- Pozyskiwania środków na rozwój turystyki w gminie.

Cel szczegółowy 3:

Lepsza jakość warunków socjalnych i dobry dostęp do usług zdrowotnych.

- Permanentne podnoszenie kwalifikacji i kompetencji mające na celu lepszą organizację polityki społecznej w gminie, większą optymalizację wydawanych środków finansowych na realizację zadań z te-

go zakresu, lepszą jakość usług społecznych, większą skuteczność pracy, sprawniejsze przystosowywanie się do zachodzących zmian w systemie prawnym,

- Popularyzacja oraz wspieranie innowacyjnych metod w zakresie polityki społecznej poprzez organizację prezentacji, szkoleń, konferencji, a także tworzenie warunków do wdrażania w życie nowych metod terapeutycznych, zabiegów rehabilitacyjnych, projektów na rzecz integracji społecznej.

Realizacja celu winna zmierzać do:

- Podejmowania działań na rzecz poprawy jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych,
- Działania na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych w zakresie dostępu do edukacji i zatrudnienia,
- Promowania wzrostu aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych,
- Inspirowania działań na rzecz zwiększenia aktywności środowisk osób niepełnosprawnych w kreowaniu rozwiązań systemowych,
- Wspierania funkcjonowania osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym,
- Poprawy komfortu psychicznego oraz kondycji zdrowotnej osób starszych poprzez ich aktywizację, pomoc w odnalezieniu roli społecznej w wieku starszym, integracja społeczna, zwłaszcza ze środowiskiem lokalnym, wykorzystanie potencjału osób w wieku emerytalnym.,
- Przełamywania utrwalonych stereotypów postrzegania osoby starszej jako osoby biernej w życiu polityczno-społeczno-kulturalnym,
- Promowania kierunków zmian pomocy społecznej w stosunku do osób starszych.
- Popularyzacja wiedzy na temat form pomocy ludziom starszym w środowisku lokalnym,

Cel szczegółowy 5:

Dobrze wykształcona społeczność, aktywna kulturalnie.

Dobrze wykształcona społeczność będzie sprzyjała rozwojowi społeczno-ekonomicznemu gminy natomiast duża aktywność kulturalna wpłynie pozytywnie na atrakcyjność naszego regionu.

Jednym z najistotniejszych czynników decydujących o powodzeniu kampanii promocyjnej jest przekonanie inwestorów i przedsiębiorców, że na wskazanym obszarze istnieje odpowiednia tradycja i kultura w szerokim zakresie działań oraz dobra atmosfera - sprzyjająca pobytowi na tym terenie.

Na stworzenie takiego przekonania społeczności lokalne pracują pokoleniami, jednakże mimo zauważalnego niedostatku w tej mierze, również w gminie Wiślica istnieją znaczące aktywa. Pierwsze wrażenie jest często najważniejsze. Stwarza je ogólny wygląd miejscowości, charakter zabudowań ulic, zadbanie domostw. Często czynnikami decydującymi o korzystnym pierwszym wrażeniu jest czystość. Ogólny wygląd miejscowości, lub obszaru, wyrabia przekonanie o gospodarności lub niegospodarności mieszkańców. Drugim elementem wspierającym ogólny obraz gminy jest umiejętność zespołowego działania mieszkańców. Szczególnie wysoko ocenia się taką społeczność lokalną, która potrafi się zorganizować, scalić wokół wspólnych celów i poświęcić własny czas i pieniądze do zrealizowania zamierzonych celów.

Wewnętrzne działania gminy muszą wspierać intensywną akcję reklamującą gminę Wiślica jako miejsce, w którym można zainwestować. Należy zbudować wizerunek gminy solidnej i godnej zaufania. Jedną z najważniejszych spraw jest wiarygodność wobec partnerów.

Wypracowane cele rozwoju polityki społecznej gminy Wiślica opierają się na „mocnych stronach” gminy określonych podczas sesji planowania strategicznego. Szansę rozwoju, jakie widzą mieszkańcy, umożliwiają pełne wykorzystanie tych atutów.

Cel strategiczny i cele szczegółowe odpowiadają oczekiwaniom mieszkańców i są przez nich akceptowane - uzupełniają się wzajemnie, tworząc spójną wizję rozwoju polityki społecznej gminy.

Odpowiadające celom szczegółowym cele operacyjne - podobnie - są ze sobą skorelowane.

5.3 Zadania

W celu wypełnienia przytoczonych założeń strategicznych rozwoju polityki społecznej w gminie Wiślica proponuje się realizację następujących przedsięwzięć:

1. Organizowanie akcji zwiększających świadomość ekologiczną, społeczną i gospodarczą wśród mieszkańców.
2. Organizację szkoleń pod kątem reorientacji zawodowej rolników
3. Organizację szkoleń dla rolników w zakresie modernizacji gospodarstw lub przekształcania na ekologiczne
4. Organizację kursów nauczania języków obcych i posługiwania się nowoczesnymi technologiami (komputer).
5. Modernizacja budynku Zakładu Opieki Zdrowotnej
6. Zorganizowanie grupy integrującej dzieci i młodzież niepełnosprawną i pełnosprawną

7. Likwidację barier architektonicznych w szkołach i urzędzie gminy
8. Modernizację obiektów sportowych
9. Poprawę bazy turystycznej: ścieżki rowerowe, parkingi,
10. Szkolenia z zakresu reorganizacji rolnictwa, pozyskiwania środków z UE.
11. Organizacja szkoleń z zakresu: kreowania lokalnych liderów, aktywizacji społeczeństwa
12. Utworzenie świetlicy środowiskowej, która spełniałaby również rolę lokalnego ośrodka kultury
13. Cykliczne organizowanie atrakcyjnej imprezy bezalkoholowej dla młodzieży w celu uczenia zabawy bez alkoholu (bogaty program angażujący uczestników tak by uniemożliwić spożywanie alkoholu)
14. Założenie stowarzyszenia gospodarstw agroturystycznych z terenu gminy i in.
15. Szkolenia dla kadr Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
16. Zwiększenie kontroli sprzedaży alkoholu
17. Organizowanie cyklicznych spotkań promujących zdrowy styl życia
18. Promocję gminy na targach turystycznych krajowych i w Internecie
19. Kontynuację dotychczasowych działań GOPS

Zmierzając jednocześnie do:

1. Niwelowania psychospołecznych skutków bezrobocia osób pozostających bez pracy i ich rodzin - stworzenie systemu wsparcia dla osób zagrożonych i dotkniętych marginalizacją oraz ich rodzin (poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, interwencja kryzysowa),
2. Racjonalizacji i wzrostu efektywności wydatkowania środków publicznych,
3. Rozwoju usług doradczych dla osób chcących podjąć samodzielną działalność gospodarczą,
4. Podniesienia standardu świadczonych usług,
5. Rozwoju działań profilaktycznych skierowanych do dzieci pochodzących z rodzin ubogich, których celem będzie przeciwdziałanie zjawisku „dziedziczenia biedy”,
6. Wsparcia psychospołecznego osób długotrwale bezrobotnych, mającego na celu ułatwienie im powrotu na rynek pracy oraz przywrócenie wiary we własne umiejętności,
7. Popularyzowania nowatorskich rozwiązań przeciw działaniu zjawisku przemocy rodzinie,
8. Wspierania rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu,
9. Promowania idei wolontariatu i pozyskiwanie wolontariuszy do współpracy,
10. Pomocy młodzieży w życiowym usamodzielnieniu poprzez nabycie umiejętności społecznych umożliwiających prawidłową adaptację społeczną oraz integrację ze środowiskiem,
11. Wspierania zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych,
12. Kształtowania postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi,
13. Promowania rodziny jako wartości w kształtowaniu osobowości każdego człowieka,
14. Zapewnienia odpowiednich form opieki osobom wymagającym pomocy, aktywizowania osób starszych do udziału w życiu społecznym,
15. Wykorzystania potencjału intelektualnego, kwalifikacji i doświadczenia życiowego osób starszych w działaniach podejmowanych na rzecz społeczności lokalnej,
16. Kształtowania systemów wartości i postaw dzieci i młodzieży poprzez kontakt z osobami starszymi, będącymi autorytetami społecznymi,
17. Upowszechnienia idei równego statusu płci,
18. Kreowania i wspieranie lokalnych liderów społecznych.

VI. Nstrumenty finansujące GSRPS

Zidentyfikowane cele i działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w gminie wymagają odpowiednich źródeł finansowania. Przewidywane źródła finansowania strategii to:

Pierwsza grupę stanowią środki finansowe wewnętrzne:

- Środki pochodzące z budżetu gminy w zakresie finansowania zadań własnych gminy w zakresie pomocy społecznej oraz w innych obszarach ujętych w strategii.
- Środki pochodzące z budżetu państwa na zadania zlecone gminie przez administrację rządową.
- Środki budżetu samorządu powiatowego, samorządu województwa,
- Środki od lokalnych sponsorów

Druga grupa to środki finansowe zewnętrzne:

- Programy Unii Europejskiej
- Programy bilateralne
- Fundusze organizacji międzynarodowych
- Krajowe fundusze publiczne (np. PFRON)
- Fundusze prywatne, środki fundacji.

1. Środki pochodzące z Unii Europejskiej

Europejski Fundusz Społeczny - jest najważniejszym instrumentem Unii Europejskiej w zakresie przeciwdziałania bezrobociu i rozwoju zasobów ludzkich. EFS wspiera działania podejmowane w ramach Europejskiej Strategii Zatrudnienia. Polska korzysta z możliwości, jakie stwarza Europejski Fundusz Społeczny (EFS), od początku członkostwa w Unii Europejskiej, a więc od 1 maja 2004 roku. W okresie programowania 2004-2006 ze środków EFS współfinansowane były projekty realizowane w ramach:

- 1) Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL)
- 2) II Priorytetu Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR)
- 3) Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL

W obowiązującym okresie programowania 2007-2013 środki EFS finansować będą wyłącznie działania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki PO KL.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL)

Program stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie przed państwami członkowskimi UE, w tym również Polską, stawia odnowiona Strategia Lizbońska. Do wyzwań tych należą: uczynienie z Europy bardziej atrakcyjnego miejsca do lokowania inwestycji i podejmowania pracy, rozwijanie wiedzy i innowacji oraz tworzenie większej liczby trwałych miejsc pracy. Zgodnie z założeniami Strategii Lizbońskiej oraz celami polityki spójności krajów unijnych, rozwój kapitału ludzkiego i społecznego przyczynia się do pełniejszego wykorzystania zasobów pracy oraz wsparcia wzrostu konkurencyjności gospodarki.

Dążąc do efektywnego rozwoju zasobów ludzkich, program będzie koncentrował wsparcie na następujących obszarach: zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna, rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw, a także zagadnienia związane z budową sprawnej i skutecznej administracji publicznej wszystkich szczebli i wdrażaniem zasady dobrego rządzenia.

Celem głównym Programu jest: wzrost zatrudnienia i spójności społecznej a do osiągnięcia tego celu przyczynia się realizacja sześciu celów strategicznych do których należą:

- 1) Podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo
- 2) Zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego
- 3) Poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce
- 4) Upowszechnienie edukacji społeczeństwa na każdym etapie kształcenia przy równoczesnym zwiększeniu jakości usług edukacyjnych i ich silniejszym powiązaniu z potrzebami gospodarki opartej na wiedzy
- 5) Zwiększenie potencjału administracji publicznej w zakresie opracowywania polityk i świadczenia usług wysokiej jakości oraz wzmocnienie mechanizmów partnerstwa
- 6) Wzrost spójności terytorialnej.

PO KL składa się z 10 priorytetów, realizowanych równolegle na poziomie centralnym i regionalnym.

Priorytety realizowane centralnie to:

- I. Zatrudnienie i integracja społeczna
- II. Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego
- III. Wysoka jakość systemu oświaty
- IV. Szkolnictwo wyższe i nauka
- V. Dobre rządzenie.

Priorytety realizowane na szczeblu regionalnym:

- VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich
- VII. Promocja integracji społecznej
- VIII. Regionalne kadry gospodarki
- IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach
- X. Pomoc techniczna.

Ok. 60 % środków PO KL zostanie przeznaczona na wsparcie realizowane w poszczególnych regionach, zaś pozostała kwota (ok. 40 %) będzie wdrażana sektorowo przez odpowiednie resorty.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki finansowany będzie w 85 proc. ze środków Unii Europejskiej (Europejskiego Funduszu Społecznego) oraz w 15 proc. ze środków krajowych. Całość kwoty, jaką przewidziano na realizację Programu, wynosi prawie 11,5 mld euro, w tym wkład finansowy Europejskiego Funduszu Społecznego to ponad 9,7 mld euro a pozostałą część stanowią środki krajowe.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego (RPO WŚ)

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 (RPOWŚ 2007 2103) stanowi kompleksowe narzędzie prowadzenia polityki rozwoju regionu w latach 2007-2013. Program jest jednym z instrumentów realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO 2007-2013)

wspierających wzrost gospodarczy i zatrudnienie na lata 2007-2013, przyjętych przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006r.

Osie priorytetowe RPOWŚ

Oś priorytetowa 1. Rozwój przedsiębiorczości

Oś priorytetowa 2. Wsparcie innowacyjności, budowa społeczeństwa informacyjnego oraz wzrost potencjału inwestycyjnego regionu

Oś priorytetowa 3. Podniesienie jakości systemu komunikacyjnego regionu

Oś priorytetowa 4. Rozwój infrastruktury ochrony środowiska i energetycznej

Oś priorytetowa 5. Wzrost jakości infrastruktury społecznej oraz inwestycje w dziedzictwo kulturowe, turystykę i sport.

Oś priorytetowa 6. Wzmocnienie ośrodków miejskich i rewitalizacja małych

Oś priorytetowa 7: Pomoc techniczna

W celu przewyższenia barier rozwojowych przedsiębiorczości w Świętokrzyskim, w osi priorytetowej: Rozwój przedsiębiorczości Programu przewidziano bezpośrednie wsparcie inwestycyjne mikro, małych i średnich firm. Preferowane będą projekty podmiotów działających w sektorze produkcyjnym i usługowym, w tym w branży turystycznej, dzięki realizacji inwestycji generujące nowe miejsca pracy i wdrażające nowe, innowacyjne technologie i rozwiązania. Przedsiębiorstwa będą też miały możliwość uzyskania dotacji na tworzenie nowych miejsc pracy, jak również dofinansowania organizacji misji gospodarczych oraz kosztów udziału w targach.

Regiony podnoszą swą konkurencyjność również poprzez zapewnienie mieszkańcom dostępu do wysokiej jakości usług sfery publicznej, tj. ochrony zdrowia, edukacji, dóbr kultury, zróżnicowanych możliwości wypoczynku i zagospodarowania czasu wolnego. Poprawa dostępu do tych usług ma duży wpływ na wzrost atrakcyjności życia w regionie, a co się z tym wiąże, pozwoli na zahamowanie odpływu ludzi młodych, szczególnie z wyższym wykształceniem, poza województwo w tym celu będzie realizowana Oś priorytetowa 5. Wzrost jakości infrastruktury społecznej oraz inwestycje w dziedzictwo kulturowe, turystykę i sport

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW)

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 będzie realizowany na terenie całego kraju. Podstawą jego realizacji jest opracowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi projekt, który został zaakceptowany przez Komitet Rozwoju Obszarów Wiejskich Unii Europejskiej (24 lipca 2007r.). Instrumenty PROW podzielono na osie, których realizacja ma się przyczynić do osiągnięcia następujących celów:

- poprawa konkurencyjności rolnictwa i leśnictwa przez wspieranie restrukturyzacji, rozwoju i innowacji
- poprawa środowiska naturalnego i terenów wiejskich przez wspieranie gospodarowania gruntami;
- poprawa jakości życia na obszarach wiejskich oraz popierania różnicowania działalności gospodarczej.

W ramach priorytetowych kierunków wsparcia obszarów wiejskich UE, zdefiniowano cztery osie:

Oś 1: Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego

Oś 2: Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich

Oś 3: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej

Oś 4: Leader

Realizacja Osi 3: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej będzie realizowana przez następujące działania:

- przejście do działalności pozarolniczej,
- wspieranie tworzenia i rozwoju mikro-przedsiębiorstw w celu promocji przedsiębiorczości i rozwijania ekonomicznych podstaw regionu,
- promocja turystyki,
- ochrona, podnoszenie jakości i zarządzanie dziedzictwem kulturowym;
- podstawowe usługi na rzecz gospodarki i ludności wiejskiej,
- odnowa wsi i rozwój, ochrona i podniesienie jakości wiejskiego dziedzictwa kulturowego,
- system szkoleń zawodowych dla podmiotów gospodarczych działających w obszarach objętych osią priorytetową 3,
- system zdobywania kwalifikacji i aktywizacji w celu przygotowania i wdrożenia lokalnej strategii rozwoju.

Oś 4: Leader

Leader jest podejściem wielosektorowym, przekrojowym i partnerskim, realizowanym lokalnie na określonym obszarze, umożliwiającym osiągnięcie celów osi trzeciej. Celem osi czwartej jest przede wszystkim budowanie kapitału społecznego poprzez aktywizację mieszkańców oraz przyczynianie się do po-

wstawania nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich, a także polepszenie zarządzania lokalnymi zasobami i ich waloryzacja, w skutek pośredniego włączenia lokalnych grup działania w system zarządzania danym obszarem. Pomocne w osiągnięciu celów osi będą również projekty współpracy. W ramach Leader można realizować: „małe projekty”, które mogą dotyczyć:

- organizacji szkoleń i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym
- promocji i rozwoju lokalnej aktywności, w tym promocji lokalnej twórczości kulturalnej i artystycznej, z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego oraz przyrodniczego
- rozwoju agroturystyki i turystyki na obszarach wiejskich
- organizacji imprez kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych
- zakupu oprogramowania, urządzeń i sprzętu komputerowego (w tym urządzeń i sprzętu umożliwiającego dostęp do Internetu oraz zakup usługi dostępu do Internetu) i ich udostępnianie na potrzeby społeczności wiejskiej w celu podniesienia jakości życia ludności
- renowacji, zabezpieczenia i oznakowania przydrożnych kapliczek, pomników przyrody, odkrywek geologicznych i innych miejsc i budowli charakterystycznych dla danej miejscowości
- odnawiania elewacji i dachów prywatnych budynków, ogrodzeń, oraz innych obiektów charakterystycznych dla budownictwa danego regionu
- zakupu strojów, eksponatów i innego wyposażenia dla zespołów artystycznych, zespołów folklorystycznych oraz innych grup i zespołów kultywujących miejscowe tradycje i zwyczaje
- zakupu wyposażenia świetlic wiejskich i ich remont.

Programy Wspólnot Europejskich (przykłady)

Młodzież w działaniu

www.mlodziej.org.pl

Leonardo da Vinci

<http://leonardo.org.pl>

Sokrates

www.socrates.org.pl

Kultura

www.mkidn.gov.pl (Punkt Kontaktowy Programu Kultura)

Programy bilateralne i międzynarodowe (przykłady)

Szwajcarsko-Polski Program Współpracy

www.programszwajcarski.gov.pl

Mechanizm Finansowy EOG

Norweski Mechanizm Finansowy

www.eog.gov.pl

Fundusze organizacji międzynarodowych

Poakcesyjny Program Wsparcia Obszarów Wiejskich (PPWOW).

Program powstał w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej i ma służyć rozwiązywaniu problemów społecznych. W dniu 7 kwietnia 2006r. podpisana została umowa pomiędzy Bankiem Światowym a polskim rządem w sprawie pożyczki na finansowanie PPWOW. Ma on trwać do końca 2009r. Program składa się z trzech części - Programu Integracji Społecznej, reformy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz kampanii informacyjno-świadomościowej na temat problemów integracji Społecznej i reformy KRUS.

Do finansowania części zadań zawartych w Strategii Rozwoju Polityki Społecznej Gminy Wiślica służy Program Integracji Społecznej.

Ten program to nie tylko pieniądze, ale i skuteczne narzędzia do rozwoju gminy. Samorządy gminne otrzymują wsparcie w projektowaniu lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, do ich dyspozycji jest najlepszy możliwy know how - eksperci, szkolenia, baza Dobrych Praktyk, a także wysoko kwalifikowani konsultanci, którzy na bieżąco współpracują z gminami. Gminy otrzymują też wsparcie dla lepszego aktywizowania lokalnej społeczności, pomoc w identyfikacji lokalnych liderów, motywowaniu ich do działania oraz w zachęcaniu mieszkańców do aktywnego włączania się w rozwiązywanie problemów społecznych. Do programu zakwalifikowano 500 na 2,5 tys. polskich gmin. Wybrano te gminy wiejskie i miejsko-wiejskie, które są w najgorszej sytuacji z uwagi na mnogość problemów społecznych. Wzięto przy tym pod uwagę kilkanaście wskaźników takich jak m.in. niski dochód na mieszkańca, peryferyjność położenia, liczba klientów pomocy społecznej, struktura demograficzna, niekorzystna struktura gospodarcza i mała aktywność społeczna.

Program stworzy możliwość sfinansowania projektów dla trzech grup beneficjentów:

- 1) ludzi starszych,
- 2) dzieci i młodzieży,
- 3) rodzin z dziećmi.

Pomoc dla osób starszych obejmie m.in.: usługi opiekuńcze o różnym zakresie i charakterze; środowiskowe formy opieki nad osobami w podeszłym wieku, rozwój usług wspomagających, ułatwiających codzienne funkcjonowanie /dostęp do informacji, gastronomia, transport, kształcenie ustawiczne;/ rozwój form pomocy w okresowym wyręczaniu opiekunów rodzinnych; mieszkania chronione dające możliwość maksymalnie długiej samodzielności; wspieranie różnych form samopomocy.

Pomoc dla dzieci i młodzieży obejmie m.in.: rozwój sieci świetlic środowiskowych dostępnych dla wszystkich dzieci; tworzenia klubów młodzieżowych z ofertą adekwatną dla potrzeb nastolatków opartą na samorządności i samoorganizacji z udziałem wychowawcy; tworzenie kawiarenek internetowych; tworzenie sieci poradnictwa i wspierania w sytuacjach kryzysowych i poradnictwa zawodowego dla młodzieży; tworzenie zastępczych form opieki głównie rodzinnej dla dzieci i młodzieży, której rodzice niewłaściwie wywiązują się ze swoich obowiązków.

Natomiast pomoc dla rodzin z dziećmi obejmie m.in. poradnictwo prawne, socjalne, rodzinne oraz pedagogiczno-psychologiczne; opieka instytucjonalna nad dziećmi w wieku szkolnym i młodszym; mini przedszkola lub mini żłobki o charakterze rodzinnym.

Fundusze krajowe

PFRON

- 1) Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jest funduszem celowym, którego środki przeznaczone są na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych oraz zatrudnianie osób niepełnosprawnych. Środki PFRON przeznaczone są między innymi na:
  - dofinansowanie wynagrodzeń osób niepełnosprawnych
  - zatrudnianie osób niepełnosprawnych
  - przystosowanie nowych i istniejących miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych
  - sport i rekreację osób niepełnosprawnych
  - zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny
  - likwidację barier architektonicznych i komunikacyjnych
  - wsparcie edukacji osób niepełnosprawnych
  - realizację programów własnych

Celem strategicznym programu jest wyrównanie szans w zdobyciu wykształcenia przez uczniów, będących osobami niepełnosprawnymi, zamieszkujących gminy. Cele operacyjne programu to:

- a) poprawa warunków kształcenia uczniów, będących osobami niepełnosprawnymi, zamieszkującymi gminy,
- b) umożliwienie uczestnictwa w zajęciach mających na celu podniesienie sprawności fizycznej i psychicznej,
- c) likwidacja barier transportowych utrudniających lub uniemożliwiających pobieranie przez uczniów nauki.

Celem programu jest również wzrost udziału osób niepełnosprawnych zamieszkujących gminy w ogólnej liczbie osób pobierających naukę na poziomie ponadgimnazjalnym.

Fundusze prywatne, środki fundacji (przykłady)

Fundacja Wspomagania Wsi

Celem Fundacji jest:

1. Wspomaganie inicjatyw gospodarczych i społecznych mieszkańców wsi i małych miast oraz inicjatyw związanych z poprawą stanu infrastruktury obszarów wiejskich między innymi poprzez:
  - 1) tworzenie nowych miejsc pracy poza rolnictwem,
  - 2) rozwiązywanie zagadnień gospodarki ściekowej,
  - 3) zaopatrzenie wsi w wodę i poprawę gospodarki wodnej wsi.
- 4) 2. Poprawa warunków życia i gospodarowania na wsi.
- 5) 3. Rozwój społeczny i kulturalny wsi.
- 6) 4. Rozwój oświaty wśród ludności wsi.
- 7) Ochrona środowiska naturalnego.
- 8) Wspieranie rozwoju niekonwencjonalnych źródeł energii.
- 9) Organizowanie opieki społecznej na wsi.

Fundacja realizuje swoje cele poprzez: udzielanie dotacji lub zwrotnej pomocy finansowej, prowadzenie doradztwa techniczno-ekonomicznego, prowadzenie szkoleń, popularyzowanie wiedzy teoretycznej i praktycznej, organizowanie wymiany młodzieży, Fundacja realizuje swoje cele poprzez bezpośrednie

prorowadzenie inicjowanych przez siebie przedsięwzięć lub w formach pośrednich, poprzez udzielanie pomocy organizacyjnej lub finansowej instytucjom, organizacjom i osobom fizycznym.

Fundacja Batorego

Do priorytetowych zadań Fundacji należy:

- wzmacnianie roli organizacji pozarządowych i zwiększanie aktywności obywateli
- propagowanie zasad państwa prawa i przejrzystości w życiu publicznym
- rozwijanie współpracy i solidarności międzynarodowej

Podstawową metodą Fundacji jest działalność grantodawcza.

www.batory.org.pl

Fundacja Bankowa im. Leopolda Kronenberga

Misją Fundacji jest wspieranie prac na rzecz dobra publicznego w zakresie edukacji, kultury i sztuki, ochrony zdrowia i opieki socjalnej. Zadania realizowane są między innymi poprzez: tworzenie nowoczesnych programów edukacyjnych, pomocnych w kształceniu dzieci i młodzieży wybitnie uzdolnionej, udzielanie wsparcia organizacjom skutecznie działającym na rzecz zreformowania edukacji ekonomicznej i nauki przedsiębiorczości w celu dostosowania jej do potrzeb gospodarki rynkowej, dotowanie szczególnie wartościowych działań edukacyjnych w zakresie kultury, ze szczególnym uwzględnieniem muzyki i dziedzictwa kulturowego, wspieranie inicjatyw lokalnych i regionalnych.

www.kronenberg.org.pl

Fundacja PZU

Celem Fundacji jest wspieranie nowatorskich inicjatyw służących podniesieniu jakości życia społecznego oraz rozwojowi indywidualnemu.

Pomoc kierowana jest do organizacji pozarządowych prowadzących działalność w obszarze programowym Fundacji obejmującym edukację, pomoc społeczną, kulturę i sztukę oraz ochronę zdrowia.

www.pzu.pl

Pozostałe informacje nt. innych Fundacji i funduszy można znaleźć na stronie: www.ngo.pl

VII. System wdrażania

Strategia Rozwoju Polityki Społecznej jest dokumentem określającym cele i zadania pomocy społecznej na okres do roku 2013. Proces jego wdrażania jest przedsięwzięciem złożonym, wymagającym dobrego przygotowania merytorycznego oraz podejmowania działań na rzecz wymiany informacji ze społecznością lokalną.

Wdrożeniu strategii towarzyszyć będzie jej ewaluacja, polegająca na pozyskiwaniu obiektywnej informacji o przebiegu, skutkach i publicznym odbiorze realizowanych działań. Ewaluacja będzie dokonywana na każdym etapie realizacji strategii za pomocą wskaźników osiągniętych postępów i efektów.

Wykonanie Strategii będzie podlegać monitorowaniu rzeczowym i finansowym wydatków i efektów, oraz ocenie. Poprzez jawność budżetu gminy i realizowanych projektów zapewniona zostanie kontrola społeczna nad podejmowanymi działaniami.

Strategia Rozwoju Polityki Społecznej będzie wdrażana przez Wójta Gminy Wiślica i podległych mu pracowników odpowiednich referatów i instytucji, występujących o środki finansowe, opracowujących właściwe projekty i wnioski.

Realizacja Strategii będzie wymagała opracowania i sukcesywnego wdrażania programów celowych oraz badawczych.

Poniżej przedstawiamy propozycję programów, których realizacja pozwoli na efektywne wykorzystanie zapisów dokumentu:

1. Diagnoza podstawowych zagrożeń psychozdrototnych dzieci i młodzieży,
2. Raport o rozmiarach zjawiska uzależnień, identyfikacja głównych obszarów zagrożeń i wskazanie potencjalnych grup odbiorców działań,
3. Badania mające na celu identyfikowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i już wykluczonych,
4. Analiza potrzeb w zakresie usług opiekuńczych mieszkańców gminy,
5. Analiza potrzeb w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym,
6. Analiza efektywności istniejącego systemu reintegracji społecznej i zawodowej,
7. Aktualizacja danych w zakresie dostępności infrastruktury użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych,

Do prawidłowego i efektywnego wykonania założeń niniejszego dokumentu powołany został Zespół zadaniowy do którego należy:

- a) Opracowanie wstępnej wersji projektu Planu działań na lata 2008-2009
- b) Przeprowadzenie konsultacji społecznych Planu działań;
- c) Współpraca w przygotowaniu projektu niezbędnej aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wiślica na lata 2007-2013
- d) Przedstawienie ostatecznej wersji projektu Planu działań do akceptacji;
- e) Monitorowanie należytej realizacji Planu Działań i zapewnienia obsługi księgowej;
- f) Stały monitoring realizacji Planu Działań;
- g) Promocja działań objętych Planem Działań oraz efektów Programu
- h) Okresowa i końcowa ewaluacja efektów realizacji Programu.

VIII. Sposoby monitorowania i oceny realizacji strategii

Monitorowanie realizacji „Strategu Rozwiązywania Problemów Społecznych” jest niezbędne dla pełnego, skutecznego i szybkiego wypełniania jego zapisów. Prowadzenie monitoringu umożliwi także bieżące koordynowanie działań podejmowanych przez podmioty uczestniczące bezpośrednio w realizacji zadań zawartych w Strategii, wpływające na szybkie dokonywanie zmian tych działań lub ich dostosowanie do panujących warunków oraz ułatwi podejmowanie właściwych środków zaradczych w przypadku powstawania zakłóceń.

Przedmiotem monitoringu będzie kontrolowanie stopnia osiągnięcia celów, procesu realizacji zadań, jak również wdrażanych projektów nie wynikających z zapisów Strategii, które w sposób bezpośredni lub pośredni oddziałują na rozwiązywanie problemów społecznych w Gminie Wiślica.

Za prowadzenie monitoringu będzie odpowiadać Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Jego zadaniem będzie dokonywanie okresowej oceny realizacji Strategii w ustalonych odstępach czasu, jednak nie rzadziej niż raz na pół roku.

Z kolei do obowiązków zespołu zadaniowego będzie należeć bieżące monitorowanie realizacji Strategii w szczególności przez:

- wizytowanie realizowanych projektów,
- prowadzenie rozmów,
- występowanie z opiniami i zaleceniami,
- gromadzenie informacji,
- podejmowanie innych działań służących realizacji Strategii.

Skutkiem prowadzonego monitoringu powinna być, w razie konieczności, aktualizacja Strategii, w szczególności o nowe cele lub zadania (również w zakresie sposobu ich osiągnięcia albo realizacji). „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych” nie jest bowiem zamkniętym, nie podlegającym zmianom dokumentem, lecz opracowaniem, które powinno wychodzić naprzeciw aktualnym potrzebom społeczeństwa oraz mieszkańców Gminy.

Korekty w Strategii powinny być wprowadzane po uprzedniej konsultacji propozycji zmiany z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej. GOPS będzie również odpowiedzialny za każdorazową redakcję nowej wersji dokumentu.

Istotą procesu monitorowania strategii jest wyciąganie wniosków służących późniejszej ocenie jej wdrażania, w oparciu o informacje wypływające z realizacji poszczególnych zadań, a także modyfikowania dalszych działań, celem uzyskania maksymalnych wskaźników efektywności.

Wskaźniki monitorowania strategii

Mierzalne	Niemierzalne
<ul style="list-style-type: none"> - liczba partnerów medialnych zaangażowanych w realizację projektu - liczba realizowanych usług społecznych - liczba zorganizowanych imprez i wydarzeń kulturalnych w ramach projektu - liczba uczestników biorących udział w imprezach i wydarzeniach kulturalnych zrealizowanych w ramach projektu - wartość środków wydanych na realizację projektu - liczba osób zaangażowanych w realizację zadania - liczba partnerów lub instytucji zaangażowanych w realizację projektu - liczba osób korzystających z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej - procent realizacji projektu - nakład materiałów promocyjnych - liczba zrealizowanych zadań z zakresu promocji	<ul style="list-style-type: none"> - poziom zadowolenia społeczeństwa (świadczony usługi społeczne) - stopień poczucia bezpieczeństwa - poziom zgodności strategii z oczekiwaniami społeczeństwa

IX. Harmonogram realizacji najważniejszych zadań

Cel szczegółowy 1

Wykreowanie pozytywnego wizerunku Gminy atrakcyjnej turystycznie i bezpiecznej.

Poprawa świadomości ekologicznej, społecznej i gospodarczej wśród mieszkańców gminy		1
Treść zadania	Organizacja cyklicznych imprez oraz jednorazowych akcji aktywizujących społeczną aktywność mieszkańców a także zwiększających ich poczucie solidarności i odpowiedzialności za środowisko.	
Sposób realizacji	- Organizacja w Urzędzie Gminy, szkołach i innych instytucjach publicznych na terenie gminy festynów, pokazów, spotkań itp.	
Podmiot realizujący	Urząd Gminy Wiślica, WODR Modliszewice	
Termin realizacji	2008 - ciągle	
Źródło finansowania	- Program Integracji Społecznej, Budżet gminy, środki unijne, środki mieszkańców, środki sponsorów, Starostwo i Urząd Marszałkowski	

Modernizacja obiektów sportowych		2
Treść zadania	Poprawa funkcjonowania obiektów pozwoli na rozszerzenie działania organizacji sportowych, wpłynie na aktywizację mieszkańców oraz promocję aktywnego i zdrowego stylu życia	
Sposób realizacji	- Urząd Gminy występuje jako jeden z podmiotów uprawnionych do pozyskania środków z Funduszy Strukturalnych - Szkolenia aktywizujące należą do obszaru objętego finansowaniem z EFS	
Podmiot realizujący	Urząd Gminy Wiślica, Szkoły, OSP, LGD, Kluby sportowe, Grupy nieformalne, Stowarzyszenia	
Termin realizacji	2008-2013	
Źródło finansowania	Program Integracji Społecznej (bez inwestycji) UG, środki unijne, środki krajowe	

Rozbudowa obiektów towarzyszących bazie turystycznej		3
Treść zadania	Budowa ścieżki rowerowej, parkingu,	
Sposób realizacji	- Urząd Gminy występuje jako jeden z podmiotów uprawnionych do pozyskania środków z Funduszy Strukturalnych	
Podmiot realizujący	Urząd Gminy	
Termin realizacji	2008-2013	
Źródło finansowania	- Środki własne, środki unijne, środki krajowe	

Promocja gminy na forum krajowym oraz w Internecie		4
Treść zadania	Udział w imprezach typu: targi turystyczne i gospodarcze oraz prowadzenie i aktualizacja strony w Internecie	
Sposób realizacji	- Działania bieżące Urzędu Gminy	
Podmiot realizujący	Urząd Gminy, Stowarzyszenia, GCI	
Termin realizacji	2008 - ciągle	
Źródło finansowania	- Środki własne, środki unijne	

Cel szczegółowy 2

Wysoki poziom aktywności zawodowej i społecznej dostosowany do potrzeb rynku ze szczególnym uwzględnieniem usług turystycznych.

Organizacja szkoleń pod kątem reorientacji zawodowej rolników		5
Treść zadania	Realizacja zadania będzie stanowić jeden z elementów polityki przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji zawodowej mieszkańców gminy	
Sposób realizacji	- Urząd Gminy występuje jako jeden z podmiotów uprawnionych do pozyskania środków z Funduszy Strukturalnych	
Podmiot realizujący	Urząd Gminy Wiślica przy udziale WODR i Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Izba Rolnictwa, Stowarzyszenia agroturystyczne	
Termin realizacji	2008 - ciągle	
Źródło finansowania	- Fundusze Unii Europejskiej, środki krajowe, środki pozabudżetowe	

Organizacja szkoleń dla rolników w zakresie modernizacji gospodarstw lub przekształcania ich w gospodarstwa ekologiczne		6
Treść zadania	Realizacja zadania będzie stanowić jeden z elementów aktywizacji zawodowej mieszkańców gminy	
Sposób realizacji	- Urząd Gminy występuje jako jeden z podmiotów uprawnionych do pozyskania środków z Funduszy Strukturalnych - Szkolenia, w tym aktywizujące oraz zawodowe należą do obszaru objętego finansowaniem z EFS	
Podmiot realizujący	Urząd Gminy Wiślica przy udziale WODR Modliszewice i Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - oddział powiatowy w Busku, PUP	
Termin realizacji	Zgodnie z aktualnymi potrzebami	
Źródło finansowania	- Środki krajowe i unijne	

Szkolenia z zakresu reorganizacji rolnictwa, pozyskiwania środków z UE		7
Treść zadania	W ramach szkoleń podniesiona zostanie świadomość pracowników instytucji związanych z gminą co do, kierunków Rozwoju i możliwości pozyskiwania środków z UE	
Sposób realizacji	- Urząd Gminy Wiślica, występuje jako jeden z podmiotów uprawnionych do pozyskania środków z Funduszy Strukturalnych - Wsparcie ze strony Agencja Restrukturyzacji Rolnictwa	

Podmiot realizujący	Urząd Gminy Wiślica, Agencja Restrukturyzacji Rolnictwa, Izba Rolnicza, ŚODR, Stowarzyszenia działające na rzecz rozwoju wsi
Termin realizacji	2008 - ciągle
Źródło finansowania	- Środki krajowe, środki unijne, ARiMiR

Organizacja szkoleń z zakresu: Kreowania lokalnych liderów i aktywności, aktywizacji społeczeństwa		8
Treść zadania	Realizacja zadania będzie jednym z elementów aktywizacji społecznej mieszkańców gminy	
Sposób realizacji	- Urząd Gminy występuje jako jeden z podmiotów uprawnionych do pozyskania środków z Funduszy Strukturalnych - Szkolenia, w tym aktywizujące oraz zawodowe należą do obszaru objętego finansowaniem z EFS	
Podmiot realizujący	Urząd Gminy Wiślica, WODR, Szkoły, Stowarzyszenia G5, Stowarzyszenia, działające na rzecz rozwoju wsi	
Termin realizacji	2008 - ciągle	
Źródło finansowania	Program Integracji Społecznej, środki unijne, pozabudżetowe, ARiMR	

Założenie stowarzyszenia gospodarstw agroturystycznych z terenu gminy i in.		9
Treść zadania	Organizacja spotkań i szkoleń dla osób z terenu gminy prowadzących lub zamierzających prowadzić gospodarstwo agroturystyczne	
Sposób realizacji	- Urząd Gminy występuje jako jeden z podmiotów uprawnionych do pozyskania środków z Funduszy Strukturalnych - Indywidualni rolnicy - Szkolenia, w tym aktywizujące oraz zawodowe należą do obszaru objętego finansowaniem z EFS	
Podmiot realizujący	Urząd Gminy Wiślica, ŚODR, GCI, Izba Rolnicza	
Termin realizacji	2008 - nadal	
Źródło finansowania	Środki własne, ARiMR, Środki krajowe, Środki unijne	

Szkolenia dla kadr Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej		10
Treść zadania	Szkolenia pozwolą w lepszy sposób docierać do potrzebujących osób, zwłaszcza bezrobotnych z terenu gminy	
Sposób realizacji	- Urząd Gminy występuje jako jeden z podmiotów uprawnionych do pozyskania środków unijnych - Wsparcia udzielą również urzędy województwa	
Podmiot realizujący	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Urząd Marszałkowski, GOPS	
Termin realizacji	2008 - ciągle	
Źródło finansowania	Program Integracji Społecznej, środki własne, środki unijne, środki krajowe	

Cel szczegółowy 3

Lepsza jakość warunków socjalnych i dobry dostęp do usług zdrowotnych.

Poprawa infrastruktury Opieki Zdrowotnej		11
Treść zadania	Modernizacja budynku Zakładu Opieki Zdrowotnej w Wiślicy	
Sposób realizacji	- Urząd Gminy występuje jako jeden z podmiotów uprawnionych do pozyskania środków z Funduszy Strukturalnych - Bieżąca działalność ZOZ-u	
Podmiot realizujący	Urząd Gminy Wiślica, ZOZ Wiślica	
Termin realizacji	2008	
Źródło finansowania	- Środki własne, środki unijne i krajowe	

Promowanie zachowań antyalkoholowych		12
Treść zadania	Cykliczne organizowanie atrakcyjnej imprezy bezalkoholowej dla młodzieży w celu uczenia zabawy bez alkoholu (bogaty program angażujący uczestników tak by uniemożliwić spożywanie alkoholu), zwiększenie kontroli sprzedaży alkoholu	
Sposób realizacji	- Bieżąca działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Prowadzenie systematycznych kontroli co do realizacji Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	
Podmiot realizujący	Urząd Gminy Wiślica, Szkoły, Stowarzyszenia, LGD	
Termin realizacji	corocznie	
Źródło finansowania	Środki własne, Krajowe, środki unijne, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	

Prowadzenie cyklicznych spotkań promujących zdrowy styl życia		13
Treść zadania	Organizacja festynów, pokazów, konkursów w szkołach itp.	
Sposób realizacji	- Spotkania mogą stanowić jeden z elementów aktywnej promocji profilaktyki zdrowotnej	
Podmiot realizujący	GOPS, ZOZ, WODR, szkoły, Policja, Stowarzyszenia, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
Termin realizacji	2008 - ciągle	
Źródło finansowania	Program Integracji Społecznej, środki własne, środki unijne	

Cel szczegółowy 4

Równe warunki dostępu osób niepełnosprawnych i starszych oraz innych wykluczonych do usług społecznych.

Promocja spółdzielni socjalnych		14
Treść zadania	Przedstawienie i propagowanie idei spółdzielni socjalnych oraz pozyskiwanie Partnerów wspierających	
Sposób realizacji	Spotkania z bezrobotnymi, bieżąca działalność GOPS	
Podmiot realizujący	Urząd Gminy, GOPS Wiślica	
Termin realizacji	2008 - ciągle	
Źródło finansowania	Środki własne i krajowe PFRON	

Integracja i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych		15
Treść zadania	Zorganizowanie grupy integrującej dzieci i młodzież niepełnosprawną i pełnosprawną	
Sposób realizacji	- Bieżąca działalność GOSP Wiślica	
Podmiot realizujący	Szkoły, GOPS, Stowarzyszenia	
Termin realizacji	2005 - ciągle	
Źródło finansowania	Program Integracji Społecznej, środki własne, PEFRON, środki unijne	

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych		16
Treść zadania	Likwidacja barier architektonicznych w szkołach i urzędzie gminy	
Sposób realizacji	- Bieżąca działalność UG Wiślica	
Podmiot realizujący	Urząd Gminy Wiślica,	
Termin realizacji	2008-2010	
Źródło finansowania	Program Integracji Społecznej, środki własne, PFRON	

Cel szczegółowy 5

Dobrze wykształcona społeczność, aktywna kulturalnie.

Organizacja kursów języków obcych oraz kursów posługiwania się nowoczesnymi technologiami (obsługa komputera)		17
Treść zadania	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców gminy stanowi element przeciwdziałania bezrobociu	
Sposób realizacji	- Urząd Gminy występuje jako jeden z podmiotów uprawnionych do pozyskania środków z Funduszy Strukturalnych - Szkolenia, w tym aktywizujące oraz zawodowe należą do obszaru objętego finansowaniem z EFS	
Podmiot realizujący	Urząd Gminy Wiślica, Gminne Centrum Informacji, Stowarzyszenia, Fundacje, Szkoły, PUP	
Termin realizacji	2008 - ciągle	
Źródło finansowania	- Środki unijne, środki pozabudżetowe	

Modernizacja świetlic wiejskich, które spełniałyby również rolę lokalnych ośrodków kultury		18
Treść zadania	Modernizacja obiektów istniejących oraz ożywienie działalności	
Sposób realizacji	- Udział w konkursach dotacyjnych	
Podmiot realizujący	Urząd Gminy Wiślica	
Termin realizacji	2008-20013	
Źródło finansowania	Program Integracji Społecznej, środki własne, środki unijne, środki krajowe	

Prenumerata roczna Dziennika Urzędowego Województwa Świętokrzyskiego wynosi 2.900,00 zł.
Nr konta Bank Pekao S.A. O/Kielce, Nr 47124044161111000049541542
Dziennik w Internecie - <http://www.kielce.uw.gov.pl/dziennik.htm>

Zbiory Dzienników Urzędowych wraz ze skorowidzami wyłożone są do powszechnego wglądu w siedzibie Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Al. IX Wieków Kielc 3, pok. 426 w godzinach pracy Urzędu

Wydawca: Wojewoda Świętokrzyski

Redakcja: Zakład Obsługi
Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach
Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce
tel. 0 (prefix) 41 3421673, e-mail: org07@kielce.uw.gov.pl

Skład, druk i rozpowszechnianie: Zakład Obsługi
Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach,
25-516 Kielce, Al. IX Wieków Kielc 3
tel. 0 (prefix) 41 3421807, 3421249

Tłoczono z polecenia Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 2 września 2008r.